XVI. évfolyam 34. szám **Ára: 1 forint** *1960. augusztus 25.*

Ludas Matyi

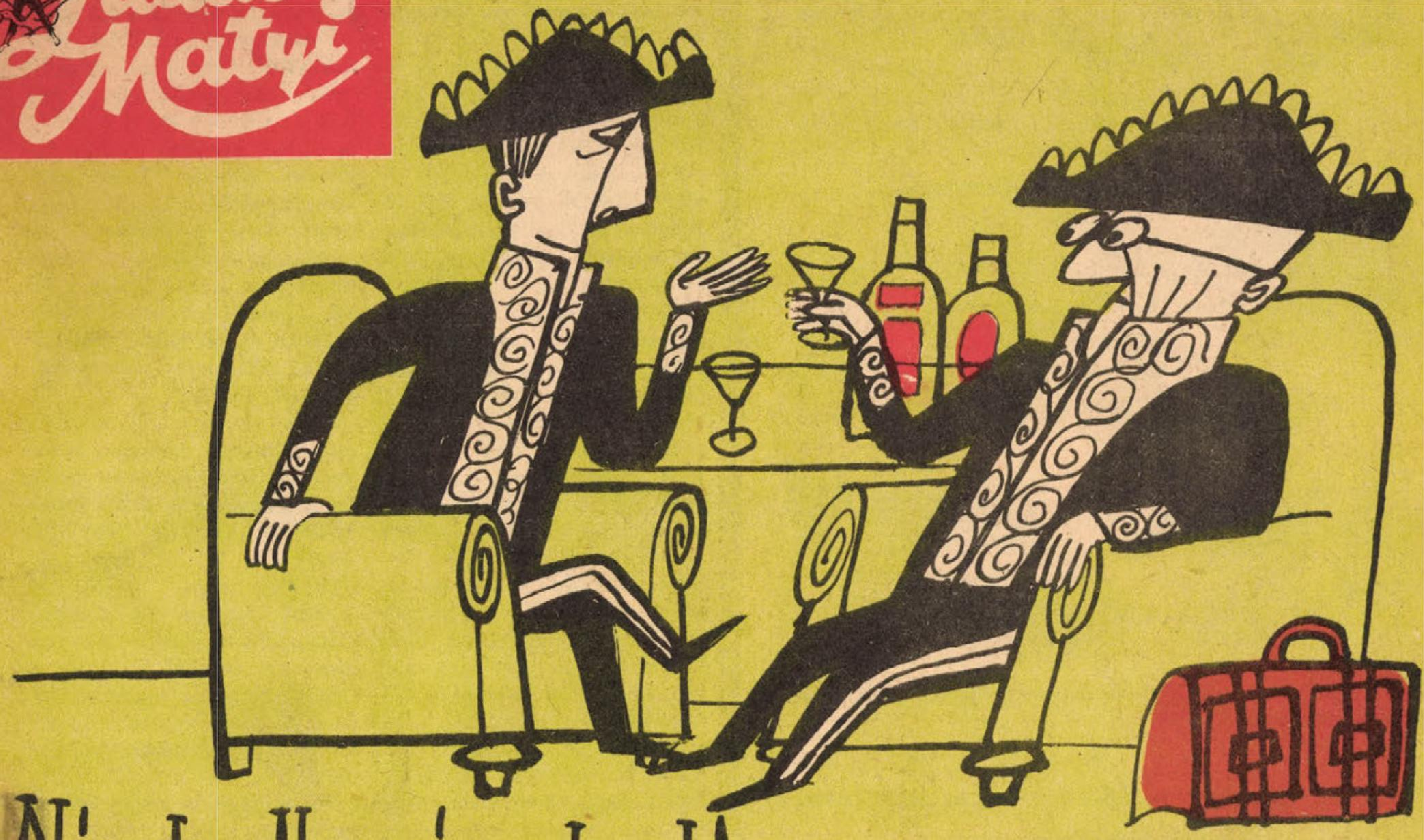

Népek ellenségeskedése

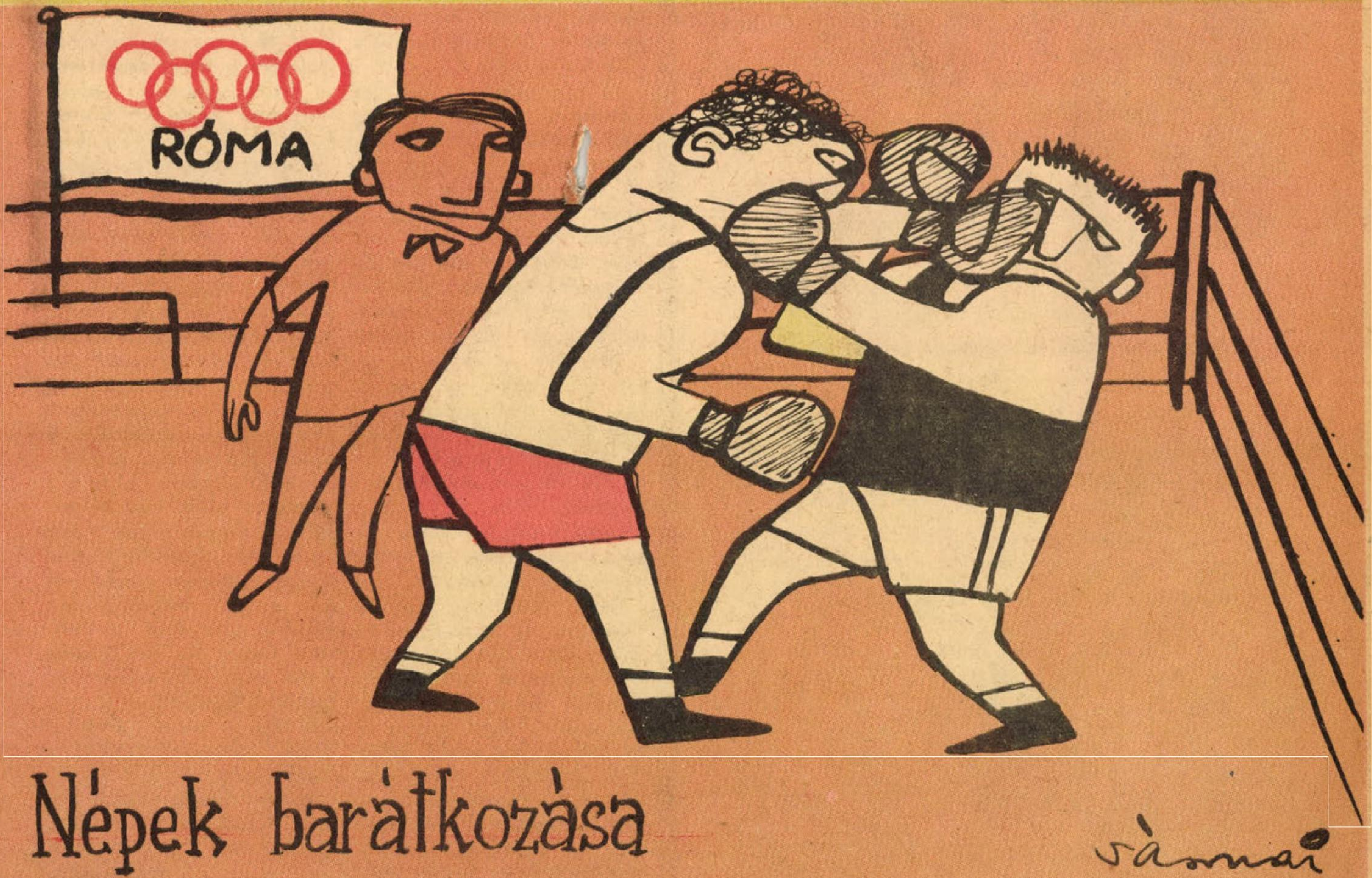

Népek barátkozása

Várnai

A moszkvai MAGYAR KIÁLLÍTÁSON

Toncz Tibor rajzai

Az új Ikarus-autóbusznál

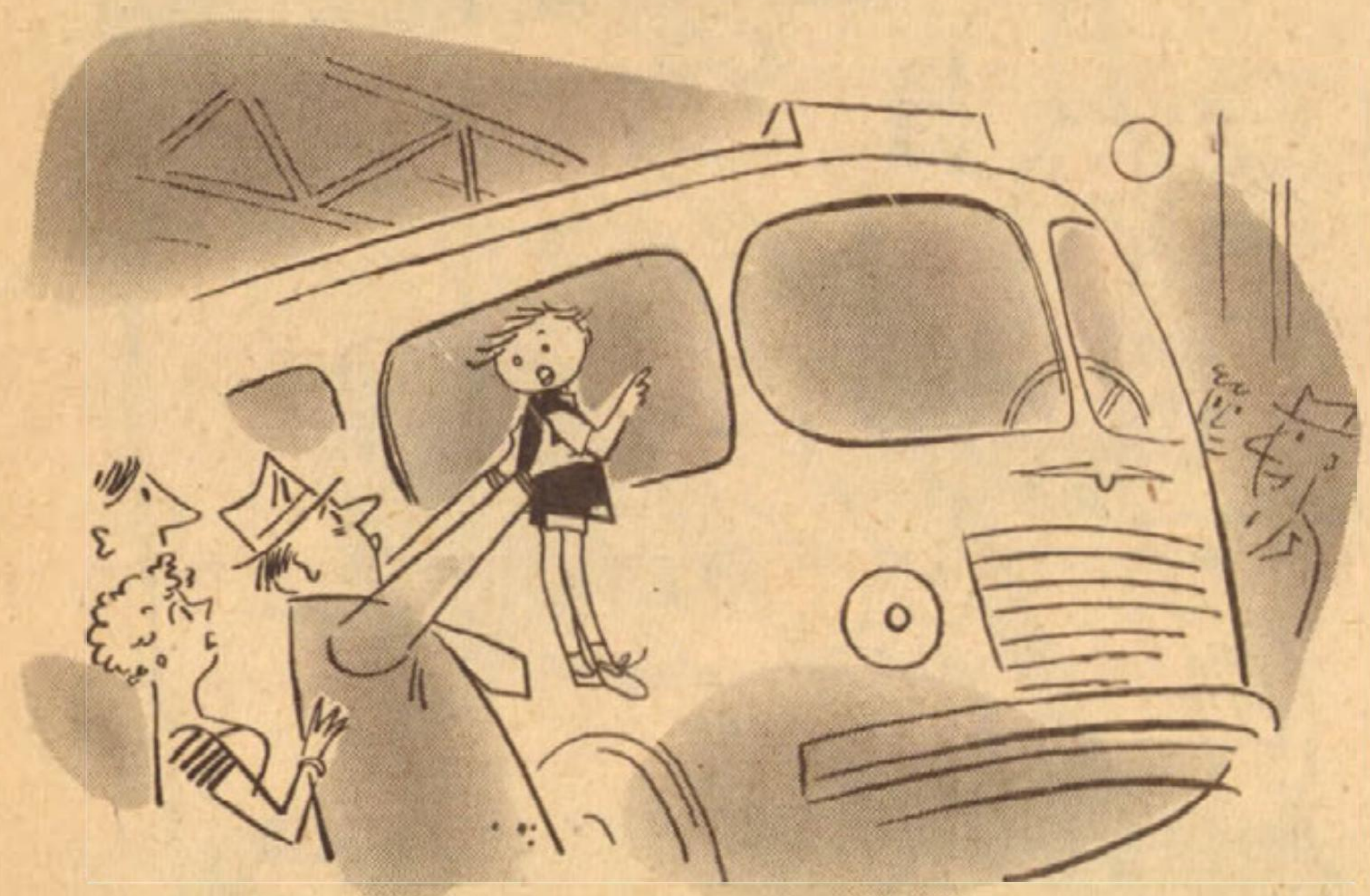

– Apu, igaz, hogy a pesti csúcsforgalomban itt tartják a pankrációs mérkőzéseket?

*

Pesti vendég a Mackó-eszpresszóban

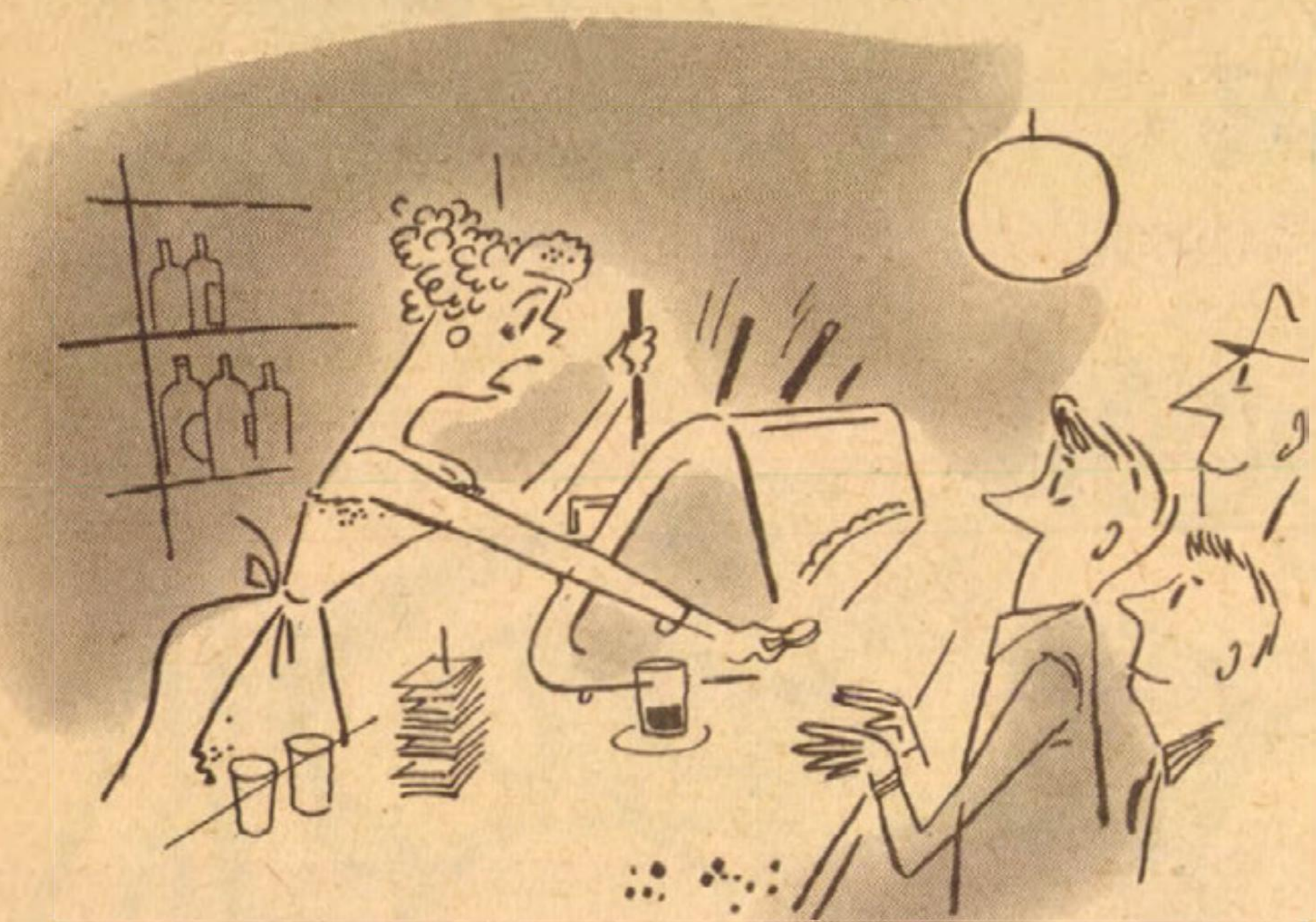

– Vegye csak vissza az alátétjét, nem vagyunk otthon!

*

Időszerű kérdés Moszkvában

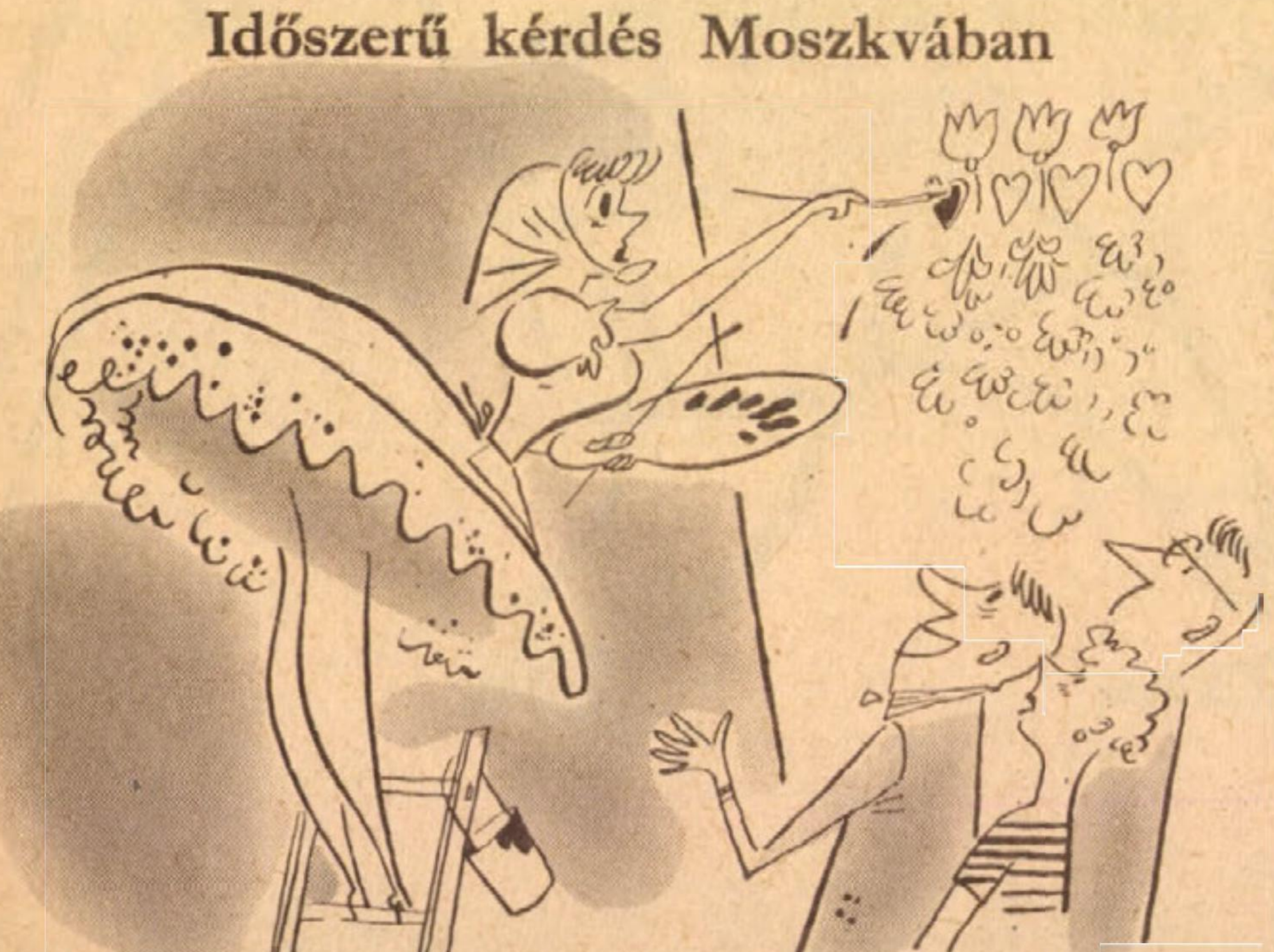

– Mondja csak, kartársnő, előregyártott falelemekre is tudna pingálni?

CSAK FÖLÉNYESEN!

Azt mondja a doktorbácsi, aki legalább öt évvel fiatalabb, mint én:

– Az a fontos, hogy ne izgassa fel magát. Csak fölényesen! Nézzen mindent felülről, egy bölcs ember mosolyával... Akkor száz évig is elélhet. Inkább menjen fel háromszor gyalog a Jánoshegyre, mintsem egyetlen egyszer felizgassa magát...

Azóta fölényes egykedvűségben telnek napjaim, s az ajkaim körül bujkáló bölcs mosolyt már az egész kerületben utálják. Nem izgatom magam, betartom az orvos utasításait. Amellett ravasz is vagyok, mint a róka, kerülöm az olyan szituációkat, amelyek izgalomra adhatnak okot. Szabályosan közlekedem, nem lépek a fűre, nem köpök a padlóra és ha kimegyek az állatkertbe, az állatokat nem etetem, és nem bántalmazom. Kötelességtudó állampolgár vagyok, aki elolvas minden feliratot s aszerint cselekszik. Keleti pályaudvar a Nyugatinál van, harcos opportunizmussal belenyugszom. A pacsirta röfög, a disznó trillázik, el van intézve, nem izgatom magam. Inkább felmegyek gyalog a Jánoshegyre. Száz évig akarok élni.

Az újságokból is csak azt olvasom el, ami kellemes. Ha felépül valami, elolvasom, ha összedőlt valami, átlapozom. Az időjárásból csak a napsütést olvasom el, már a változó felhőzetet nem, mit lehet tudni, mi árt meg az embernek? Egy ideig a sportrovatot nyugodtan elolvastam, de mióta egy súlydobó kitörte a lábát, már azt sem olvasom. Sose lehet tudni, mi történik egy ilyen sportemberrel, mielőtt ugrani, vagy rúgni kezd. A kultúrrovatot egy ideig olvastam, de már azt is abbahagytam, mióta egy afgán költőről szóló bírálatban engem sértettek meg. Az ember sosem lehet elég óvatos.

Éppen ezért nem ülök se villamosra, se autóbuszra. Az embert ott lökdösik, macerálják, elmondják ennek-annak, könnyen felizgathatom magam. Inkább járok gyalog, és ha szembe jön valaki, lemegyek a járdáról, ebből nem lehet baj. Üzletbe sem megyek, és nem vásárolok semmit. Az üzletben sorbaállás van, esetleg az eladók mondanak valamit, és az felizgatja érzékeny lelkemet. Ha száztíz voltosat kérek, csak kétszázhúszas van, ha egyenest kérek, csak görbe van – minek az nekem? Az a legjobb, ha itthon maradok és úgy kímélem magam. Írtam egy poémát, azzal a címmel, hogy „Isten látja a lelkemet". A szerkesztő a következő sorok kíséretében küldte vissza: „Isten nincs, lélek nincs. Tehát az isten az ön lelkét nem láthatja. Szívélyes üdvözlettel: Savanyó Balázs."

Nem izgattam fel magam; csak felhívtam telefonon Savanyót és közöltem vele, hogy én az istent és a lelket szimbolikusan értettem. Azt felelte, hogy ő azt tudja, de szimbólum sincs.

Nem izgattam fel magam, behunytam a szemem és azt mondtam: Savanyó sincs. Az a fontos, hogy ne izgassam fel magam, mert inkább menjek fel gyalog a Jánoshegyre, satöbbi.

De valamiből mégis élnem kell, hogy táplálni tudjam érzékeny testemet, ha már lélek nincs. Írtam egy éles, harcos szatírát, Aba Sámuelről. Nem volt kedvezőtlen fogadtatása. Egy Aba nevezetű egyén a Nefelejcs utcában megpofozott és három Sámueltől kaptam becsmérlő levelet. A kritikákat nem olvastam el, nehogy felidegesítsem magam. Sajnos, egyszer éjjel kettőkor, amikor kiosontam a lakásomból levegőt szívni, beleütköztem Savanyó Balázsba. Nagyon örült nekem, hosszasan szorongatta a kezemet és megkérdezte, mit lehetne csinálni a szatíra-irodalom felvirágoztatása érdekében. Hiszen annyi téma van – mondta: a törtetők, a képmutatók, a nagyképűek, és általában a haladás kerékkötői. Nehezményezte, hogy Aba Sámuelről írtam szatírát. Azt mondta, vegyek példát Apály Ottóról, aki minden hónapban ír egy szatirikus regényt, és már a XIX. századnál tart. Ebben a pillanatban úgy éreztem, hogy a vér az agyamba szökik és a pulzusom százhuszat ver. Így szóltam:

– Nézze, kedves Savanyó! Vegye tudomásul egyszer s mindenkorra...

Hirtelen meggondoltam magam. Hátat fordítottam neki és felmentem a Jánoshegyre...

Gádor Béla

Párizsi utcán

Várnai György rajza

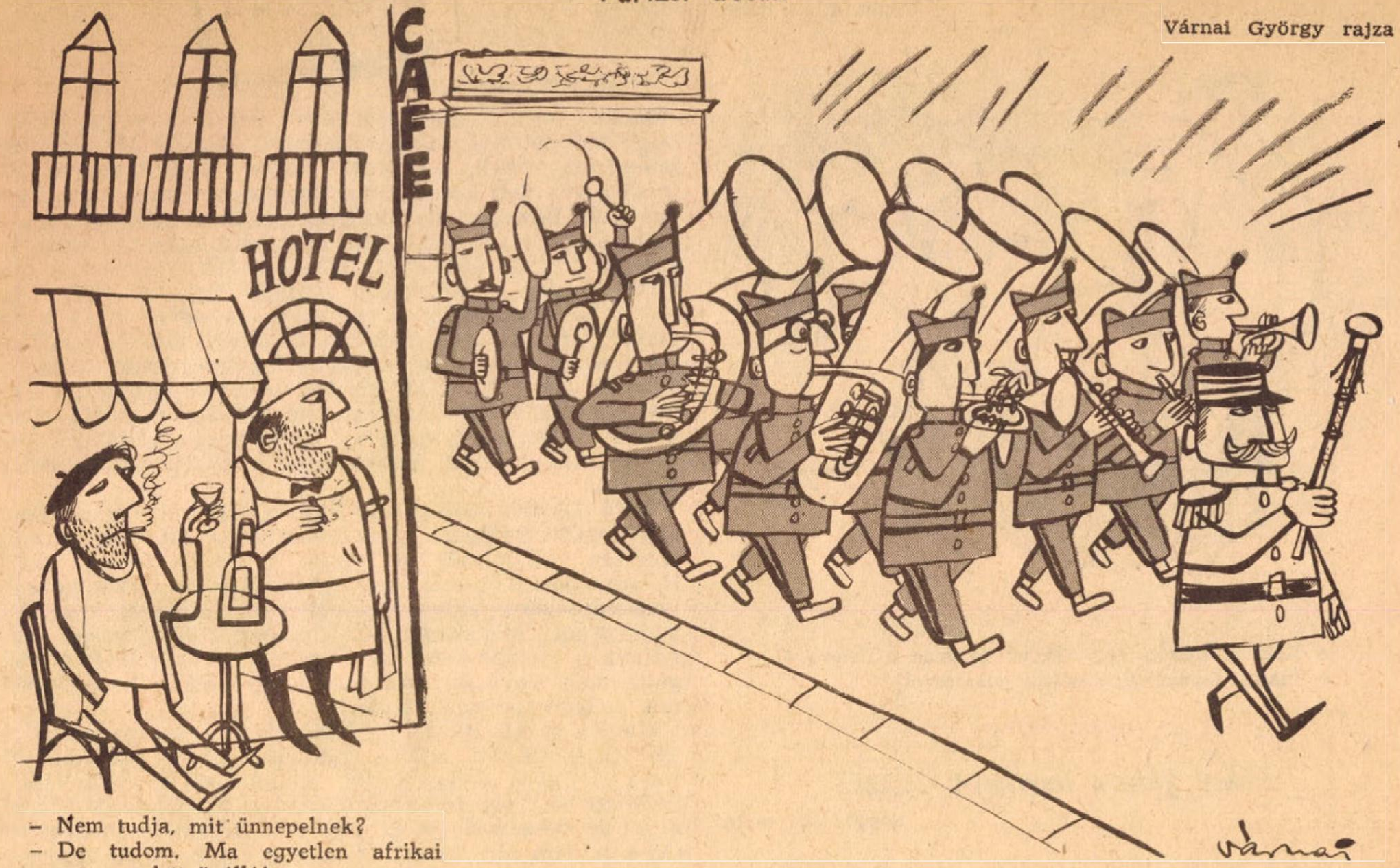

– Nem tudja, mit ünnepelnek?
– De tudom. Ma egyetlen afrikai gyarmat sem lett önálló!

NEVETÉS

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szépséges királykisasszony, aki egyik napról a másikra szomorú lett. Arca halavány volt, nem evett, nem ivott, teljesen rossz lelkiállapotba jutott. Ősz atyja, a király – miután hiába próbálkozott mindenfélével –, meghirdette, hogy aki leányát megnevetteti, magas honoráriumot kap, ezenfelül szépséges leánya kezét, továbbá a fele királyságát.

A hirdetésre számosan jelentkeztek az udvarnál, de eredmény nélkül. A királykisasszony állapota már válságosra fordult, midőn egy humorista kopogtatott a mármár gyászba borult udvarba, s a királykisasszony elé járulva, felolvasta annak „Esetem a kártyás Gugyerákkal" című humoreszkjét.

A királykisasszony a humoreszket az első bekezdéstől kezdve annyira végigröhögte, hogy a könnyei csurogtak, és azzal meggyógyult.

Az ősz király szótartó atya volt s nagy örömében sem feledkezett meg ígéretéről: leányát a humoristához adta feleségül s hogy veje jövedelmét és népszerűségét tetézze, parancsot adott, hogy a csodatevő gyógyító humoreszk jelenjék meg az udvari újságban. Az írás másnap csakugyan megjelent a lap utolsóelőtti oldalán, a fejtörő és a divatrovat között.

Így történt, hogy az „Esetem a kártyás Gugyerákkal" az udvari irodalmárok kezébe került, akik tétovázás nélkül felháborodtak a humoreszken és reflektáltak rá. Egy esszéista: „Nyomtatott bárgyúság" címen haragos glosszában adózott a humorista írásának, egy másik szépíró pedig, ki feltehetően erős szerepet játszott abban, hogy a szépséges királykisasszony annak előtte csaknem halálos életuntságba esett, a kultúra szégyenfoltjának nevezte a megjelent humoreszket. Egy harmadik irodalomtörténész izzó tanulmányban szólított harcra az efféle degenerált kabarészerzők silány szüleményei ellen és adminisztratív intézkedéseket követelt. Végül az intrikai rovat kritikusa összefoglaló tanulmányában kimutatta, hogy a humorista minden valószínűség szerint nem is a szépséges királykisasszony meggyógyulásának érdekében írta az ominózus humoreszket, hanem mértéktelen kapzsiságában, és hogy befurakodjék az udvar kegyeibe. A közvéleményt ilyenformán sikerült a humorista ellen fordítani. Az ősz király haragjában lefejeztette a humoristát, szépséges leányát pedig egy tanulmánykötet-íróhoz adta feleségül, kik azóta is boldogan élnek, kivéve a szépséges királyleányt, aki már az első napon felakasztotta magát.

Somogyi Pál

A vezérigazgató

(A „New Yorker"-ból)

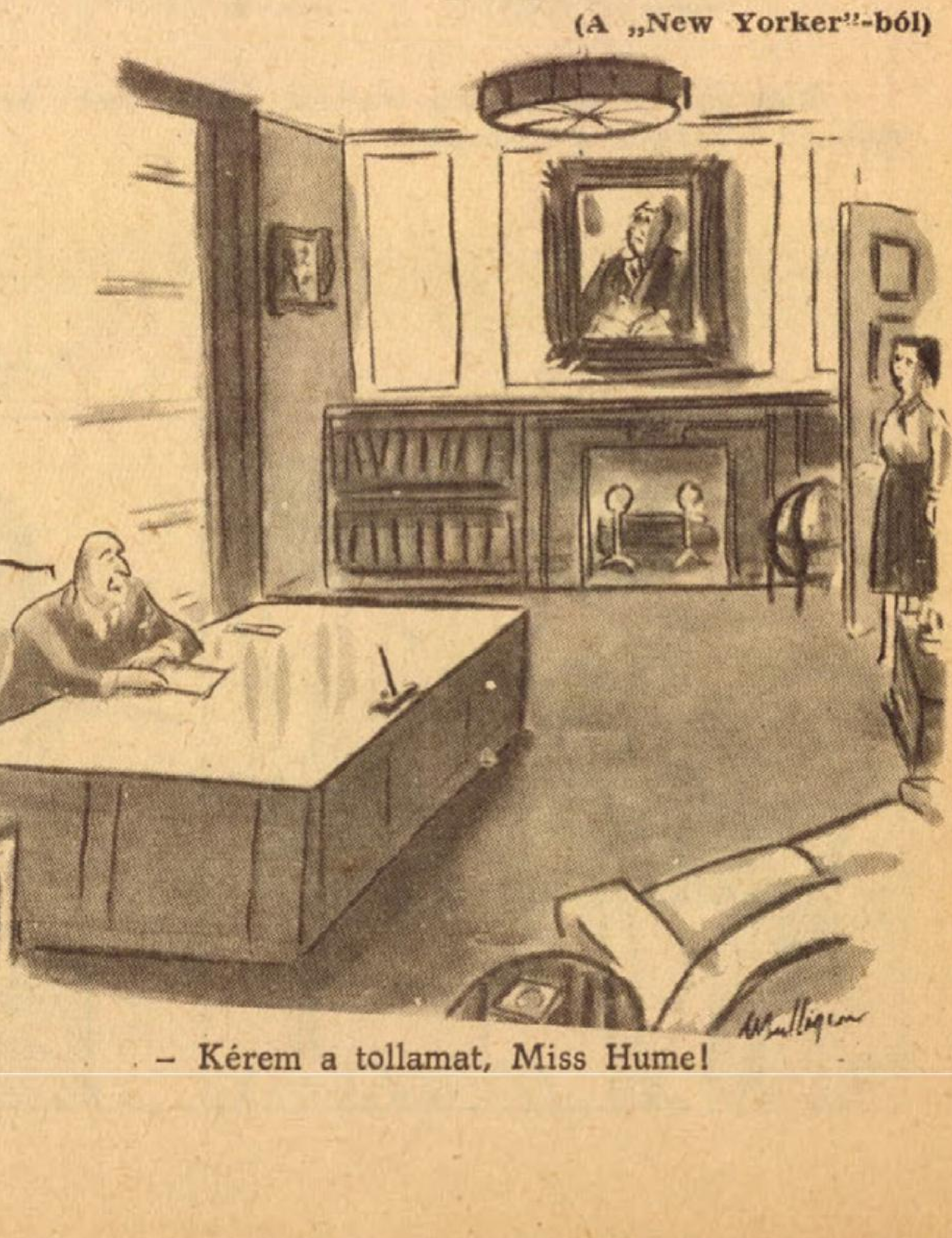

– Kérem a tollamat, Miss Hume!

Egy osztályon felüli étteremben

Toncz Tibor rajza

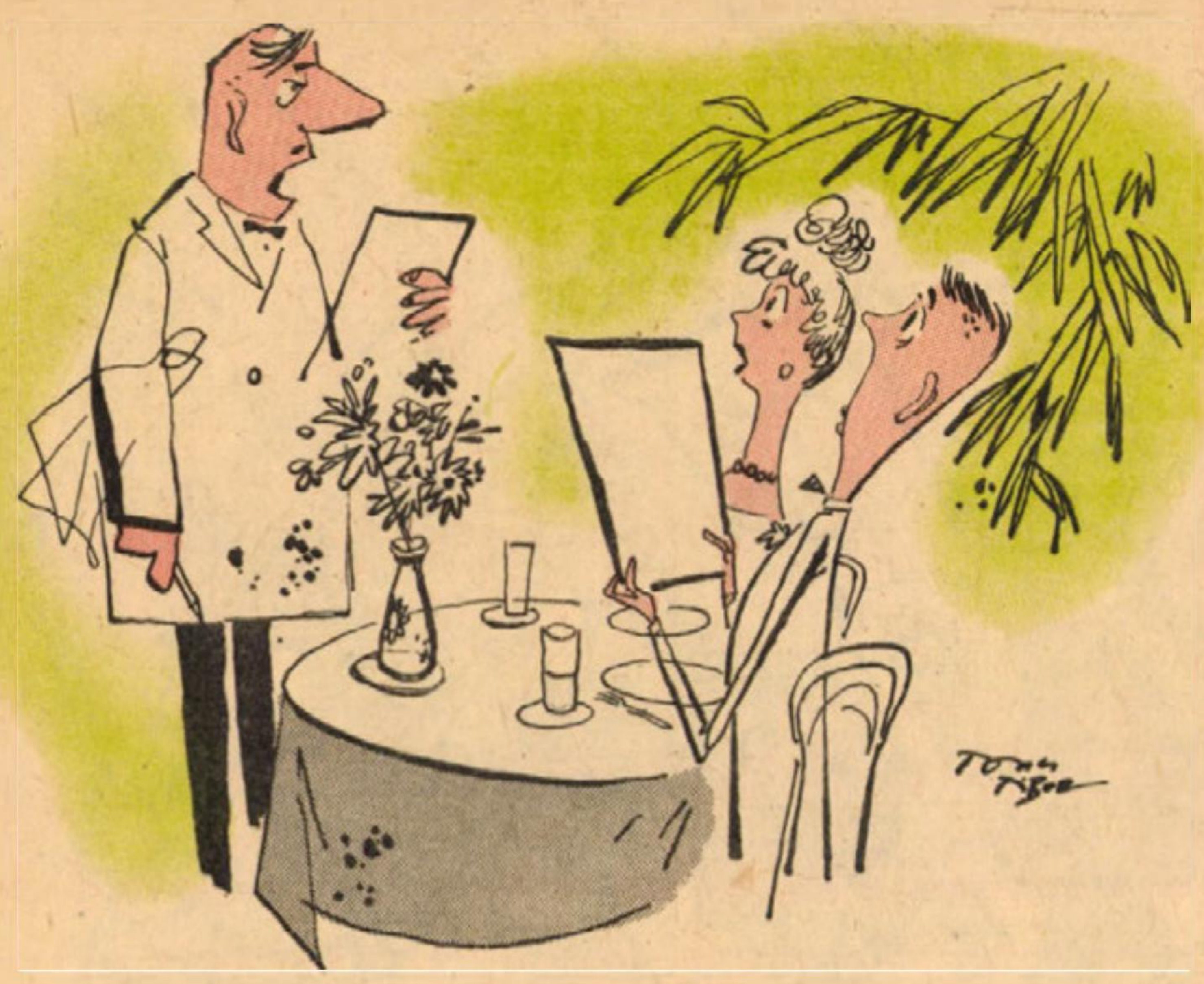

– Kérem, hozzon egy „Moud de veau à l'aigre"-t!
– Igenis, kérem! Egy pejslit gombóccal!

Háry János legújabb meséi

Szegő Gizi rajza

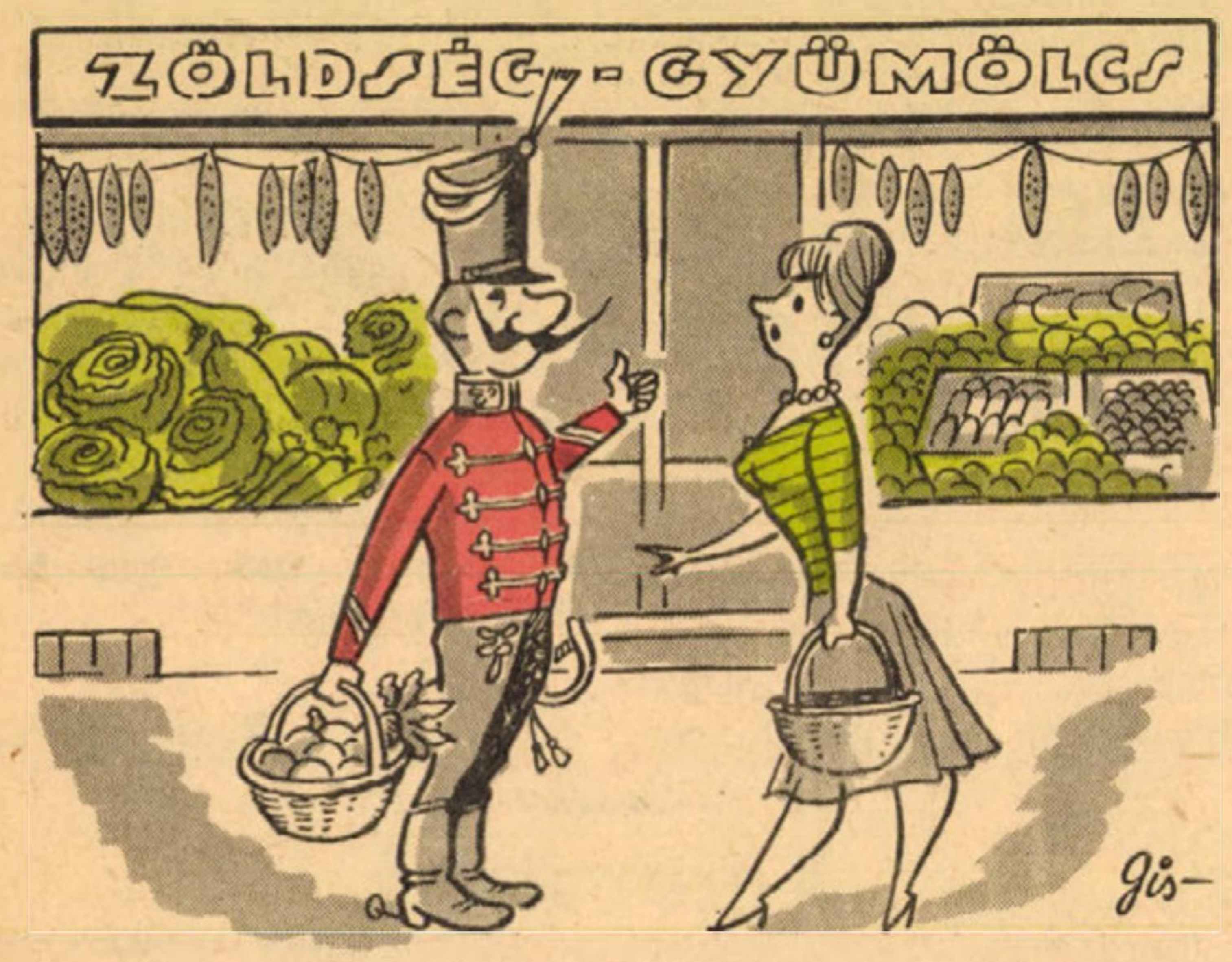

= Mondhatom, asszonyság, odabent sokkal szebb árut adnak, mint amilyen a kirakatban van!

LEVÉL a megtévedt dolgozóról

Tisztelt Főnök Úr!

Másfél évvel ezelőtt egy ellenőrzés alkalmával feltűnt, hogy vállalatának anyagbeszerzője, Kovács Elemér, kéthetenként, mindig csütörtöki napon, anyagbeszerzés céljából a vállalati kocsin Szegedre utazik olyan anyagokért, amelyek Budapesten könnyen beszerezhetők. Kovács a házi vizsgálat során őszintén elmondta, hogy Szegeden lakik egy kedves bácsikája, akinek a felesége minden csütörtökön este csodálatosan zamatos halászlét főz, ezért szerzi be szívesebben az anyagot Szegeden, mint Budapesten. Ön behívatta magához Kovácsot, szóbeli dorgálásban részesítette, mert enyhítő körülménynek tudta be egyrészt azt, hogy noha minden csütörtökön főzött a kedves néni halászlét, Kovács csak minden második héten utazott le Szegedre, másrészt pedig nem a vállalat Pobjedáját vette igénybe, hanem csak a másfél tonnás teherautóját.

Ettől kezdve Kovács Budapesten szerzett be mindent, nem utazott Szegedre a kis másféltonnással, viszont rendszeresen vállalt vele itt Pesten és Budán fekete fuvart. Néhány hónap múlva fény derült Kovács autófuvarozási tevékenységére. Ekkor Ön váltig hangoztatta, hogy Kovács ismét csak megtévedt, de meg kell menteni, mert nálunk a legfőbb érték az ember. Most már írásban dorgálta meg Kovácsot, bár sokan úgy vélték, hogy fegyelmit kellene indítani ellene.

Kovács a következő hat hónapban még nyolcszor tévedt meg, de Ön sajátos humanizmusával sohasem juttatta el ügyét a fegyelmiig. Amikor végül is Kovács a vállalati bélyegző felhasználásával saját magának végezte el az árubeszerzést és az árut illő haszonnal továbbadta, Ön a talpára állt. Magához hívatta Kovácsot és erélyesen felszólította: lépjen ki *önként* a vállalattól, mert különben fegyelmit indít ellene.

Megtévedt anyagbeszerzője hallgatott Önre és megtévedéseiből tartalékolt kis vagyonkájával a tarsolyában, saját kérelmére „hozzájárulással" kilépett a vállalattól. Ön boldog volt, mert megértő jóságával ismét megmentett egy embert a jövendőnek, de Kovács még boldogabb volt Önnél, mert makulátlan munkakönyvével és némi baráti támogatással néhány nap múlva egyik intézményünknél, az eddiginél jobb fizetéssel magasabb beosztásban helyezkedett el. Kovács új munkahelyén is folytatta szélhámosságait, de az Önnél kevésbé megértő mostani főnöke a sorozatos csalásokat nem tekinti megtévedésnek s megvizsgálja, hogy vajon miféle ember is ez a Kovács Elemér. Öntől is részletes információt kért róla.

Ön bizonyára kellőképp ecseteli majd Kovács viselt dolgait, s egyben arra is választ ad, hogy Kovács miért hozzájárulással és nem a jól megérdemelt fegyelmivel lépett ki az Ön vállalatától. Írjon meg, kedves Főnök Úr, mindent! Az Ön lelkiismerete nyugodt lehet: jóságával legalább eddig megmentette a megtévedt Kovácsot, sőt magasabb posztra segítette. Mert szegény, különben már akkor lebukott volna, amikor a vállalati tehergépkocsin Szegedre járt a nénikéjéhez halászlére...

Földes György

Fucika megérkezik a nyaralásból

Pusztai Pál rajza

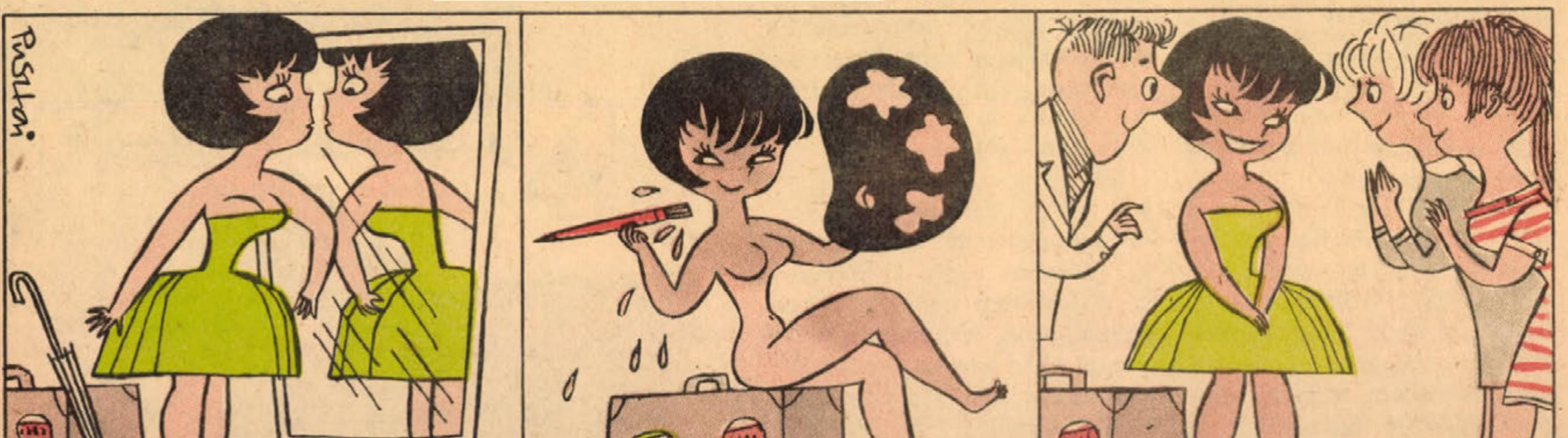

Egészségvédelem

Takács Zoltán rajza

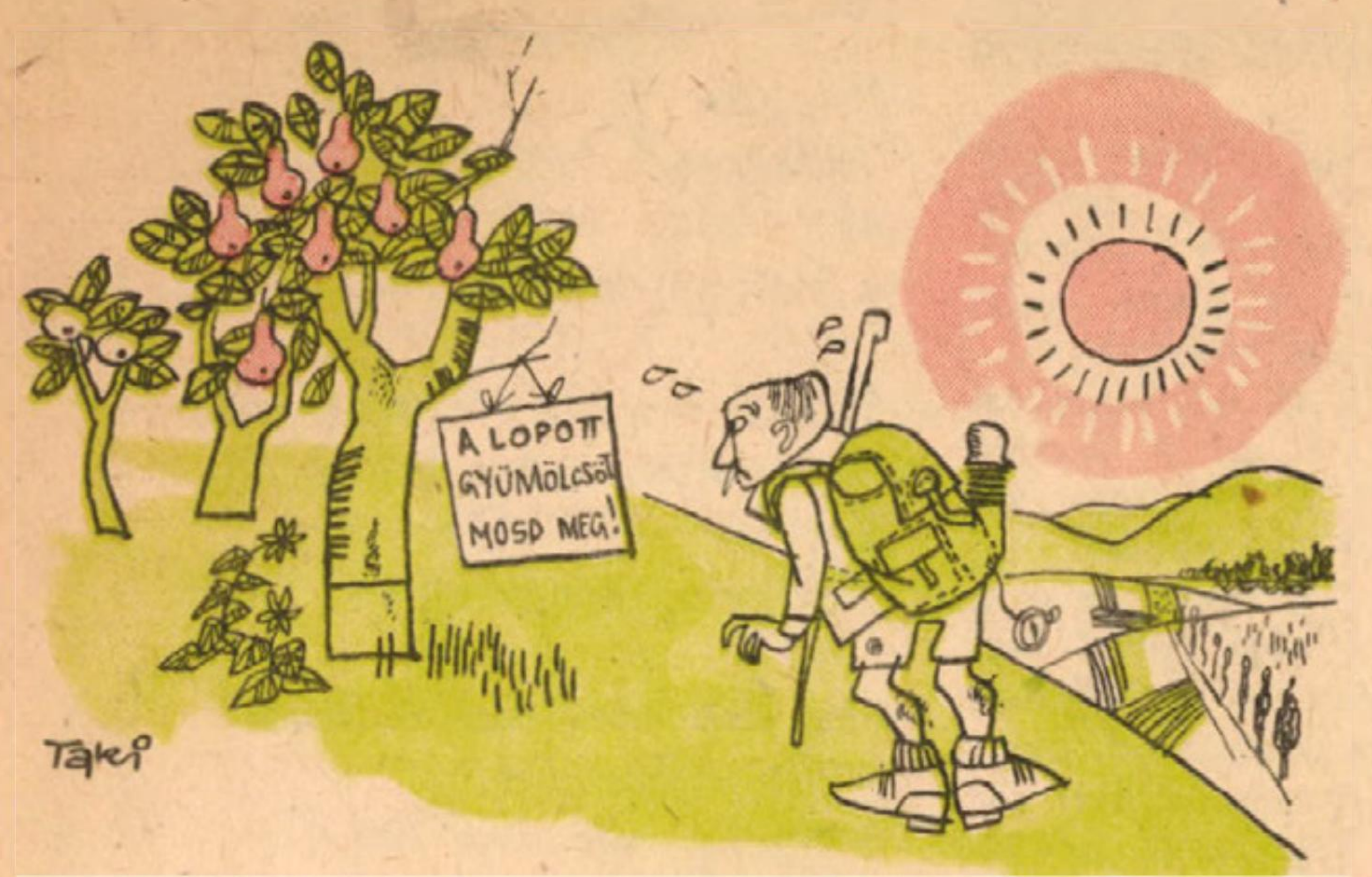
A LOPOTT GYÜMÖLCSÖT MOSD MEG!

Virágos Budapest hajnalban

Várnai György rajza

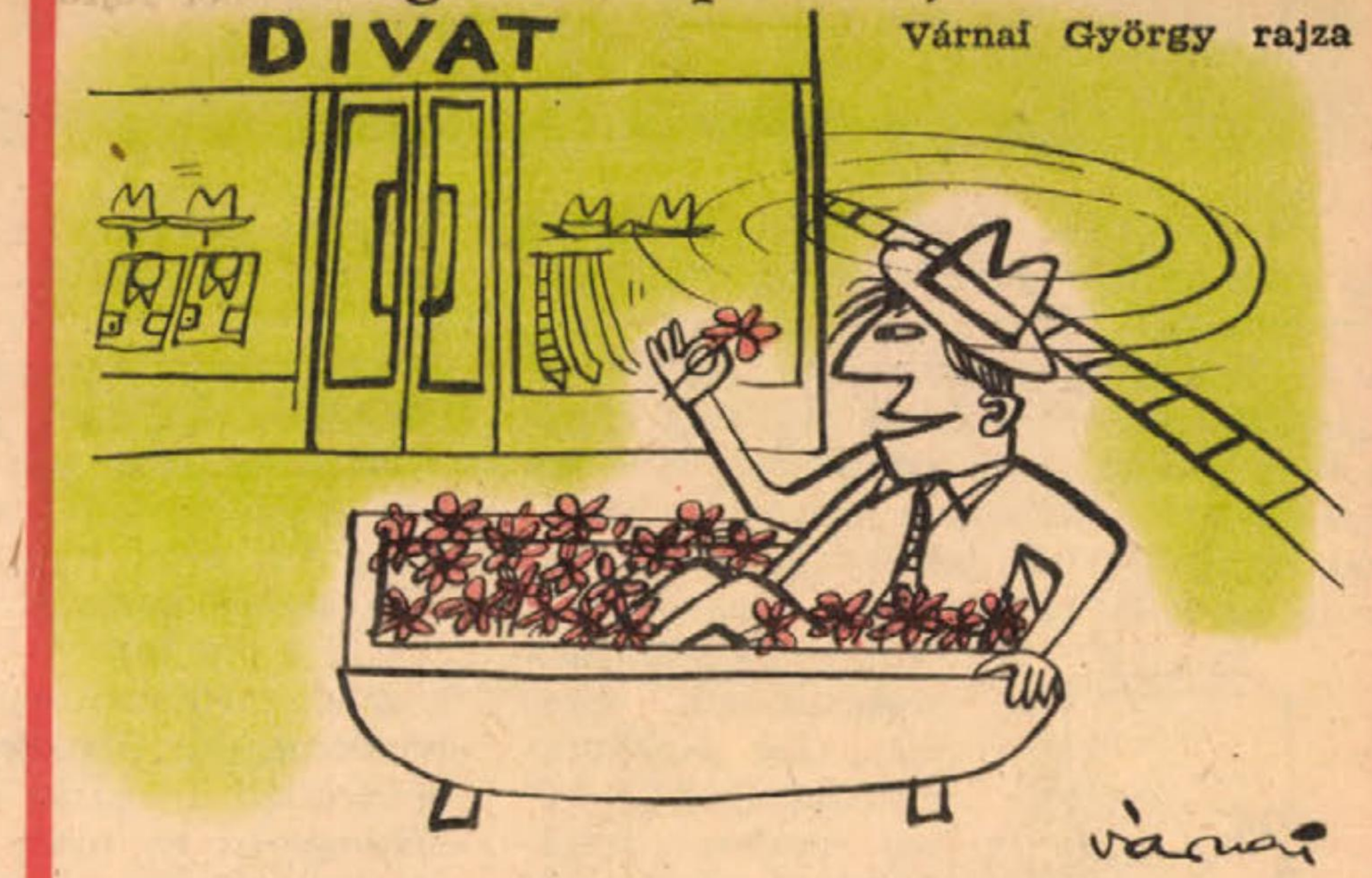

– Csak tudnám, hogyan került a fürdőkádamba ennyi virág!

Kicserélik a telefonfülkéket

Várnai György rajza

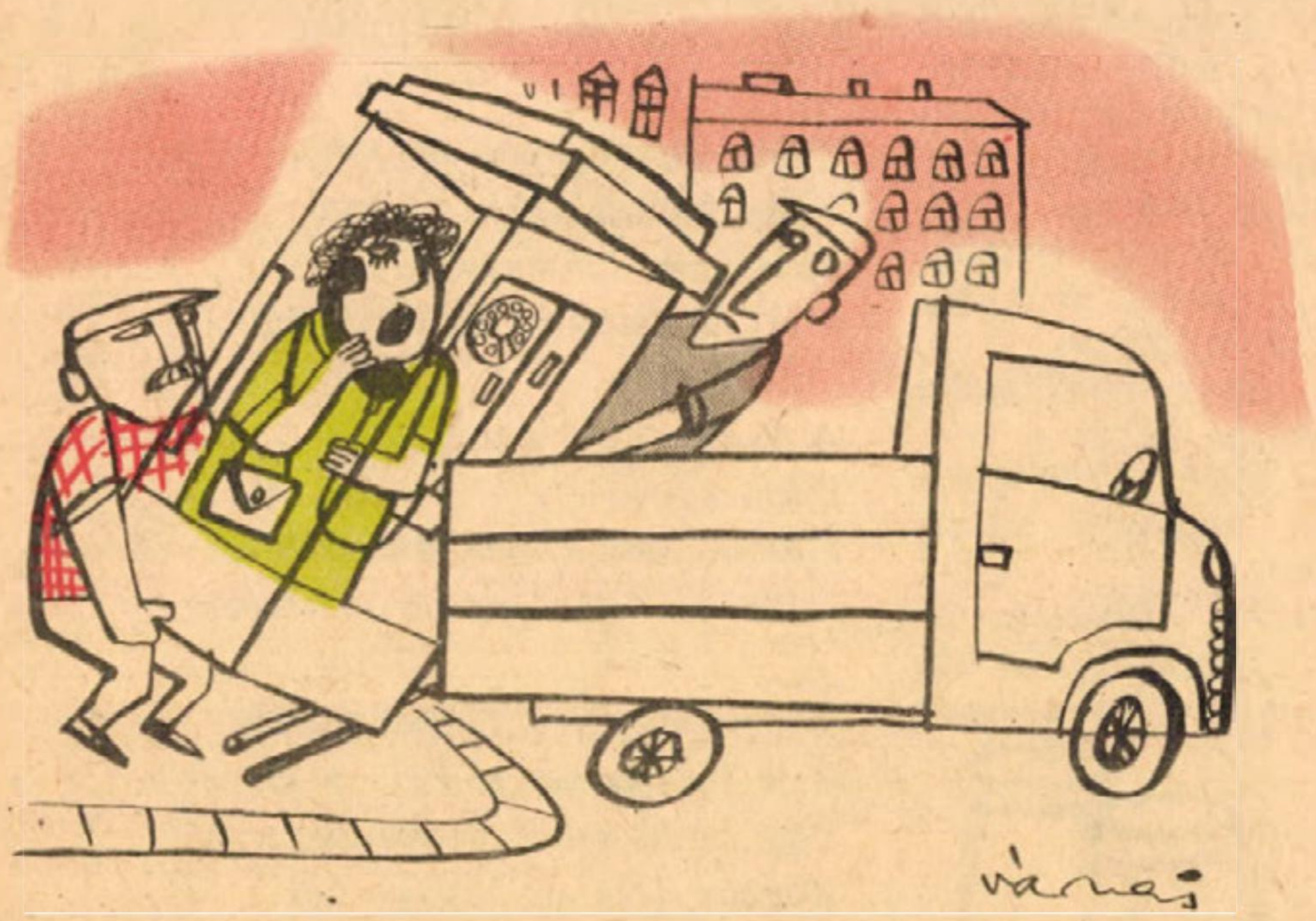

A kétségbeesett házőrző

Toncz Tibor rajza

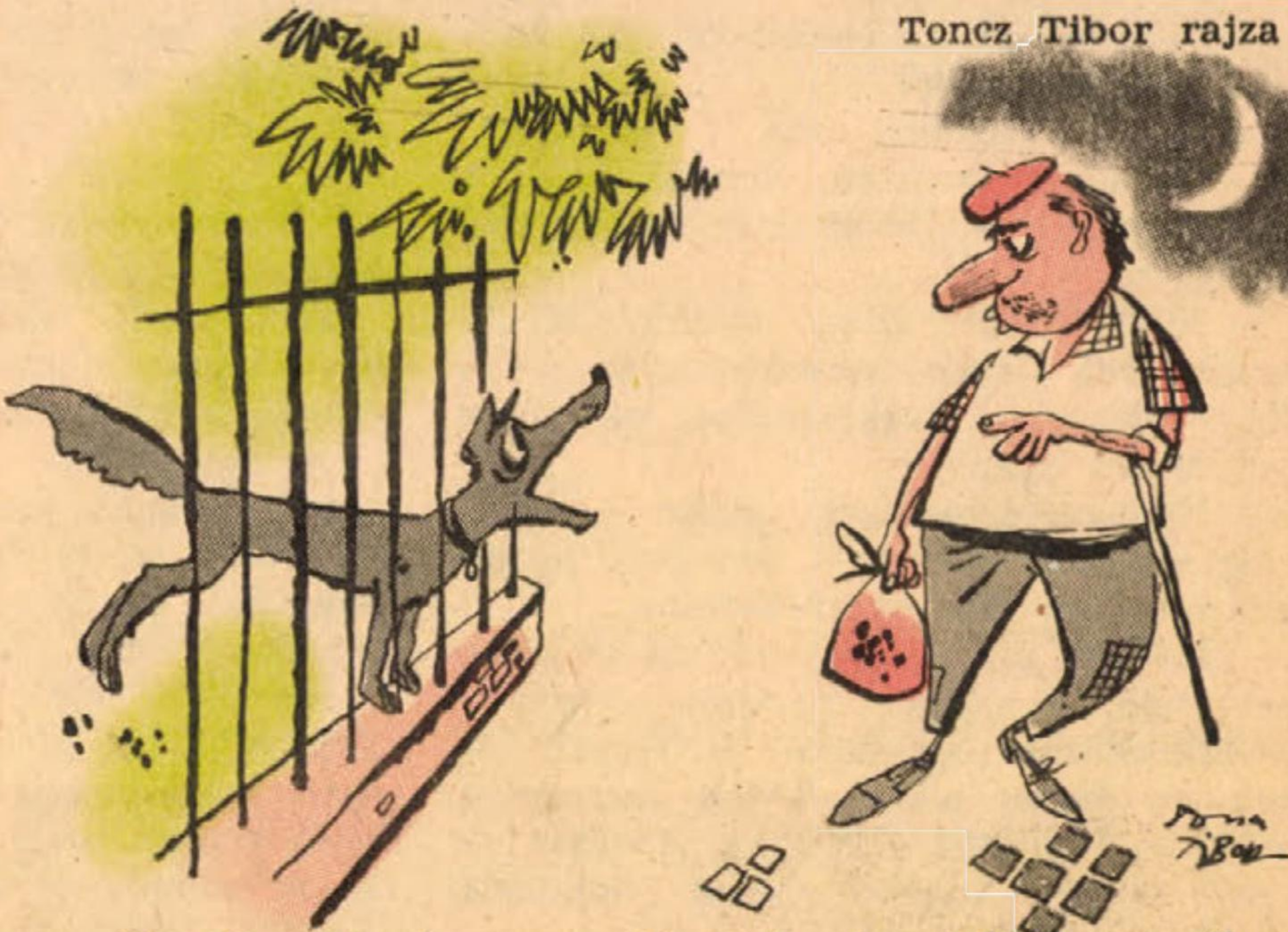

– Mondja, jóember, nem törne be hozzánk, hogy elkergethessem? El akarnak ajándékozni!

Megmondtam neki

Az elmúlt napokban felugrottam a már mozgó 15-ös autóbuszra a Magyar utcánál. Az ifjú kalauznő közben kezének egyetlen mozdulatával már becsukta az ajtót, s én ég és föld között lebegtem. A kalauznő ekkor újra kinyitotta az ajtót, miáltal feljebb tudtam lépni, de néhány kellemetlen megjegyzésben is volt részem:

— Miért ugrik fel mozgó kocsira? Elég idős ahhoz, hogy tudhatná, az ilyesmi veszélyes. Nem fogok ön miatt börtönbe kerülni!

Alig telt el egy nap, s máris egy sereg válasz jutott eszembe. Például:

— Miattam csak akkor kerülne börtönbe, ha megölne. De erre nincs semmi oka sem.

Vagy:

— Minden mozog, nemcsak a kocsi. A Föld is, a naprendszer is, az egész anyagi világ. Nincs anyag mozgás nélkül és mozgás anyag nélkül.

Továbbá:

— Az ember sohasem lehet elég idős ahhoz, hogy mindent tudjon. Különben sem szeretek a tudásommal kérkedni. Én különben is fiatalnak érzem magamat.

Esetleg:

— Sürgős dolgom van, a világot akarom megmenteni. Öt perc múlva esetleg már késő lenne.

Vagy:

— Engedje meg, hogy egy tanácsot adjak. Így ne beszéljen férfiakkal. Nem szeretik. Magára vessen, ha nem megy férjhez.

Avagy:

— Tisztelje azokat, akik fittyet hánynak a veszélynek!

Vagy talán ez:

— Áldozatok nélkül nincs közlekedés!

Sőt:

— Én a maga helyében mint közlekedési dolgozó, büszke lennék. Íme, az utas kockáztatja a testi épségét annak érdekében, hogy feljusson egy járműre. Milyen megbecsülése ez az Autóbuszüzemnek!

Vagy akár ez:

— Valóban az volt a célom, hogy börtönbe juttassam. Idegessé tesz, hogy még mindig szabadlábon van.

Újabb változat:

— Ha ismerné azt a szép francia közmondást, hogy „utazni annyi, mint egy kicsit meghalni”, zsörtölődés helyett arra gondolna, hogy íme, az élet utánozza, vagy legalábbis igyekszik utánozni a művészetet.

Ez sem lett volna rossz:

— Az élet olyan, mint az autóbusz. Sajnos, nem áll meg.

Vagy ez:

— Örülök, hogy megismertem.

Mindezekből akkor egy árva szót sem mondtam el, mert nem jutott eszembe. Megjegyzem, azért az sem volt rossz, ami a másodperc tört része alatt eszembe jutott, s kiböktem:

— Kérek egy átszállót!

Három szó csupán, mégis elegendő volt ahhoz, hogy a kalauznőt hivatására emlékeztesse. Valóban, ezután már alig öt percig korholt, én azonban zsebemben az átszállóval éreztem, hogy már csak a csalódottság beszél belőle. Megfogadtam ezenkívül még, hogy többé nem ugrom fel mozgó kocsira. Elég idős vagyok ahhoz, hogy tudjam, az ilyesmi veszélyes. Nem akarok másokat börtönbe juttatni.

Feleki László

Todor Danailov:

Külföldi nyakkendő

Nemrégiben tértem haza külföldről és mint illik, legközelebbi rokonaimnak, barátaimnak kisebb ajándékokat hoztam: harisnyát, nyakkendőt, melltűt, cigarettát stb.; stb. Már az első nap kiosztottam ezeket az ajándékokat és nem kis örömmel nyugtáztam a megajándékozottak elragadtatását, hálálkodását. Azt hittem; ezzel be is fejeződött a megérkezésemmel kapcsolatos ;,szertartások" sorozata. De mekkorát csalódtam! Alig két nap múltán beállított hozzám másodfokú unokatestvérem, Canko.

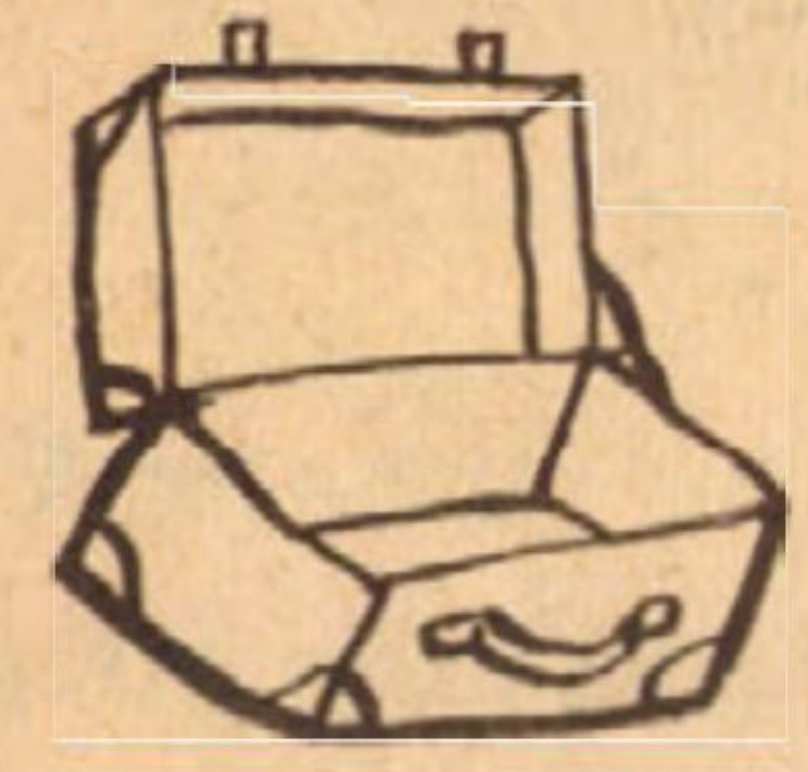

– Nahát, csakhogy végre megérkeztél! Mióta vagy otthon?

– Két-három napja.

– I-i-igen? És emlékszel rá, mit ígértél elutazásod előtt?

– Hm . . : Hirtelen nem is jut eszembe – feleltem zavartan, rosszul leplezett bosszúsággal. – Dehát mit is igértem neked?

– Nyakkendőt! Olasz nyakkendőt – harsant fel Canko basszúshangja. – A világ legszebb nyakkendője az olasz nyakkendő. Igaz?

– Nyakkendőm nincs, Canko – dünynyögtem kelletlenül. – Hoztam ugyan néhányat, de már szétosztottam.

– Hát ez mi? – mutatott rá dühösen szekrényem nyitott ajtajára, melyen nyakkendőimet tartottam. – Nicsak, hiszen ez éppen olasz! Kinek tartogatod ezeket a nyakkendőket? Ez is olasz : : : emez is . : : Engem akarsz bolonddá tenni?

– Igen, igen, dehát ezeket magamnak hoztam, Canko – mentegettem magamat.

– Öregem! – mondta Canko méltatlankodva. – Benned volt minden reményem. Nézd csak ezt a szürke nyakkendőt! Tudod, milyen jól illik ez a szemem színéhez és a szürke ruhámhoz?

Azzal leakasztotta a nyakkendőt és zsebre vágta.

– Nagyon, nagyon köszönöm! – kiáltotta és újra megmarkolta a kezem. – Mindig tudtam, hogy nem feledkezel meg rólam. De legalább valld be, hogy nekem hoztad! Ugye nekem? Csupán meglepetésnek tartogattad, te huncut?!

Canko elment, én pedig gyorsan összeszedtem megmaradt kül- és belföldi nyakkendőimet és elzártam őket egy bőröndbe. Csupán a régi és nyűtt nyakkendőimet hagytam a szekrényben.

Azonban este, midőn éppen lefekvéshez készülődtem, megszólalt a csengő és midőn ajtót nyitottam, barátaim vidám serege nyomult be lakásomba.

– No, te lókötő! – kiáltotta már a küszöbön Hriszto, ez a nem éppen legtehetségesebb filmszínész. – Megjöttél, behúzódtál a lakásba és osztogatod, ajándékozgatod az olasz nyakkendőket. De nekünk? Node sebaj, szeretettel üdvözlünk újra a körünkben.

Kezet fogtam velük. Leültek. Konyakoztunk.

– Ide figyelj! – mondta Hriszto kis idő múlva. – Menj már ki a konyhába és hozz egy pohár vizet.

Amikor visszajöttem a konyhából, hát mit látok? Vendégeim a padlón dulakodnak. Kinyitották a szekrényemet, kiszedték régi nyakkendőimet és azon veszekedtek, hogy ki melyiket válassza.

Hrisztónak sikerült megkaparintania egy lámpabél-formájú, keskeny nyakkendőt és mindjárt meg is kérdezte:

– Úgy látom, ez olasz nyakkendő, nemde? Ugye, ezt szántad nekem?

– Hát persze hogy olasz – mondtam nevetve. – De még mennyire olasz, törzskönyvezett firenzei.

Így kezdődött lakásom kifosztása és több mint két héten át tartott. Egyik nőismerősöm magával vitte dokkvászon nadrágomat, mert – mint mondta – sohasem látott ilyen csodás műanyagot. Másik barátnőm még két üres befőttes üveget ragadott magához.

– Soha, de soha nem hittem volna – gügyögte elérzékenyülve –, hogy a velencei üveggyártás ilyen fejlődést ért el. Emlékül megtartom magamnak és őrzöm, míg élek, ezt a két mesés vázát.

Holnaptól kezdve ideiglenesen felköltözöm a padlásra. Éppen elég lim-lom van ott és még mindig sokan vannak, akik buknak a külföldi ajándékra . . .

Bolgárból fordította: B. J.

KIRAKAT-Költészet

Műnövények rügye pattan;
Egyik-másik kirakatban
Ál-madarak, nylon-lepkék
A légteret agyon lepték.

Ez nem baj. De vannak helyek;
Ahol verset, kottát lelek;
Két kalap közt Ady-sorok.
Megigézve bandukolok.

Meg kell adni, merész, bátor
E lírai dekorátor.
Felfogása nem épp Adys;
Ennek himnusz a kalap is : : :

Másutt kendők, lenge sálak
Repesnek a muzsikának;
Itt egy kotta, ott egy kotta : : :
Nagy volt, aki megalkotta!

Vajon mikor érem én meg;
Hogy hasonló útra térnek
A maradi könyvesboltok?
S ott is lesznek friss színfoltok?

A Szent Péter esernyője
Című könyvhöz – jobbra tőle –
Tesznek majd pár divaternyőt;
Hadd csodálja gyerek s felnőtt.

A :„Köpeny"; a Gogol regény
– Teljes joggal sejthetem én –
Úgy kerül majd kirakatba:
Köpeny lesz rá kiakasztva!

Zenemű- és hangszer-boltok
Szintén szólnak: – Formát bontok! –
S hangszer mellett helyet adnak
Lakkcipőnek, divatfrakknak.

Vajon mikor akad, aki
Megmondja, hogy Móricz, Ady;
Arany – avagy Bartók, Kodály
Műveivel ne dekorálj!

K. Tóth Lenke

Fizetésnap

Hegedűs István rajza

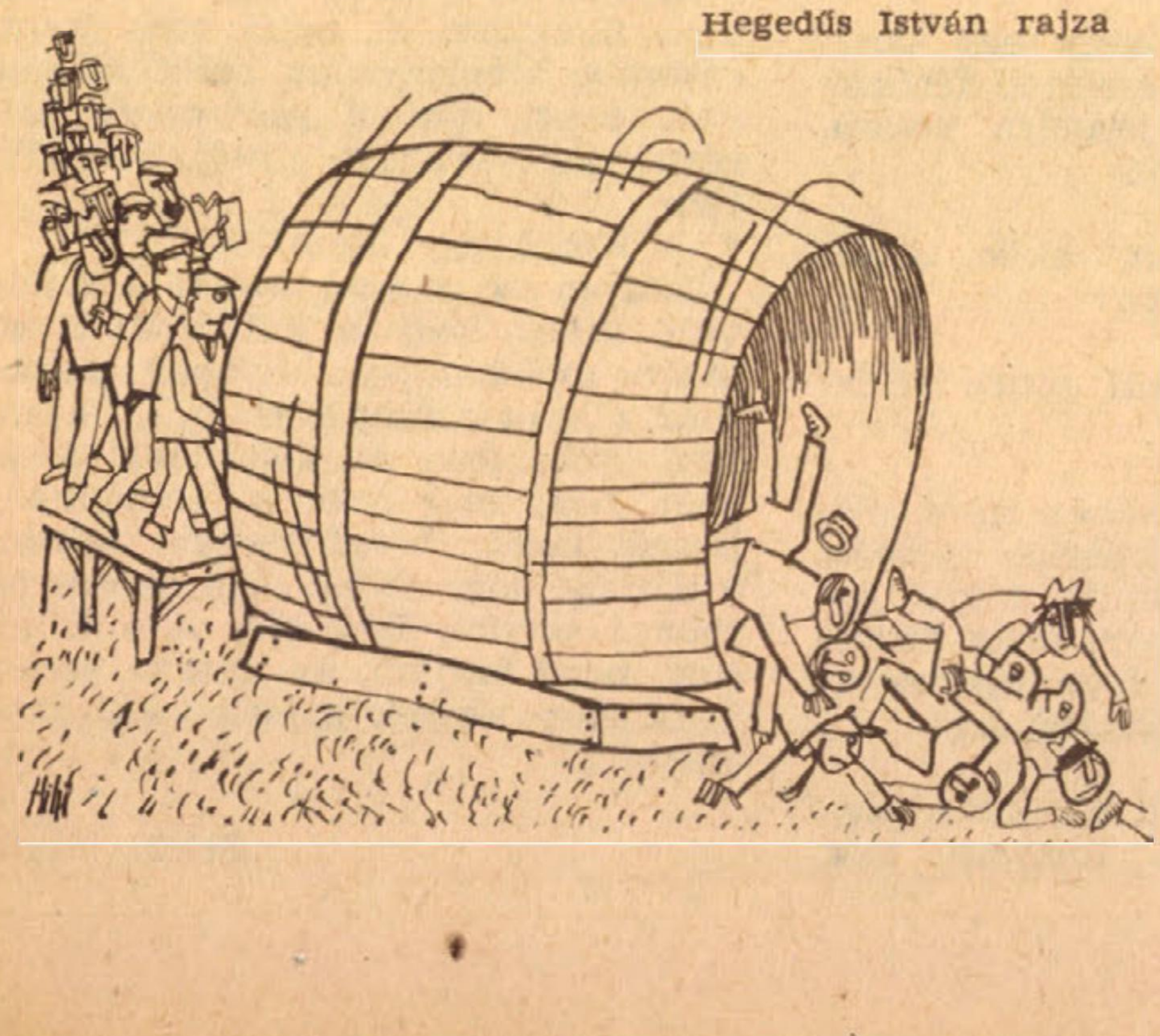

Reggel az állatkertben

Toncz Tibor rajza

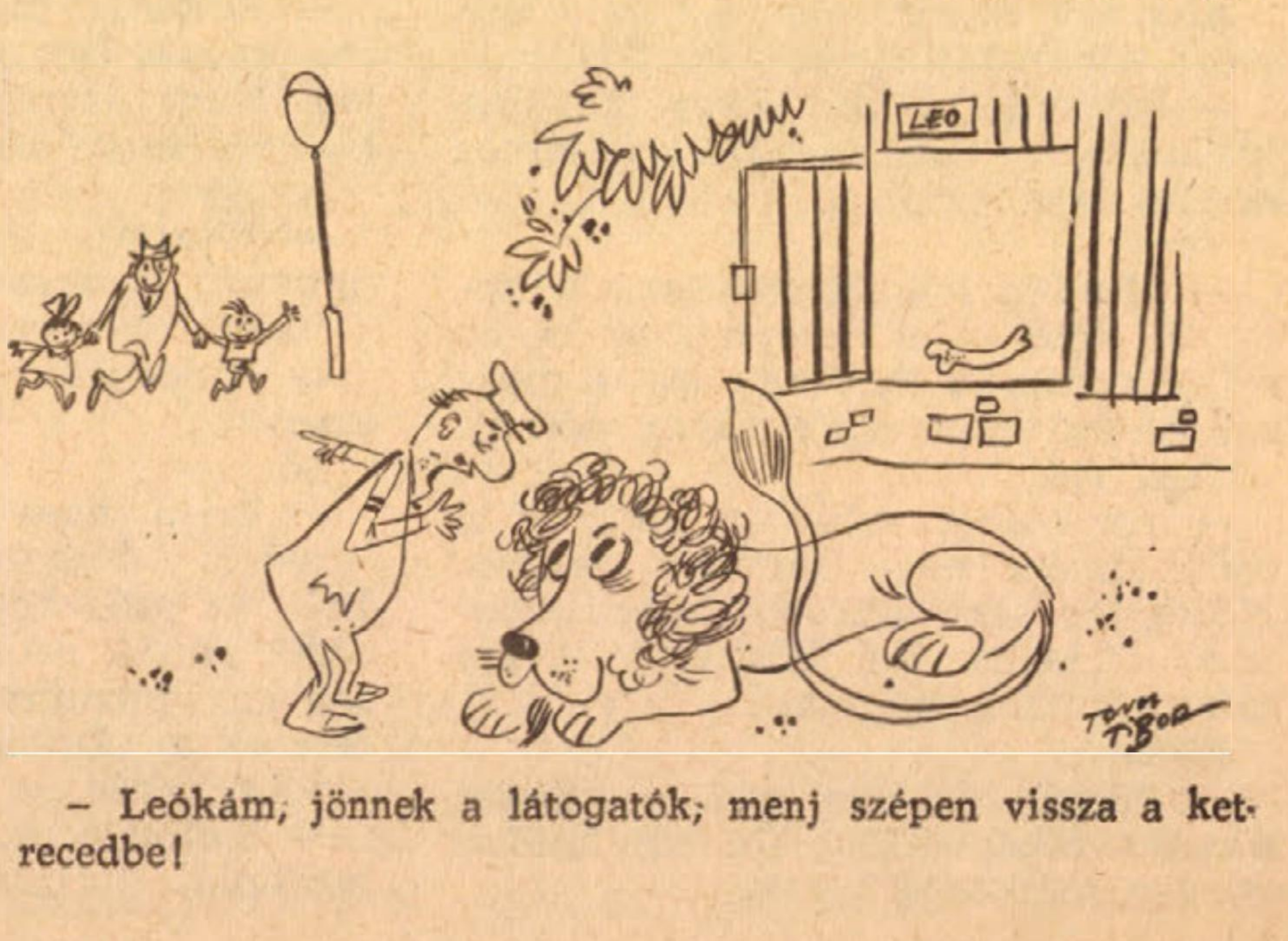

– Leókám, jönnek a látogatók, menj szépen vissza a ketrecedbe!

Olimpiai teljesítmény

Elemér vidáman, sőt öntelten bukkant fel a Rákóczi út árkádjai alatt. Megelőzte a sematikus „hogy vagy?" kérdést és önszántából előadta:

– Ragyogó kedvem van. Sikerült egy nagyszerű üzleti tippem, bátran mondhatom, az évszázad ötlete.

A barátomnak ragyogó maszek-elgondolásai vannak, izgatottan vártam tehát a továbbiakat. Nem késtek.

– Ott kezdtem, hogy a hirdetőpalánkra nagy horderejű magánhirdetést függesztettem ki. Így kezdődött: „Ne utazzék a római olimpiára!"

– Gondolom, sokan megfogadták a tanácsodat – vágtam közbe.

– Várjál! Hosszú hirdetés volt, a palánkon sokkal olcsóbb, mint a lapok apróhirdetési rovataiban. Így folytattam: „Egy olaszországi utazás költséges és fárasztó. Az is lehet, hiába strapálja magát, nem kap jó helyet a viadalokra. Lakásomon viszont (itt megadtam a pontos címemet) televízió-készülékemen végig láthatja az összes mérkőzéseket. Kényelmes fotőjök, ingyenes ruhatár. Dohányozni szabad, eszpresszó a szomszéd házban. Már most váltsa meg előnyös bérletét!"

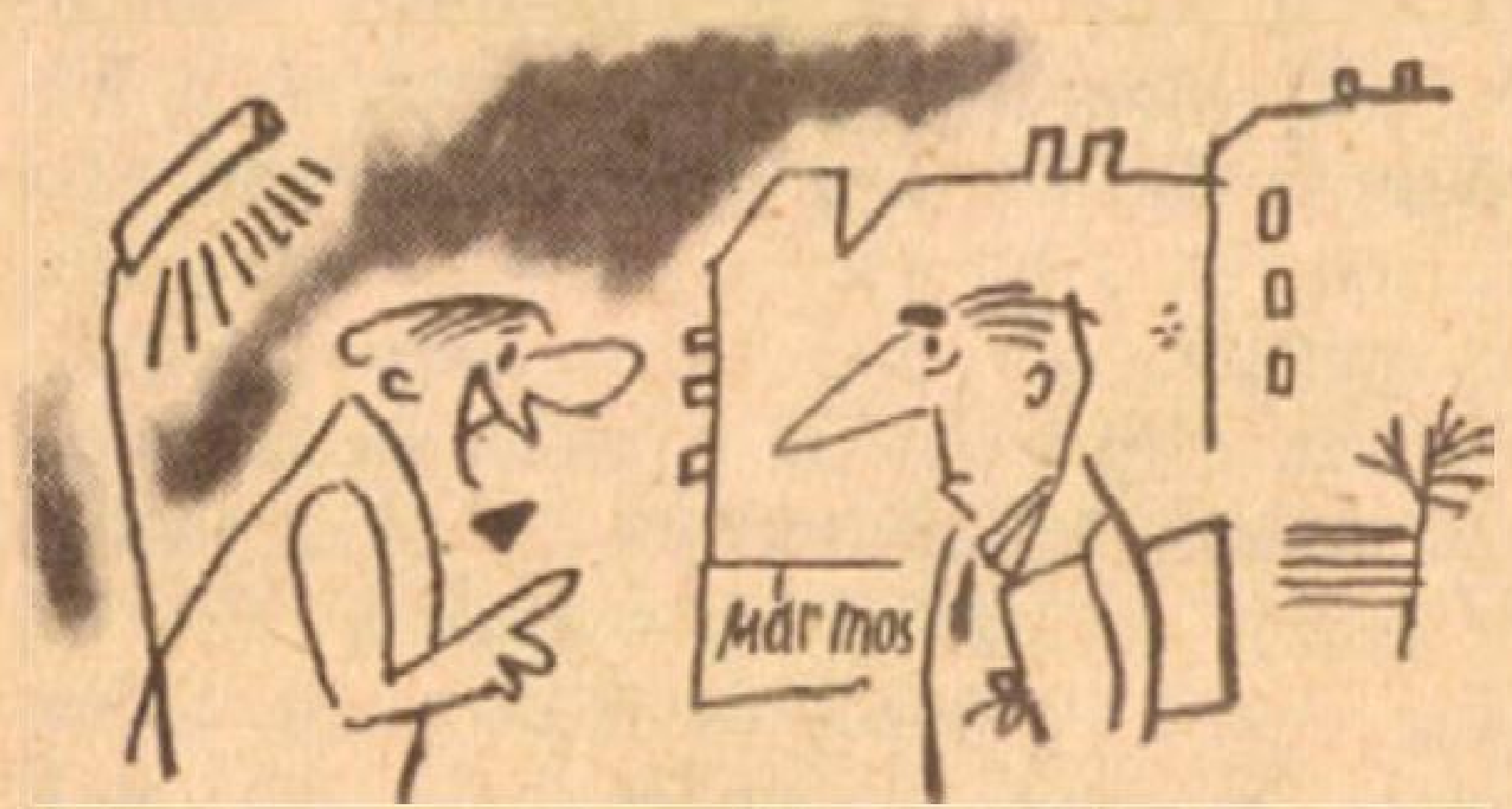

– No és, jelentkeztek?

– Rengetegen. Budapesten, ha bérletet hirdetnek, három nap alatt minden jegyet elkapkodnak. Annyi bérlőm akadt, hogy a fotőjöket ki kellett cserélni hokkedlikre, hogy többen férjenek el, de több álló és guggoló helyet alapítottam a fiatalság számára. A szomszéd eszpresszó propagálását beszüntettem, helyette a feleségem fog kávét főzni a fizető vendégeknek osztályon felüli áron.

Nincs televízióm, kedvet kaptam, hogy magam is Elemér bérlői sorába lépjek. De jelentkezésemet fanyalogva fogadta:

– Előbb kellett volna szólnod. Már a plafon is ki van adva egy légtornászcsoportnak. Saját magam sem férek a szobába.

– Nem is fogod látni az olimpiát?

Önérzetesen válaszolt:

– Dehogyisnem! Holnap indulok. Az ötletemmel annyi pénzt szereztem, hogy a beléptidíjakból könnyen meg tudom fizetni egy római társasutazás költségeit.

Stella Adorján

* * *

Emberi agár

Angliában igen népszerűek az agárversenyek, amelyek különben az agarak teljes félrevezetésén alapszanak. Az agarak ugyanis elektromos nyulat üldöznek, amelyet természetesen sohasem érhetnek utol, a csalétek azonban arra jó, hogy az agarak a lehető leggyorsabban fussanak.

Most arról érkezik hír, hogy az angol atlétika egyik nagy reménysége, Peter Ratford, a világ egyik leggyorsabb futója edzésben elektromos nyúl után fut. A kérdés az, hogy vajon be tudja-e csapni magát. Nem volna helyesebb, ha őt üldöznék harapós kutyák?

J. Cserepanov szovjet karikatúrista kiállítása

Váltófutás

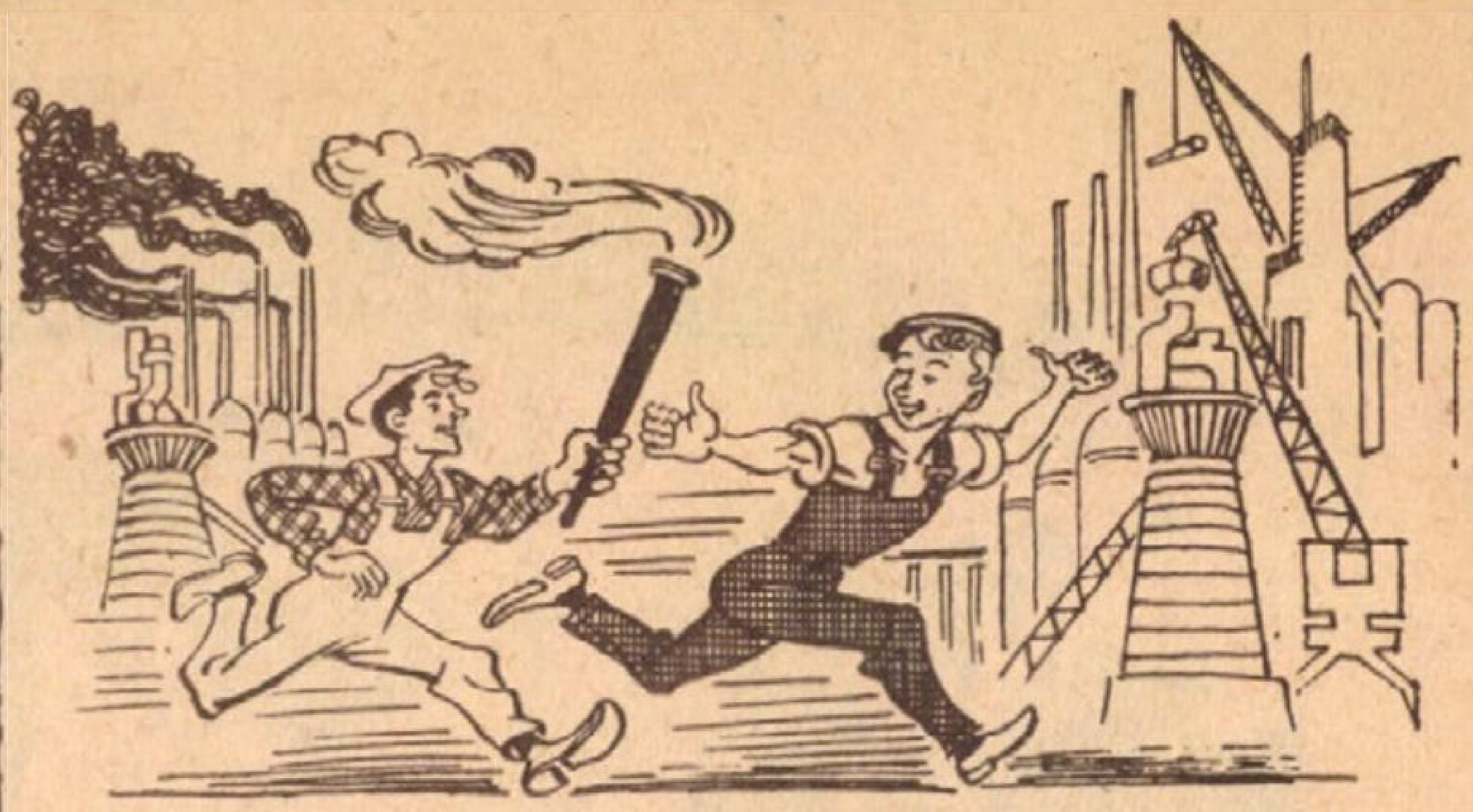

Keleten

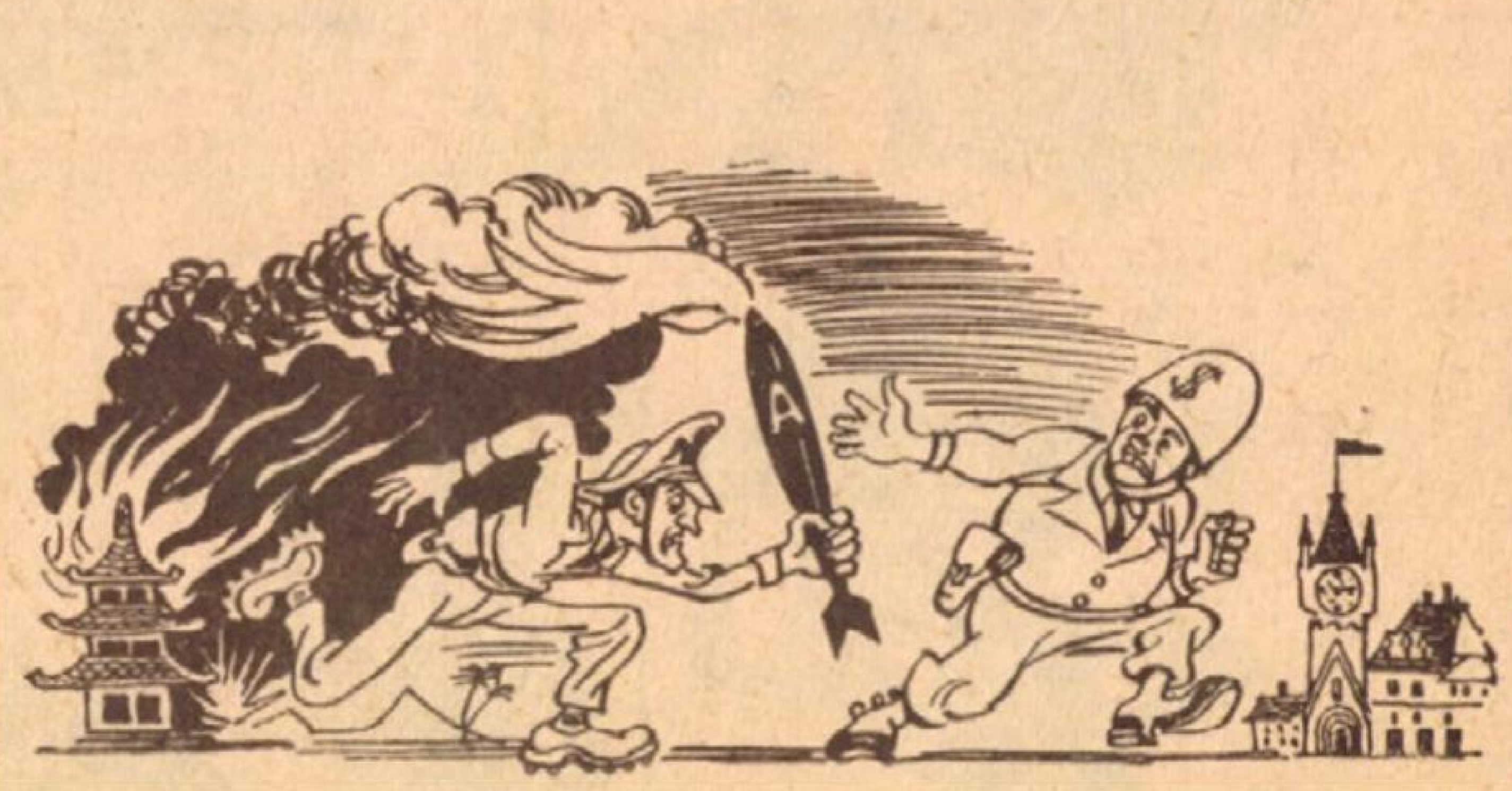

::: és Nyugaton.

A figyelmes férj

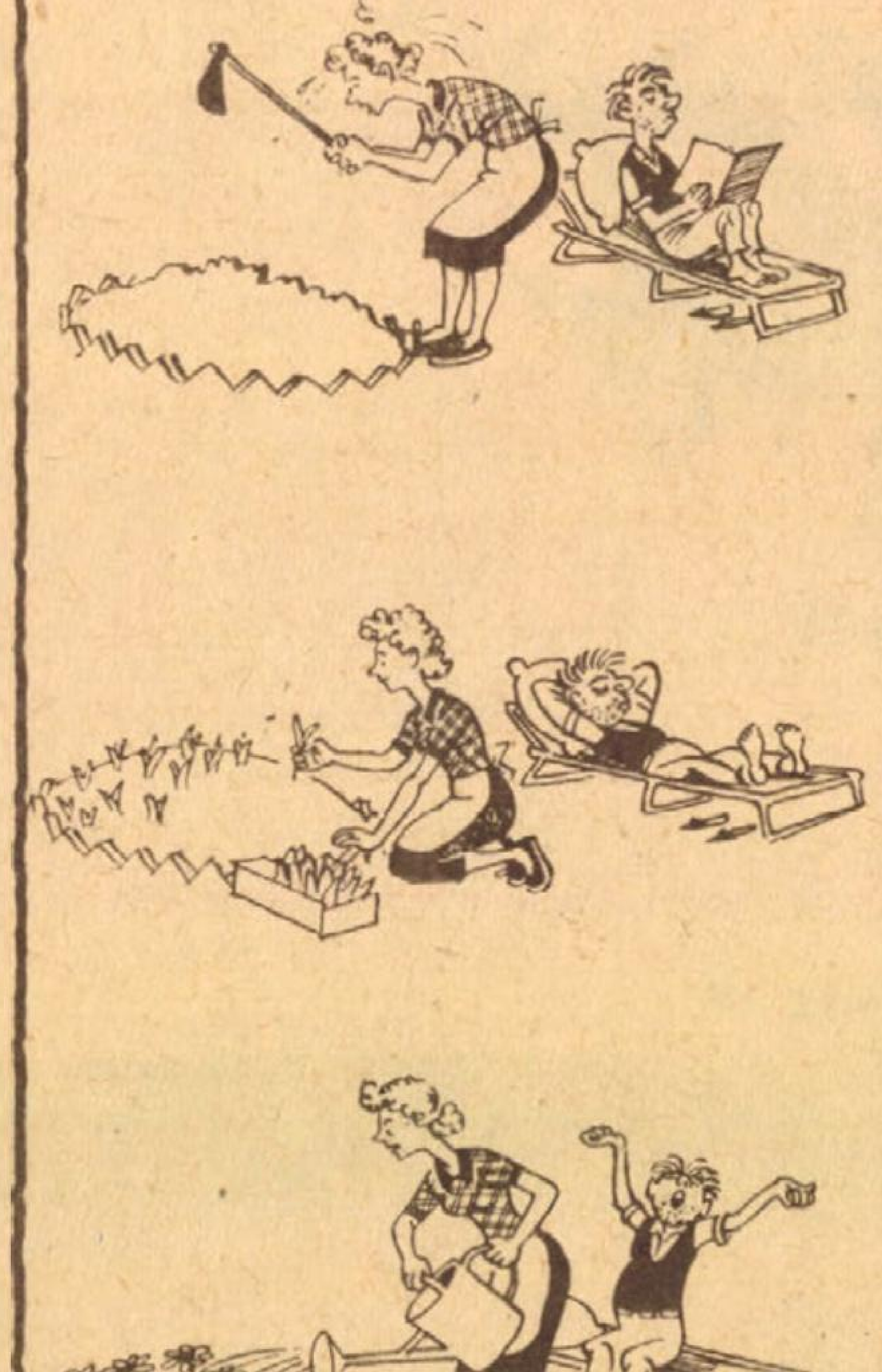

Gyufa-automata

avagy:

Az ember sohasem fölösleges

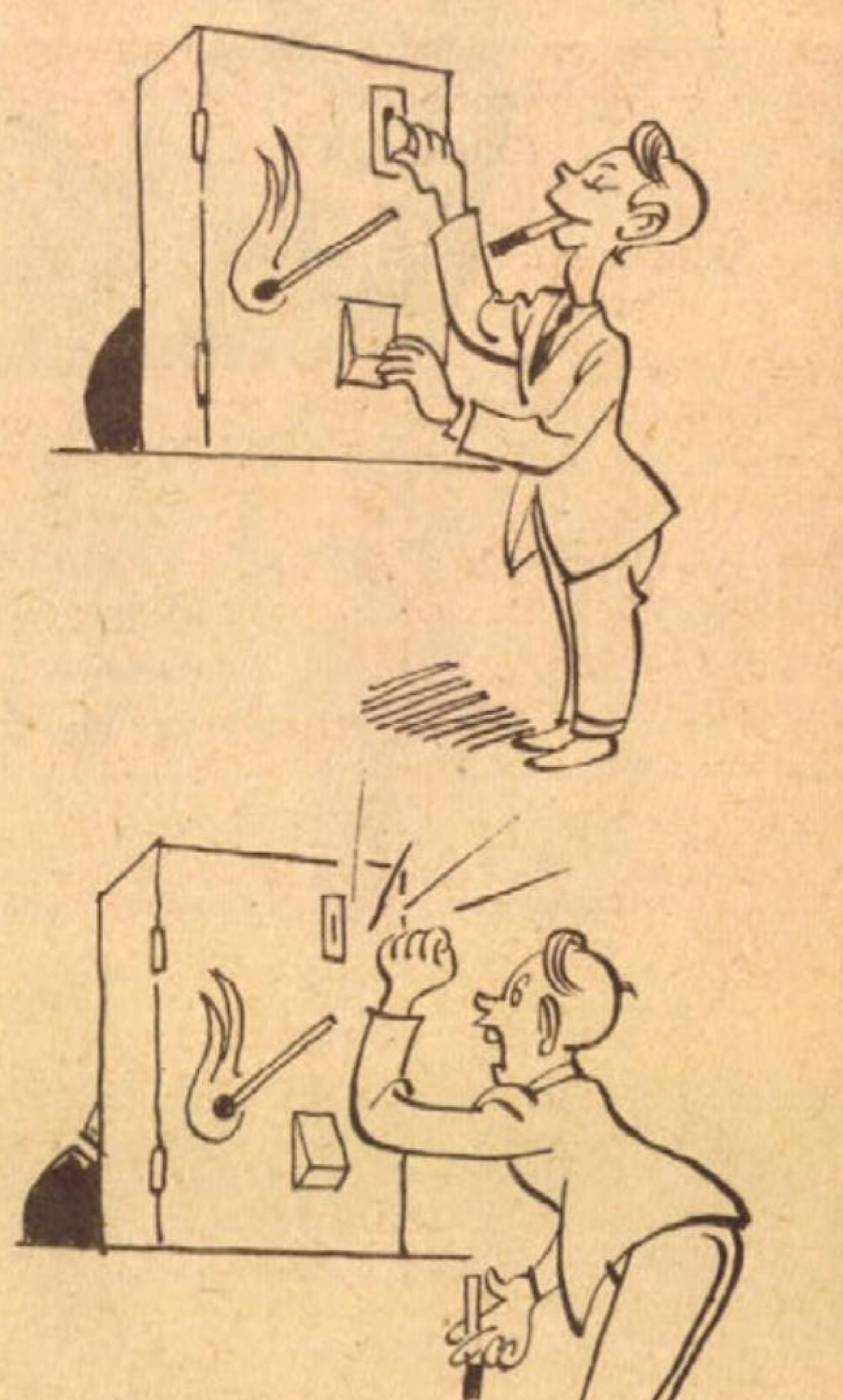

ÓKORI OLIMPIA

Hegedűs István rajza

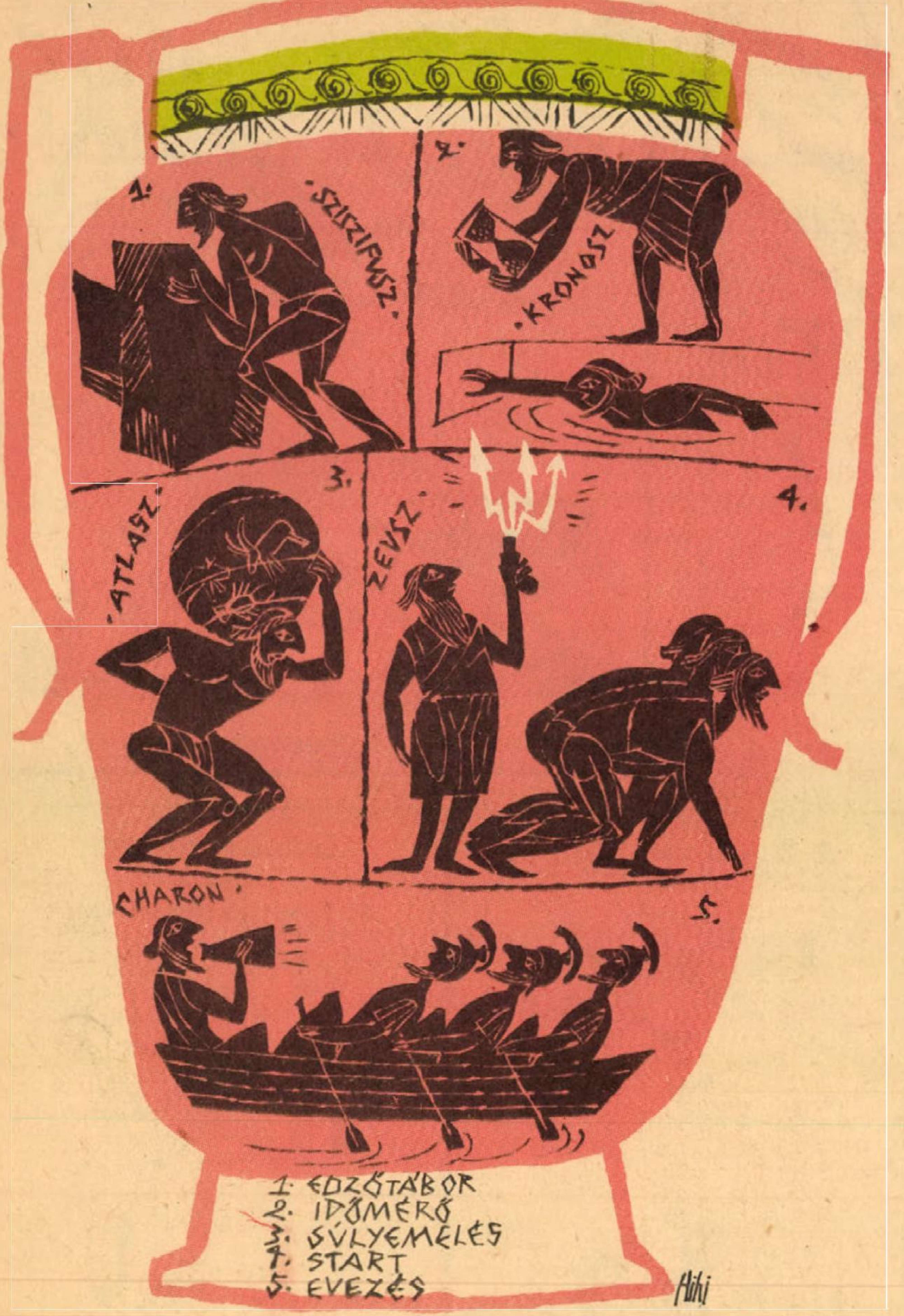

Dramaturgok

Vasvári Anna rajza

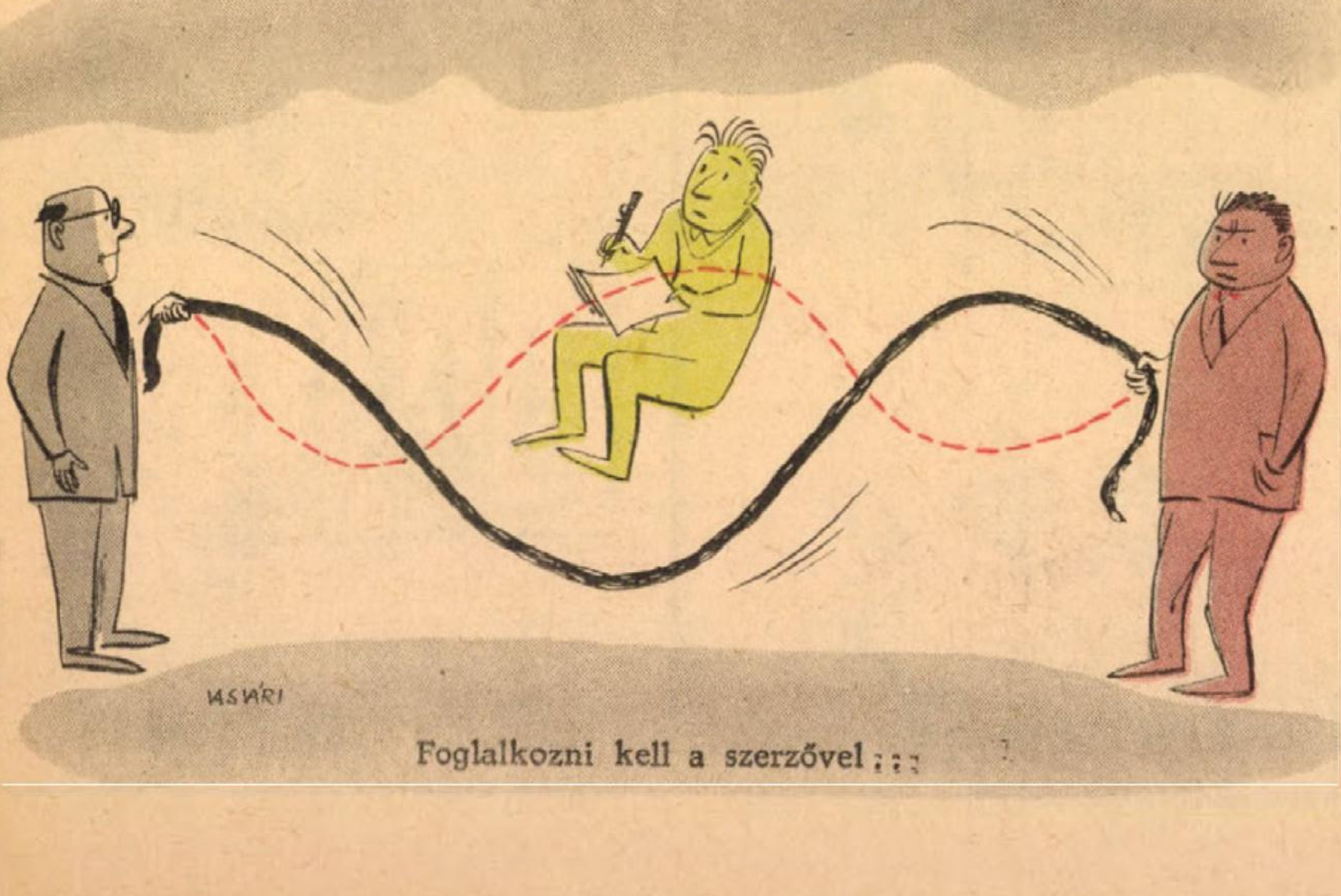

Foglalkozni kell a szerzővel ; ; ;

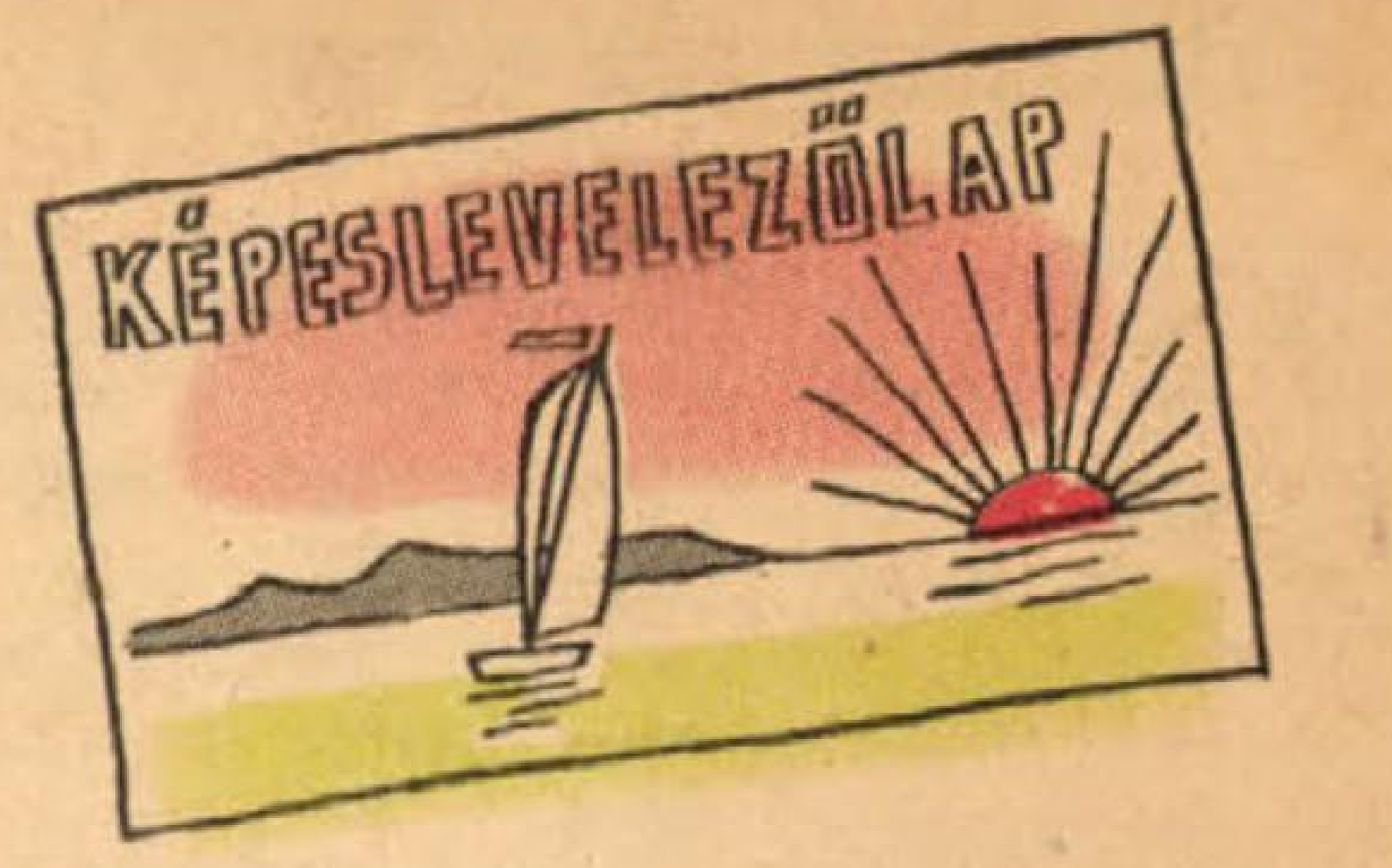

Nyaralok és képeslapot írok mindenkinek.

Illetve mégsem mindenkinek, az kissé sok lenne, csak akinek muszáj, aki megérdemli. Készítsünk gyorsan egy listát.

Írnom kell azoknak, akiktől függök, akik megfúrhatnak, akiktől tartok, hogy bármifajta kellemetlenséget okozhatnak. Így írok a főnökömnek, aki utál, s most kigyót-békát kiabál rám titkárnője, Mancika előtt, aki szintén kap egy kedves lapot, mert jelenleg viperaméreggel kontrázik s rossz pillanatában elárulhatja a szombat délelőtti konyak-bulit, amelyből kimaradt; a nyaralási felelősnek, aki látszólag el sem olvassa a képeslapot, de ha nem írnék, egészen biztos, nem utal be jövőre; Csóka bácsinak, aki gyűlöl, és ha nem kapna lapot, nyomban elhíresztelné a vállalatnál, hogy én nyertem másfélmilliót lottón, pedig, aki nyert, az szőke és motorszerelő, én pedig barna vagyok és kiáll egy szemfogam; Siborek Lucunak, aki, ha csak egy napig nem vagyok otthon, két napig itatja a feleségemet; Bendeguznak, aki pumpol, s ha mástól tudja meg, hogy nyaralni voltam, kétszerannyi segélyt kér; Zalán elvtársnak, aki a legrosszabb kádervéleményeket adja rólam; a fűszeresnek, aki romlott sajtot és állott tejet ad, külön, félretéve, nekem; végül a házmesteremnek, aki megpróbál mindig ügyesen gáncsot vetni, ha kaput nyit és a nyílt udvaron letépte két gyermekem fülét; Belzebubnak, aki tüzet rak alám, Mephistónak, aki a kétágú villát tartja és Lucifernek, aki vízipuskából forró ólmot fúj a fülembe.

Nem kell írnom viszont – hiszen ki győzné – azoknak, akik úgyis szeretnek, akik nem árthatnak nekem, akik beosztottjaim és akiket én fúrok meg tüstént azután, hogy hazaérkezem. Így nem kell írnom anyámnak, aki úgyis felhív telefonon aggodalmában; Katikámnak, aki úgyis anyámnál ül mindig, hogy mi hír van rólam; szomszédomnak, Kamireknek, akitől kilenc hete elkértem a baltát egy percre s azóta a pincében tartom bezárva, de nem mer szólni érte; beosztottamnak, Szabó kartársnak, aki minden viccemen hasát fogva nevet; a portásnak, aki mindig kalaplengetve üdvözöl, ha belépek a kapun; Logodiéknak, akik szívességből úgyis bármely este örömmel őrzik kisgyermekünket, ha színházba megyünk; Palackos elvtársnak, aki a legjobb munkaerőnek tart; egy bajuszos bácsinak, aki úgyis sepri az utcát a házunk előtt, mert utcaseprő; egy bajuszos néninek, aki úgyis elküldi leveleimet, mert postáskisasszony; Mihály, Rafael és Gábor arkangyalnak, akik mesterségbeli kötelességüknek tartják, hogy minden lépésemre vigyázzanak, ezért kapják a fizetést.

Feltétlenül írnom kell azonban, külön kifényezett és színezett lapot, rövid, de parádés szöveggel, a szerkesztőmnek, hogy jó szívvel beengedje újságjába ezt az elmefuttatást: ITT MINDEN SZÉP, FORRÓN ÖLEL ÖREG HÍVED:

Tardos Péter

Szalmaláng

Az agglegény keresztülsietett a Hivatal előcsarnokán, hóna alatt elintézetlen kérvényével, és belépett a páternoszterba. Két emelet között borús gondolatok rohanták meg.

Milyen sötét van itt... Olyan ez a fülke, mint egy koporsó... Kétszemélyes koporsó... – de kettesben még a halál is barátságosabb volna. De én egyedül vagyok, egész életemben egyedül voltam, morc, magányos agglegény –, akinek annyi öröm sem jutott ki, hogy valaki előtt letagadhasson a nyereségrészesedéséből... Ez a sötétben zötykölődés: szimbóluma egész elhibázott életemnek...

Óh, pirkad, pirkad... Ott fönn keskeny, de egyre szélesedő vízszintes fénycsík hessegeti el a homályt, és remény a borús gondolataimat... Lassan láthatóvá válik egy gombostűsarkú fehér szandál, egy gyenge csontú női boka, finom, pihés lábszár, térdecske – alulról közeledem a csipkés alsószoknya felé; micsoda izgalmas utazás! – óh, csodálatos technika, beh jó, hogy a páternoszter századában élhetek!

Ki vagy te, harangszoknyás tünemény, akit még csak derékig láthatok a lassan emelkedő liftből, de annyit máris tudok, hogy szoknyádat a legelső belvárosi drótostót kreálta...

Látod, jövök feléd a mélyből, nagyon mélyből, magányos múltam vizeiről, én modern Lohengrin, százezer hattyúerős liften...

De hisz te magad vagy a hattyú – látom már a hattyúnyakadat, enyhén rúzsozott hattyú-szájadat... Ugye, rám vártál, te szőkeszemű, kékhajú elsőemeleti bennszülött? Jaj, ne nézz le rám ilyen szánakozó-furcsán, istenbizony nem vagyok törpe, majd mindjárt meglátod. Előtted növök naggyá – látod, máris a kebledig érek, már a válladig, már megcsókolhatnád a homlokomat – most pedig már én a tiedet...

Lépj be mellém... Így. Ne félj tőlem, ha két emelet közötti madárnemlátta, zord tájakon visz az út, sőt bízd rám magad, az én mindenkor optimizmust sugárzó erős lelkem megvéd minden destruktív hangulattól. Látod, éretted lemondok kedvenc harmadik dimenziómról, úgy a fülke falához lapulok, csakhogy szoknyád egy drótszála se görbüljön meg...

Milyen szép vagy... Ugye, te is szépnek tartasz engem? Hát nem csodálatos, hogy egy perccel ezelőtt még nem is ismertük egymást, most meg itt vagyunk egyetlen köbméternyi térbe zárva édes-kettesben, mint akiket a sors egymásnak utalt ki.

Szállunk fölfelé – meg nem állunk a mennyekig –, látod, már a második emeleten járunk. Légy a feleségem. Nem sokat tudunk egymásról, az igaz – de te százhatvanöt centiméter magas vagy, én százhetvenöt. Méreteinkben tehát összeillünk – a többi majd kialakul magától. Kevesebb alapra is házasodnak manapság... Beh boldogok leszünk!

...Mi az – hát csalódnom kell benned? Kilépsz itt a harmadik emeleten – hol van még a menny??

Úgy, szóval ilyen vagy? Méltatlan az én szerelmemre, tehát most itt hagylak alant. Én szállok tovább, föl, föl egyre – ahol akad majd számomra megértőbb női lélek!...

Már látszik is a bokája.

Dunai Ferenc

A repülés fejlődése

Toncz Tibor rajza

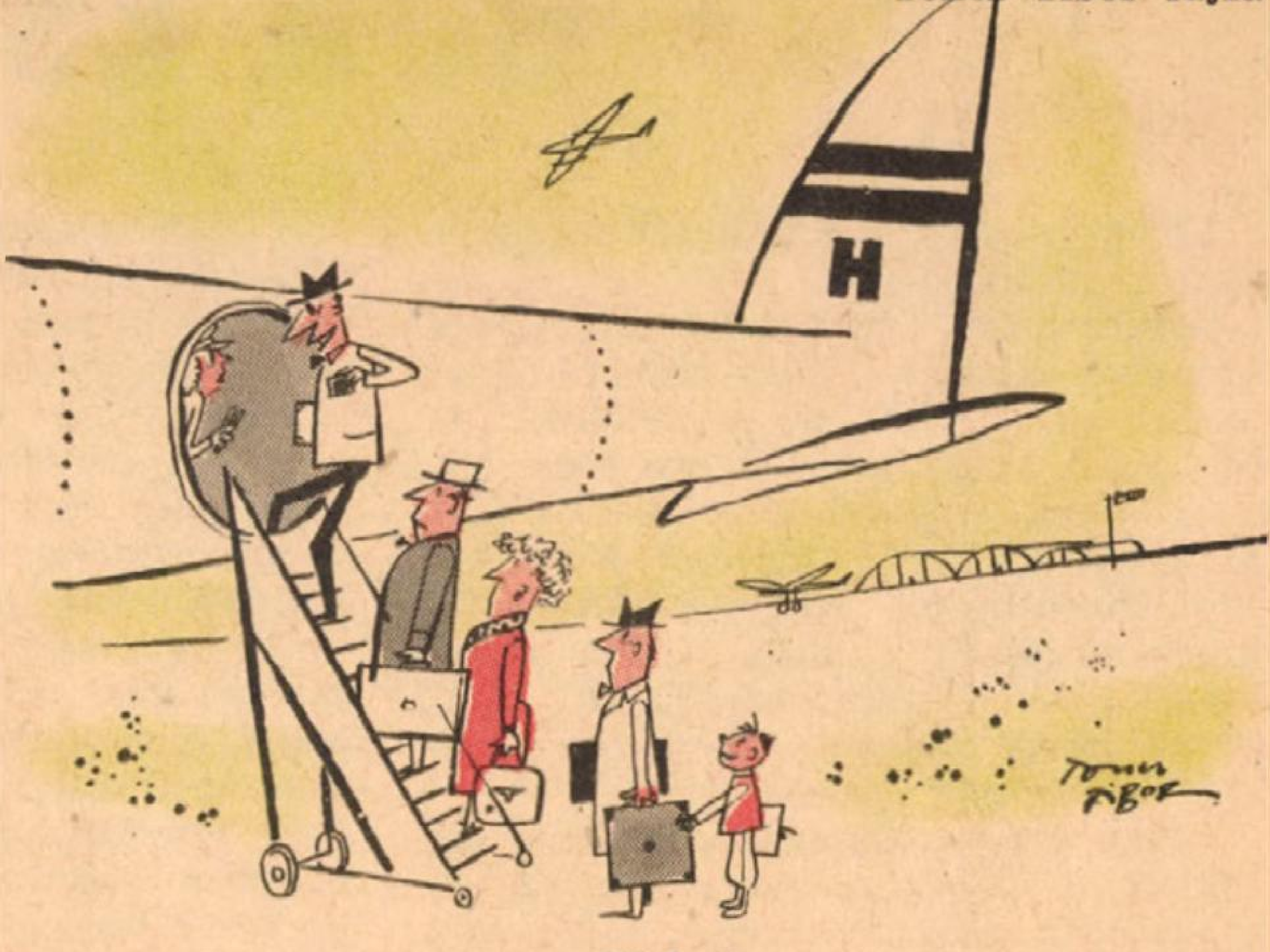

– Bérlet!

Igazán rafinált nő

Vasvári Anna rajza

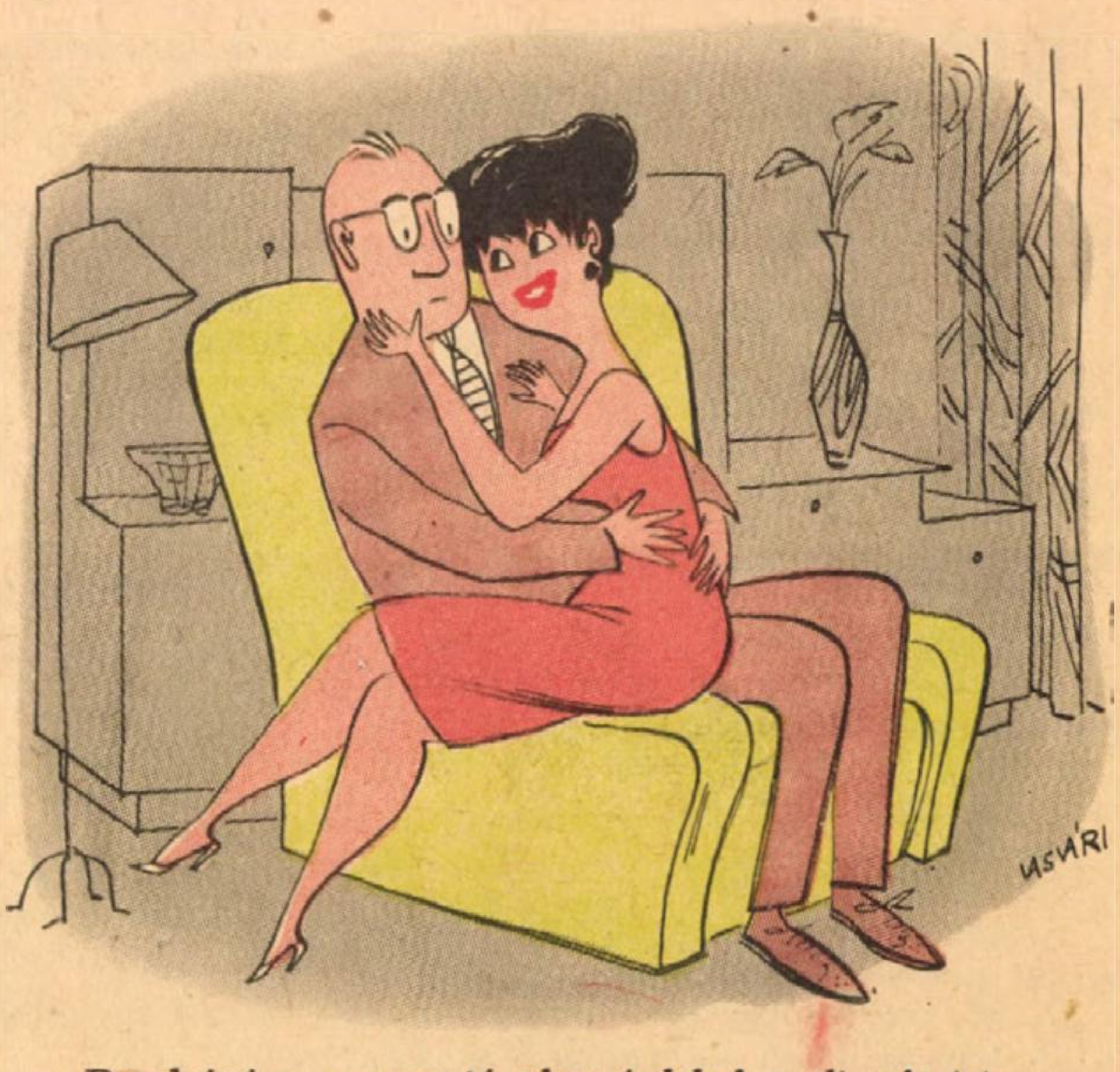

– De drágám, engem tényleg érdekel a dieselesítés...

Bevásárláson

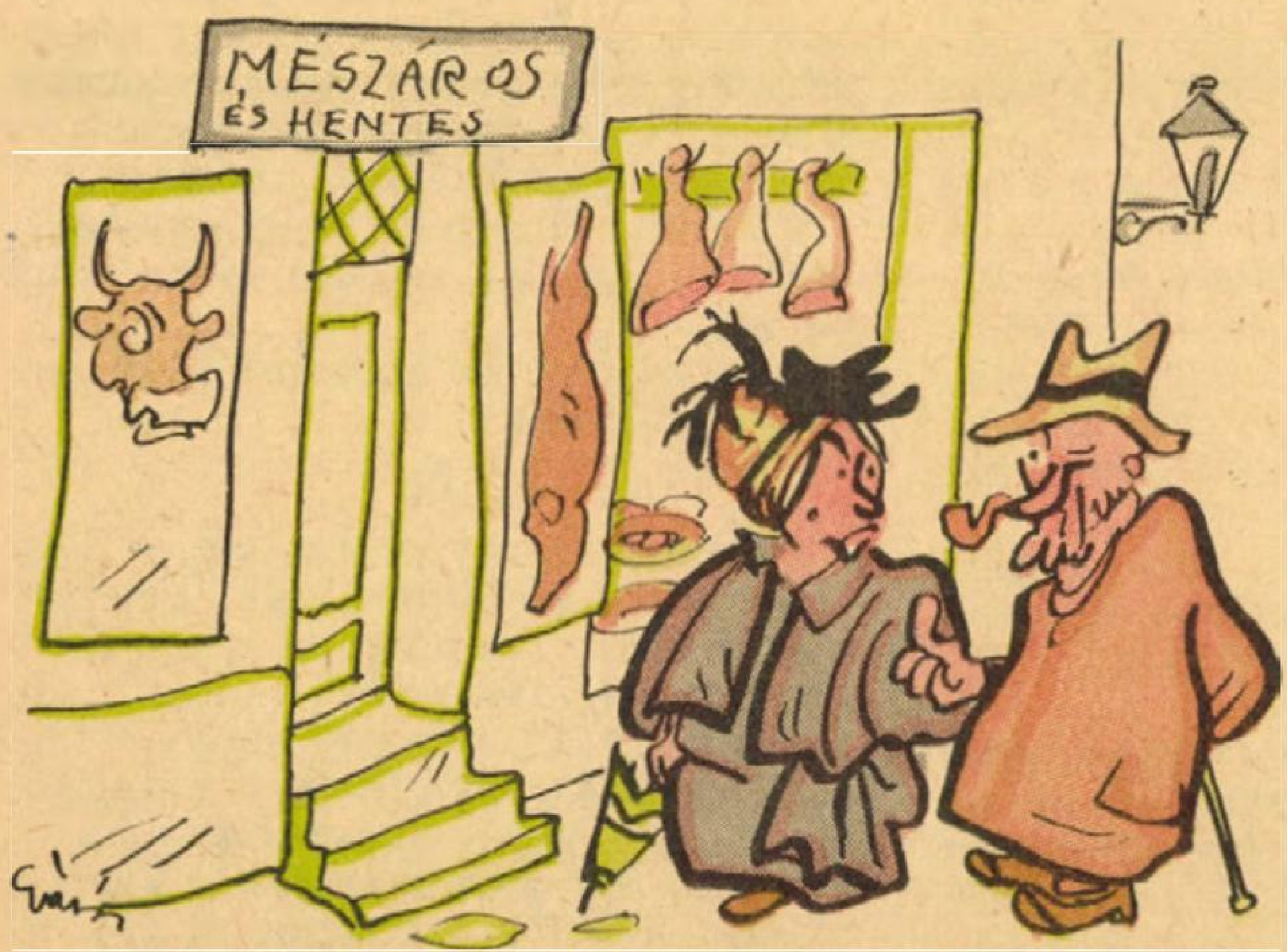

– Ha borjúmájra volna gusztusa, keresse fel a sógoromat.
– Miért? Hentes?
– Dehogy! Varázsló!

Udvarias pincér

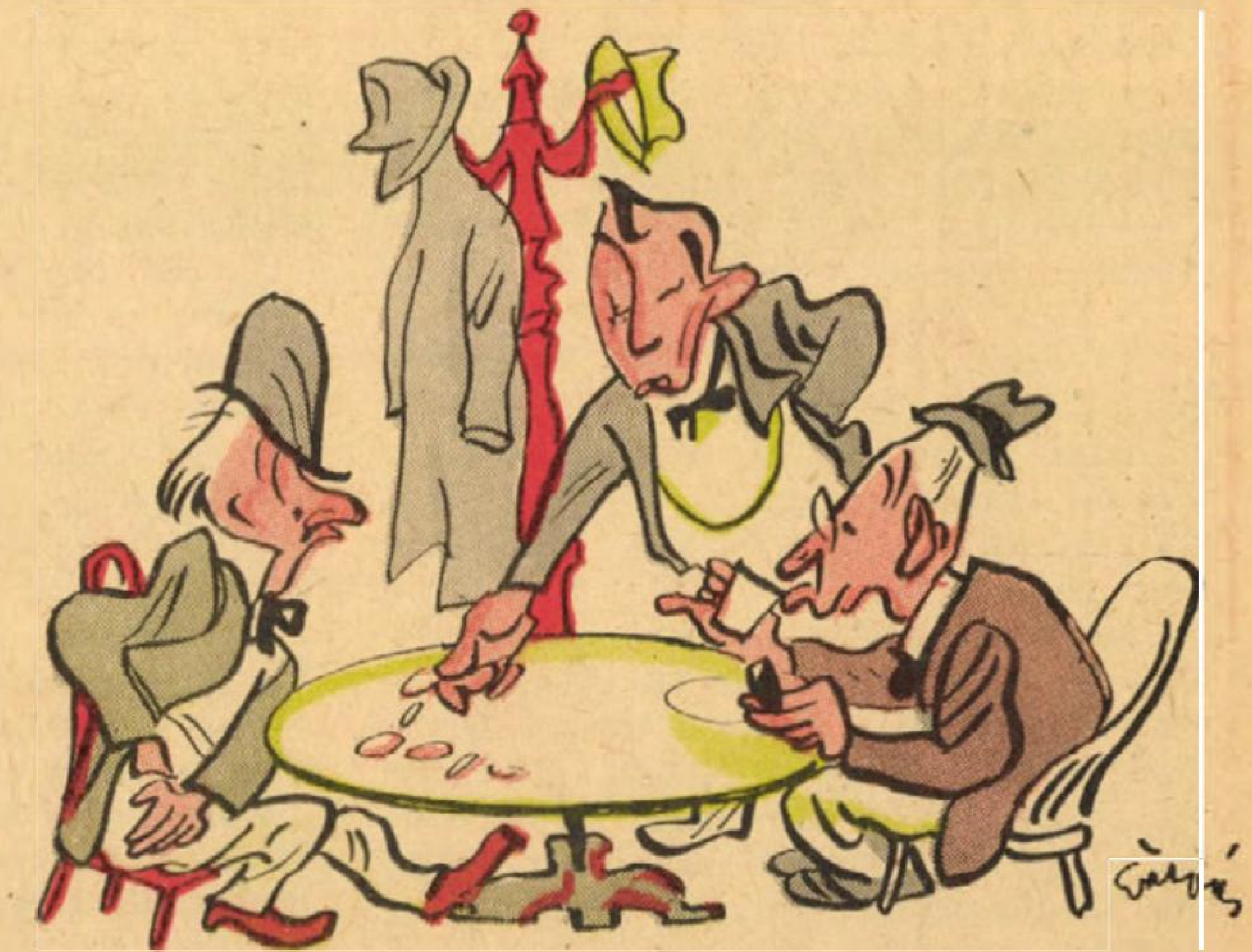

– Tejeskávéval nem szolgálhatok, de a borravalót szívesen levonom...

(Gáspár Antal művészi hagyatékából)

◆ BŰN ÉS BŰNHŐDÉS ◆

1.

Előre megfontolt szándékkal loptam el a könyvet.

Akkoriban Proporcai miniszteri tanácsos kisfiát tanítottam magyar irodalomra, földrajzra és történelemre. Az ő lakásukon láttam meg azt a könyvet, amelyre már régóta fájt a fogam. El kellett lopnom, mert kimondhatatlanul vágyakoztam rá, mert sohasem tudtam volna megvenni. A házitanítóskodásért járó pénzt haza kellett adnom, száz helye volt annak otthon is.

Proporcaiék négyszobás lakásban laktak a Körúton. Az egyik szoba, Proporcai dolgozószobája, tele volt könyvekkel. Mennyezetig érő könyvszekrény előtt állt a dúsan faragott, ormótlan íróasztal; rendszerint egy kövér, szürke macska aludt rajta.

Ebből a szobából, az íróasztal mögötti könyvespolcról csaptam meg az áhított könyvet, a macska szemeláttára. A bőrkötésű, poros, öreg könyvnek még sikoltani se volt ideje, máris elloptam.

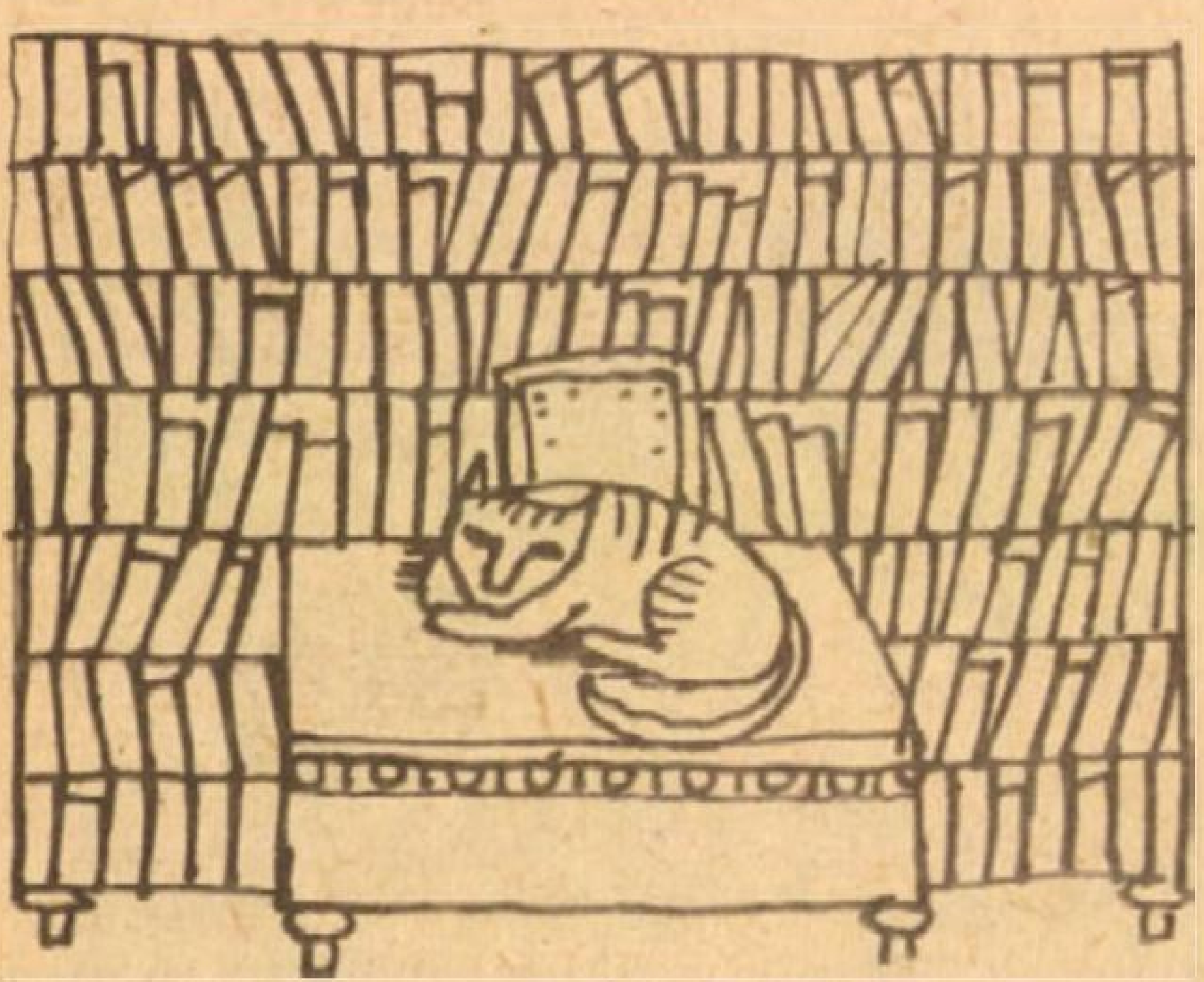

2.

Másnap a tanítványom, Egon kisírt szemmel fogadott.

— Mi az, mi történt?

— Megpofoztak — szipogott a gyerek — valami könyv miatt... De nem én loptam el... Nem én loptam el...

Egont gyanúsítják? — csodálkoztam. — Kell is ennek a vízfejű gyereknek könyv! Talán még életében nem vett kezébe könyvet.

— Azért, mert egyszer elcsakliztam egy könyvet, azért még nem kell mindent rám fogni, igaz?

— Te már loptál könyvet? — kérdeztem Egontól meglepetten.

— Csak egyszer... Becsszó, egyetlenegyszer... Az a hülye Venitzer biztatott... Fagylaltozni voltunk és moziba mentünk a Venitzerrel... Persze, én fizettem... A moziban meglátott az apám... Hű, mit kaptam akkor!...

Egon még mindig panaszkodott, de én már nem figyeltem rá. Arra gondoltam: szegény fiú, miattam kapott pofonokat, pedig ártatlan. Szegény kis Egon. Az én bűnömért bűnhődik. Szegény kis Egon. De hiába mondogattam, hogy szegény kis Egon, nem tudtam sajnálni, egy csöpp részvétet nem éreztem iránta. Proporcaiék azt hiszik, feltételezik, hogy ez a kis idióta tudja, melyik könyvet érdemes ellopni?

Meg voltam sértve.

3.

A legközelebbi órán, éppen Skandináviát vettük át, belépett Proporcainé, kövéren és illatosan, fekete selyempongyolában, kezében egy Márai-könyvvel. Illedelmesen köszöntem. Az asszony odalépett Egonhoz s kezébe vett egy füzetet. Néhány leckét unottan átnézett, aztán lomha léptekkel kifele indult. Hozzám nem szólt egy szót sem. Ideges lettem. Miért nem szólt egy szót se hozzám? Azt vártam, hogy megkérdezi: nem láttam-e véletlenül azt a könyvet? Bosszantott ez a hallgatás. Azt vártam, hogy sikítozva rám támad: azonnal hozza vissza azt a könyvet, maga kis tolvaj! De hallgatott. Bántóan, kövéren és illatosan.

Ekkor bátor lépésre szántam el magam:

— Márait tetszik olvasni? — kérdeztem szinte kiabálva. — Olvastam, nekem nem tetszett. Egy egyetemista ismerősömtől loptam, de megbántam. Nem volt érdemes ellopni...

Az „ellopni" szóra Proporcainé visszafordult. Lehajtott fejjel álltam előtte. Izgalmamban ajkamat harapdáltam. Lábam remegett.

— Maga... — mondta az asszony orrhangon — maga...

Igen, én, feleltem magamban, én loptam el a könyvet. Proporcainé odalépett hozzám — nem láttam, csak hallottam a lépteit, a selyempongyola suhogását — és gyengéden, mutatóujját állam alá téve, felemelte a fejemet. Rá kellett néznem, a szemébe kellett néznem.

— Maga már olvasta? — kérdezte az asszony. — Maga Márait olvas?

— Szeretek olvasni... — dadogtam hideglelősen.

— Látod — fordult Proporcainé a fiához —, példát vehetnél róla!...

4.

Néhány nappal később, amikor ismét találkoztam Proporcainéval, szóba hoztam előtte a könyvhistóriát. Nem volt lelkiismeretfurdalásom, de beszélnem kellett róla. Ravasz módon ki akartam puhatolni: gyanakszik-e rám? Az is megfordult a fejemben: tisztában van azzal, ki lopta el a könyvet, de még nem akar leleplezni...

— Egonka mondta, hogy eltűnt egy könyv, s őt tetszettek gyanúsítani. Szerintem Egonka ártatlan. Most ártatlan — hadartam. — Az, aki a könyvet ellopta, értett a könyvekhez. Tudta, hogy az a könyv sok pénzbe kerül. Nem véletlen, hogy éppen azt vitte el...

— Maga csak ne mentegesse Egont — felelte az asszony, félig ülve, félig heverve a kereveten. — Ki más vihette volna el?

Abban a pillanatban Proporcainé összehúzta a szemét, mintha egy új gondolat, friss gyanú támadt volna fejében és vizsgálódva, tűnődve nézett rám. Én merészen visszanéztem, de a szívem összeszorult az ijedtségtől és ájulás környékezett.

— Ki más vihette volna el? — szólalt meg elgondolkodva Proporcainé. — Csakis Egonka lehetett...

Éreztem, hogy gyanúba kerültem. Félelem helyett azonban, nem tudom, miért, izgatott öröm támadt bennem.

5.

— Már napirendre tértünk a dolog felett — mondta Proporcainé, midőn ismét megemlítettem előtte a könyvlopást. — Eltűnt, hát eltűnt. Maradt még könyvünk...

Beszélgetésünk a dolgozószobában zajlott le. Az íróasztalon most is ott feküdt a kövér, szürke macska, aki tanúja volt bűnömnek. Nem sok erkölcsi érzéke lehetett: gondtalanul ásítozott a napfényben.

— De az nagyon értékes könyv volt, mint Egonka mondja, és Egonka úgy sírt. Ha én loptam volna el a könyvet...

— Magát sohasem gyanúsítottuk — szakított félbe az asszony. — Effelől nyugodt lehet...

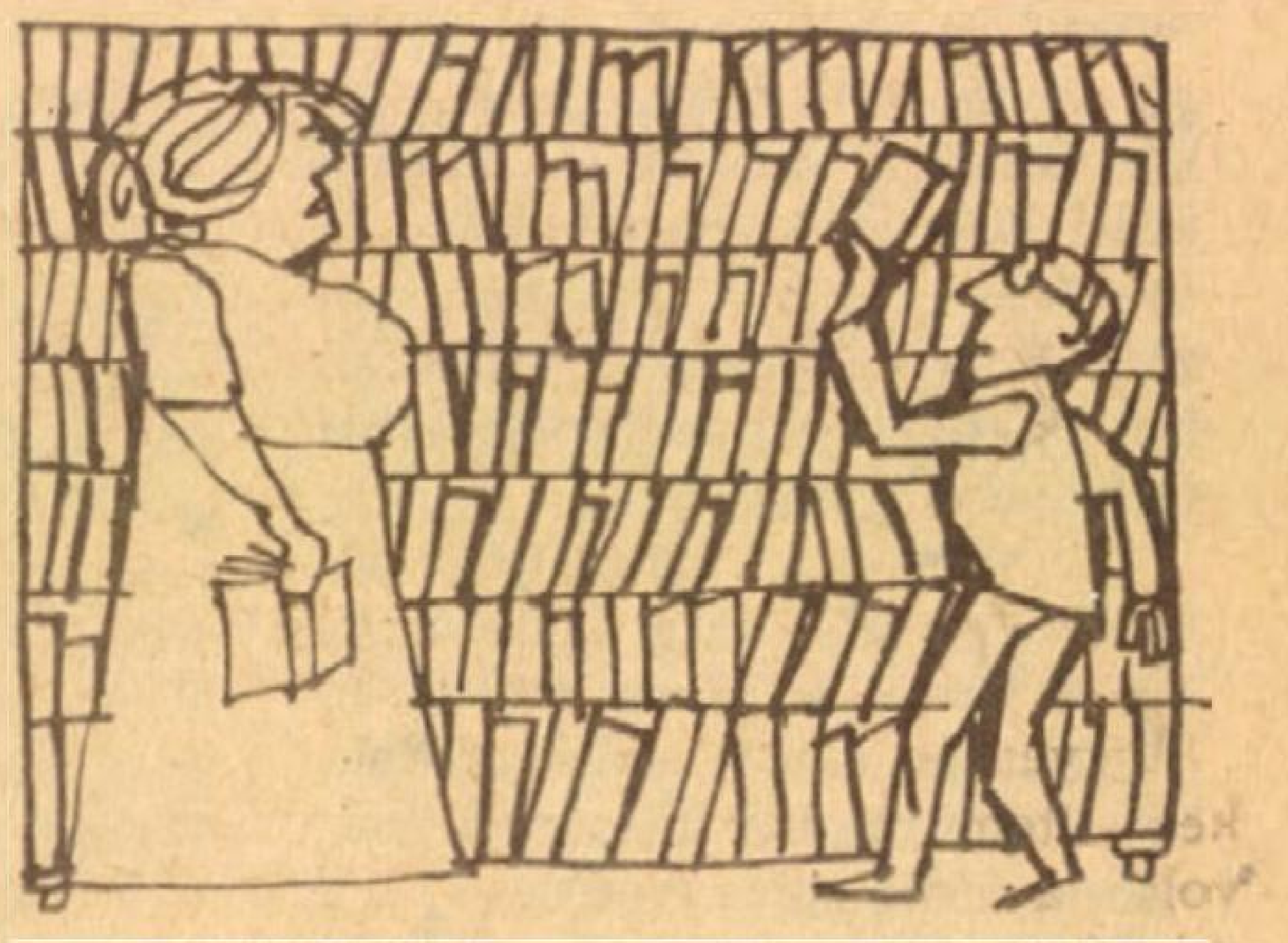

— De ha én loptam volna el a könyvet — szólaltam meg dideregve, megrettenve a vakmerőségemtől, szinte öntudatlanul — akkor én így csináltam volna... Így kell könyvet lopni... A könyvespolchoz futok. Nem keresgélek, pontosan tudom, hol van a kiszemelt könyv... Mondjuk, ezt a verseskötetet akarom ellopni... Egy mozdulat és a könyv máris a pulóverem alatt van... Nem eshet le, mert a nadrágszíj nem engedi... A polcon támadt hézagot eltüntetem... Kész!... Mondom, én így loptam volna... Valószínűleg a tolvaj is ezt tette...

Kétségbeesetten láttam, hogy Proporcainé nem figyel lázas beszédemre. Félig lehunyt szemmel a macskát simogatta, s amikor befejeztem a produkciót, csak ennyit mondott:

— Nem történik meg mégegyszer... Egonka ezentúl nem jöhet be ide...

Már megint az Egonka! Már megint az Egonka!

6.

Hazafelé menet vettem észre, hogy a bemutató alkalmából elsüllyesztett könyv, még mindig a pulóverem alatt lapul. Dermedten megálltam. Szentisten! Én még egy könyvet loptam! A hideg végigfutott a hátamon. Most mi lesz? Előráncigáltam a könyvet és belelapoztam. Vigyem vissza? Mit fognak gondolni rólam?

S akkor, ott, az utcán, mindenki szeme láttára sírni kezdtem.

De úgy hallatszott, mint a röhögés.

Mikes György

Bonni szemorvosnál

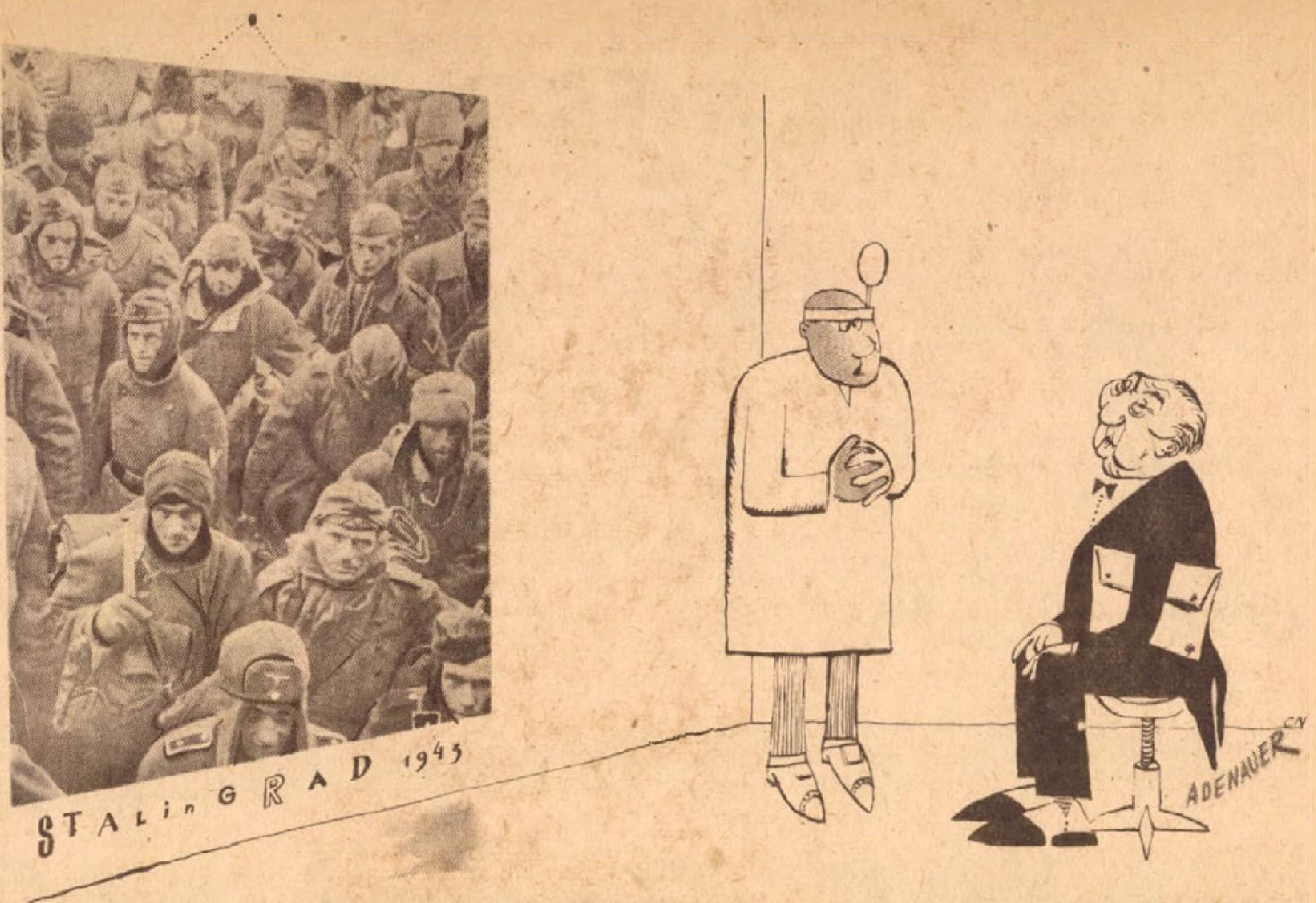

– Szörnyű, hogy ön milyen rövidlátó lett az évek folyamán!

(C. Nerwinski rajza)

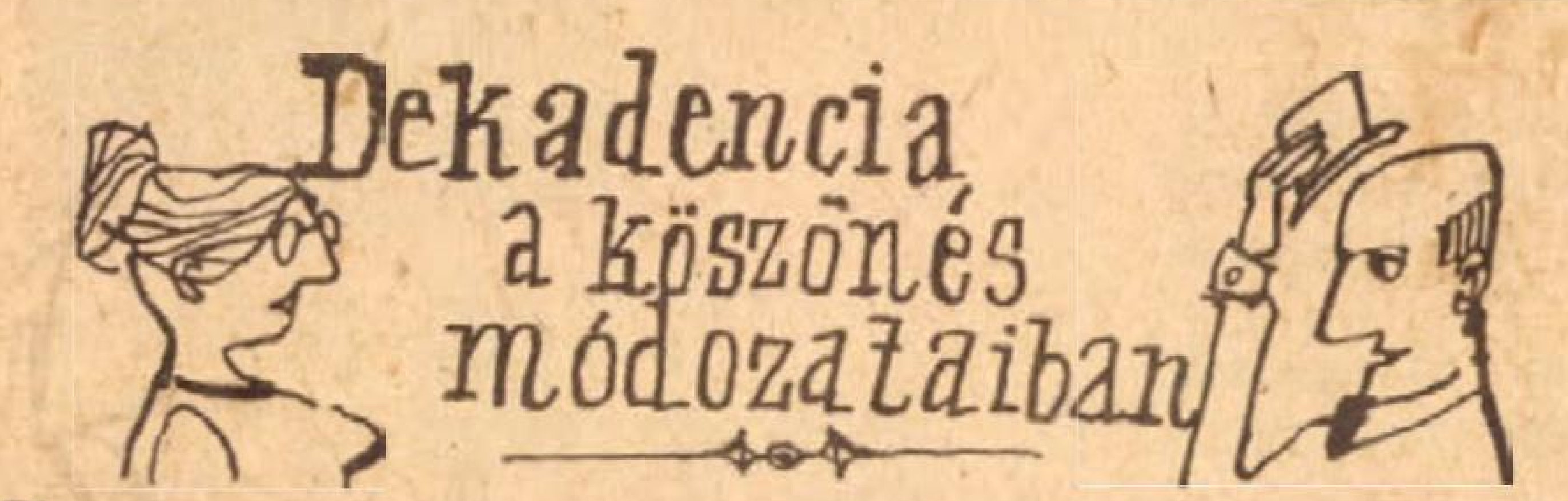

Dekadencia a köszönés módozataiban

Gyermekkoromban kültelken éltem. Egészen más arca volt a mi környékünknek, mint az akkori Pesté, ahol egy-egy kerület szinte külön állam jellegét öltötte fel. Nálunk minden ház más osztályt képviselt és jóformán senki nem állt szóba a másikkal, magát jóval többre tartván a többieknél. Nem volt itt barátkozás, de nyílt ellenségeskedés sem – a kettő elhárítására és egyben pótlására azonban magasfejlettségű köszönéskultúra dívott. Az üdvözlésbe tömörítette bele mindenki félreérthetetlenül és ékesszólóan osztálytudatát, vagy ennek hiányát, múltja dicsét, a másikkal szembeni fölényét.

Néhány példa nagyanyám köszönéstárából.

A szemben lakó kacér menyecskének merev, maróan gúnyos biccentés. (– „Magamért köszönök, így neveltek, de mindent tudok, szégyentelen.")

A szomszéd asztalosnénak halvány, önmaga előtt is letagadható mosoly. (– „Hátha kiesik egy székláb, ha nem köszönök, többe kerül.")

A másik szomszédban lakó savanyú és homályos társadalmi helyzetű özvegynek finoman cizellált, kifürkészhetetlenül derengő mimikai és hangeffektusok elegye. (– „Mit lehessen tudni, mi derül ki róla?")

Mindehhez, mint betetőzés járult a százféle árnyalatú Pá drágám, Jónapot kívánok, Jónapot, . . . pot, Khm – egészen a másik oldalra való átmenésig és (ami még rosszabb) a tüntető keresztülnézésig.

Micsoda tobzódása, széles skálája az üdvözlésnek!

. . . És ma?

Reggel bemegyek a Közértbe, a segéd: Csókolom! – én: Csókolom – néni szembejön, – én: Csókolom, ő: csókolom; házmester plusz kisleány a liftben: csókolom, csókolom, – én: csókolom, csókolom. Mosónő, fodrász, villanyórás, pénzes-postás, végrehajtó, vállalatvezető, rendőr, aki felír, pincér, ellenség, barát, ismerős és ismeretlen, férfi, nő, öreg, fiatal: csókolom!

Mindenki mindenkit csókol, mint a szinházban valaha a Csókos Asszony. Ma ez már nem is jelző, minden asszony és férfi csókossá lett a köszöntés ez új módozata által.

Hát mi ez, ha nem dekadencia?

Mert ki, miért találta ki és hogyan jött divatba? Lehetett opportunista, aki a kezit csókolomot divatjamúltnak látta, de nem mert mással, csak reformmal élni és így a szó felét amputálta, gondolva, hogy aki igényli a kézcsókot, úgyis beleképzeli a köszönésbe. Vagy valaki olyan ötlötte volna ki, aki az egész világot a keblére akarja ölelni? Nem tehetek róla, nekem ez a köszöntés nem tetszik. Nem értem a mondanivalóját.

Ennél már a „csaó" is jobb. Mert ennek legalább eleve nem is lehet értelme.

Péreli Gabriella

Akta és ad akta

A washingtoni kongresszus hadügyi bizottságának egyik tagja különös leleplezéssel döbbentette meg az Egyesült Államok közvéleményét. Megállapította, hogy a Pentagon (hadügyminisztérium) egy hét alatt annyi „Bizalmas" jelzésű aktát gyárt, hogy a papírtömeg egymásra rakva 370 méternyi magas. Égbenyúló mérete vetélkedik a 102 emeletes Empire State Building magasságával.

– Miért kell ennyi bizalmas akta? – kérdezte a képviselő. – Micsoda elképesztő bürokrácia rejtőzik a mérhetetlen aktahalmaz mögött?

Erre a kérdésre kért sürgős választ a Pentagontól. Néhány nap múlva meg is kapta a választ, amelyről azonban az egyszerű emberek nem értesültek sem a sajtóban, sem a rádió hullámain. A válasziratra ugyanis a hadügyminisztérium urai ráütötték a pecsétet: *„Bizalmas!"*

A prókátor nehéz pere

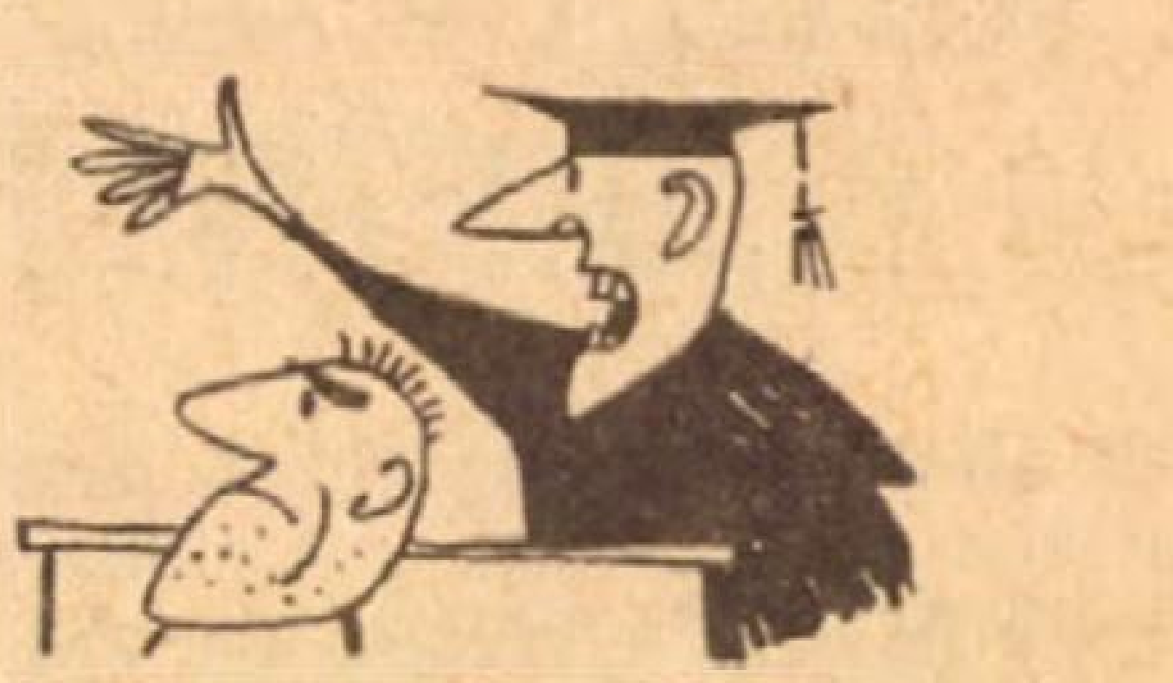

Miután az izraeli kormány megengedte, hogy Eichmannt, milliók gyilkosát külföldi ügyvéd is védhesse a főtárgyaláson, a letartóztatott náci gonosztevő fivérének kérésére a védői tisztséget Robert Servatius kölni ügyvéd vállalta. Servatius nem volt tagja Hitler pártjának, de mint a nürnbergi perben több tömeggyilkos védője, kivívta a fasiszták rokonszenvét.

Az új „megtisztelő" megbízást természetesen elvállalta és arról így nyilatkozott:

— Nem lesz könnyű Eichmannt védeni! A bonni kormány kérte Eichmann kiadatását, de az izraeli kormány ezt megtagadta.

Kár. A nyugatnémet bíróság előtt bizonyára könnyebb lett volna Eichmann ártatlanságát bebizonyítani . . .

Útban Róma felé...

Szepes Béla rajza

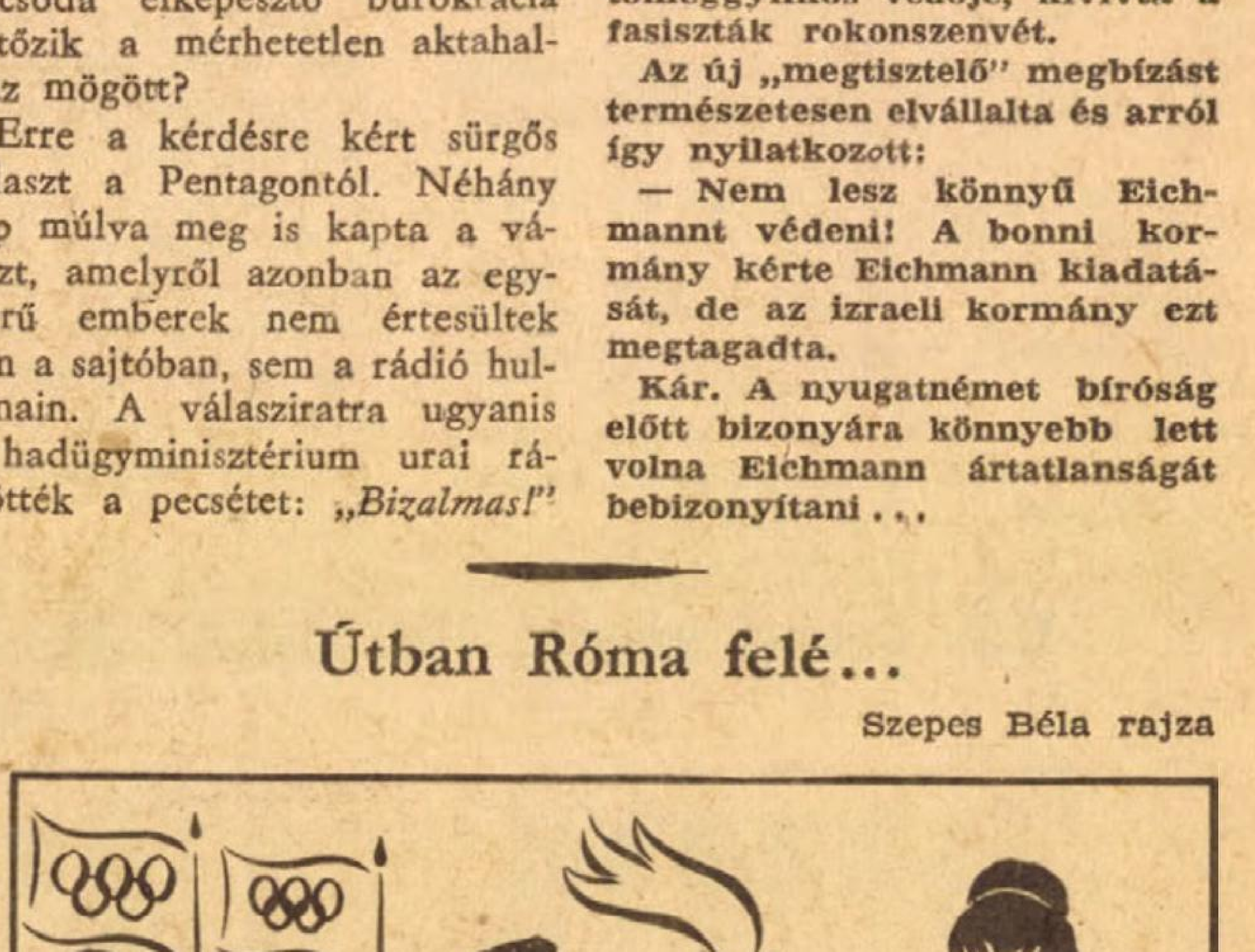

– Szabad egy kis tüzet?

Megkezdődött a Népművészeti Hónap

Kaján Tibor rajza

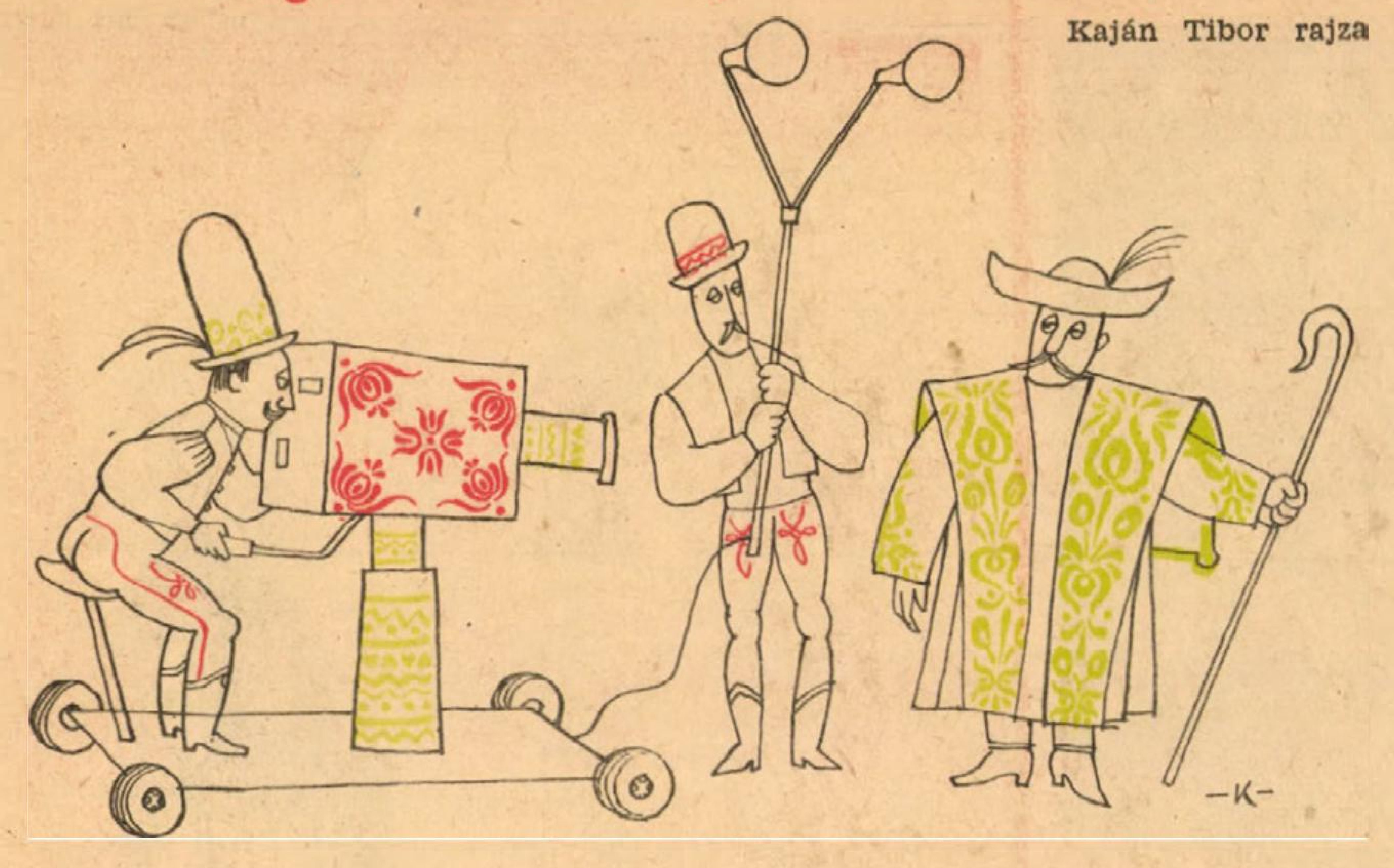

Fények az éjszakában

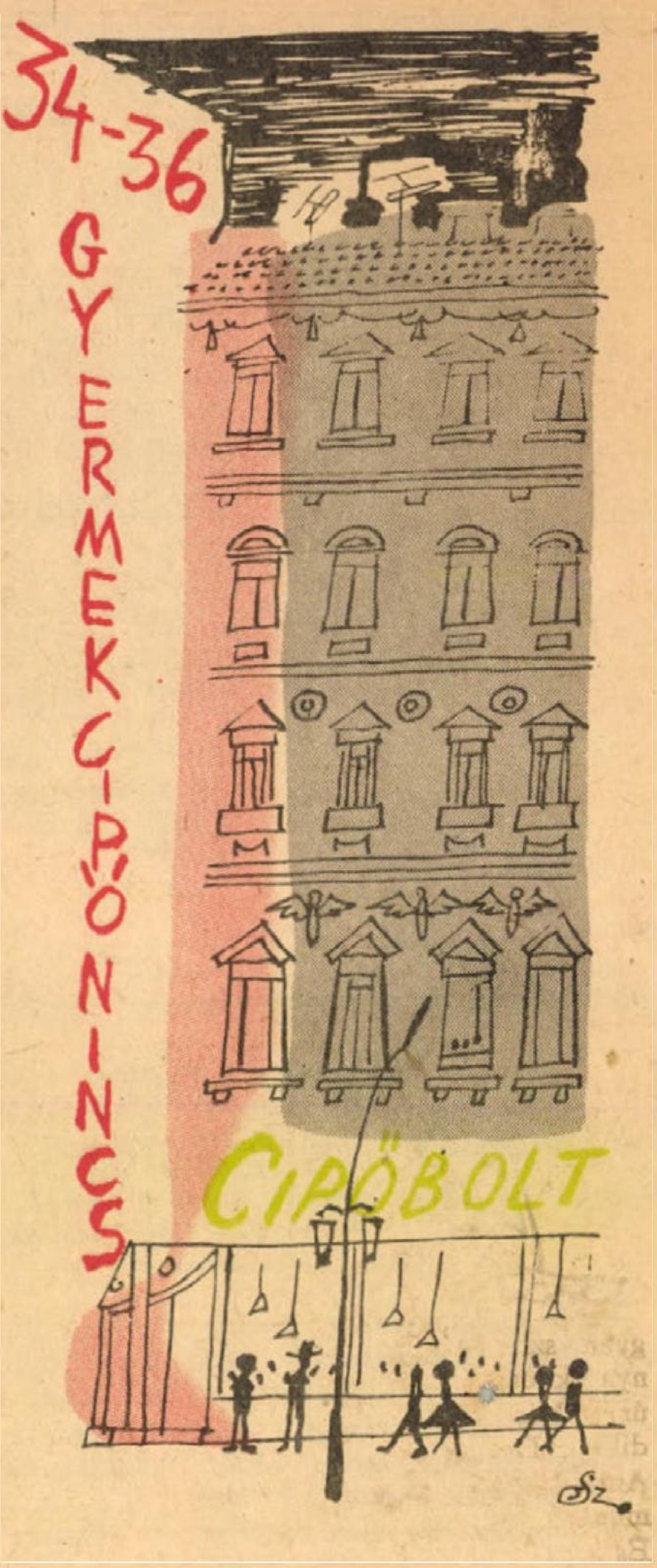

AKINEK MOSLEY A CSODAFEGYVERE

A világ felháborodással értesült arról a merényletről, amelyet angol fasiszták Edward Asafu-Adjaje, Ghana főbiztosa ellen követtek el Londonban. Peter Dawson sofőr és George Doolette tőzsdés, egy jobboldali szervezet tagjai rohanták meg a főbiztost.

— Vissza a dzsungelbe, fekete vadember! — ezt kiáltották az egyetemi végzettségű politikus felé, majd leütötték.

A most megtartott tárgyaláson azzal védekeztek, hogy a főbiztost összetévesztették Lumumba kongói miniszterelnökkel, aki ugyancsak a Ritz-szállóban tartózkodott.

Amikor a rendőrök a verekedő tőzsdést feltartóztatták, Doolette így méltatlankodott:

— Ennek is vége lesz, ahogy Mosley lesz a miniszterelnök Angliában!

Mosley, a fasiszta párt elnöke, Hitler csodálója még a háború utolsó szakaszában is hirdette, hogy a németek a csodafegyverek segítségével megnyerik a háborút. Úgy látszik, most az ő miniszterelnökségére spekulálnak Angliában. Ha nem is a dolgozók — hát a tőzsdések.

Fejlett gyerek-kereskedelem

„Az Egyesült Államokban a gyermekkereskedelem olyan példátlan méreteket öltött, hogy több helyen a hatóságoknak kellett beavatkoznia."

Ezt a megállapitást az Associated Press nevű hatalmas amerikai hírügynökség közölte.

Tudósításában kifejti, hogy a leányanyák, elvált asszonyok, vagy egyéb súlyos anyagi körülmények között élő nők gyakran eladják gyermekeiket. De a legnagyobb baj, hogy az „áru" nem jut közvetlenül a vevőhöz, hanem mindig közvetítő útján történik az eladás és az ügynökök több pénzt vágnak zsebre az apróságokért, mint az anyák, akiket szorult helyzetük kényszerít az üzletre.

Közli az AP, hogy egy 33 éves kaliforniai elvált asszony 500 dollárért eladta a gyermekét és a közvetítő 3500 dollárért adta tovább az egészséges fiúcskát az örökbefogadó házaspárnak.

Az ügyészség több esetben vizsgálatot indított. Az erélyes akció ki akarja küszöbölni a közvetítőket. Nincs már messze az idő, mikor az Egyesült Államokban kimondják a jelszót: „Le az ügynökökkel! Kisgyermeket közvetlen a termelőtől!"

Egy üzemi szarka, akit nehéz ellenőrizni…

Balázs-Piri Balázs rajza

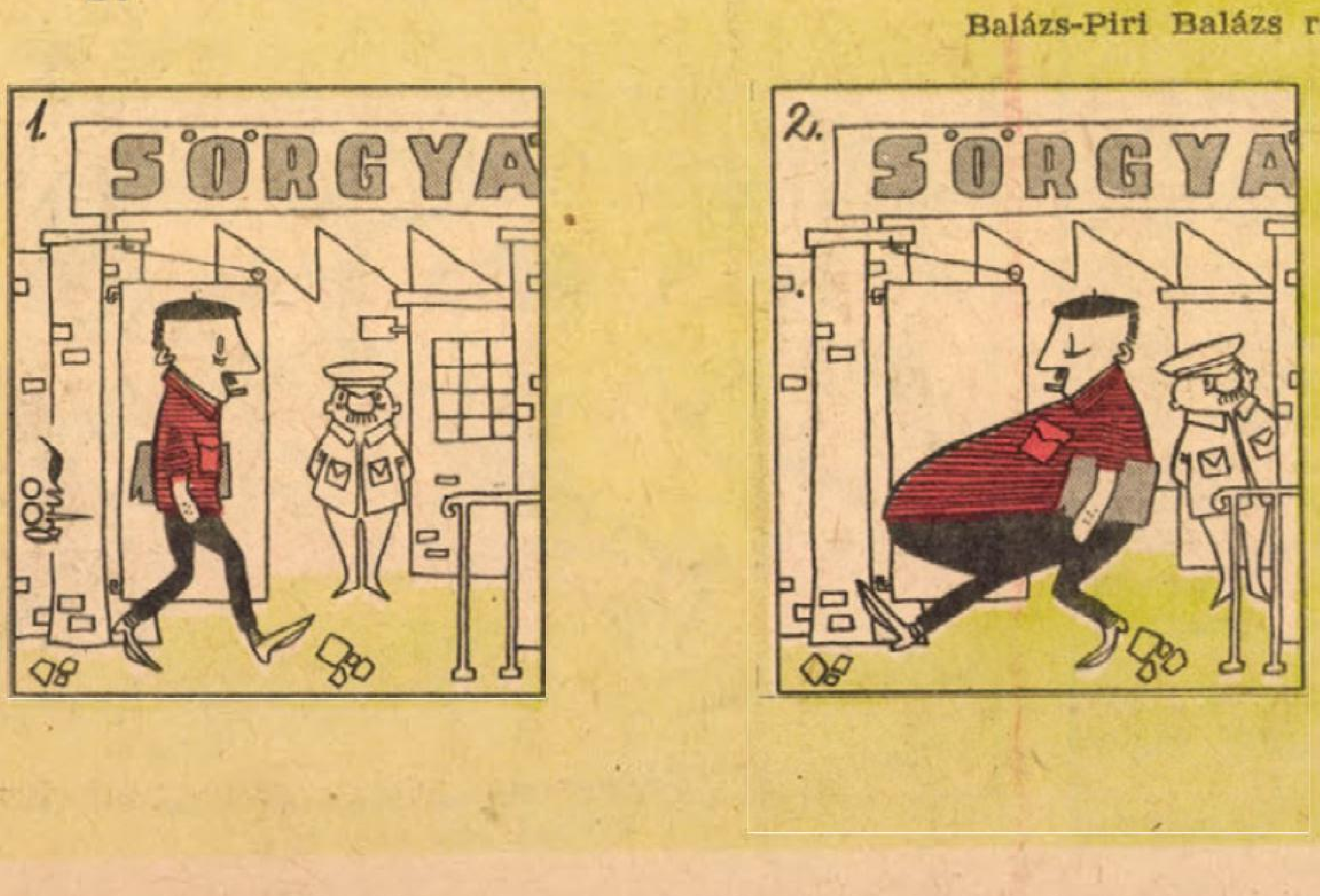

E heti hirdetésünk

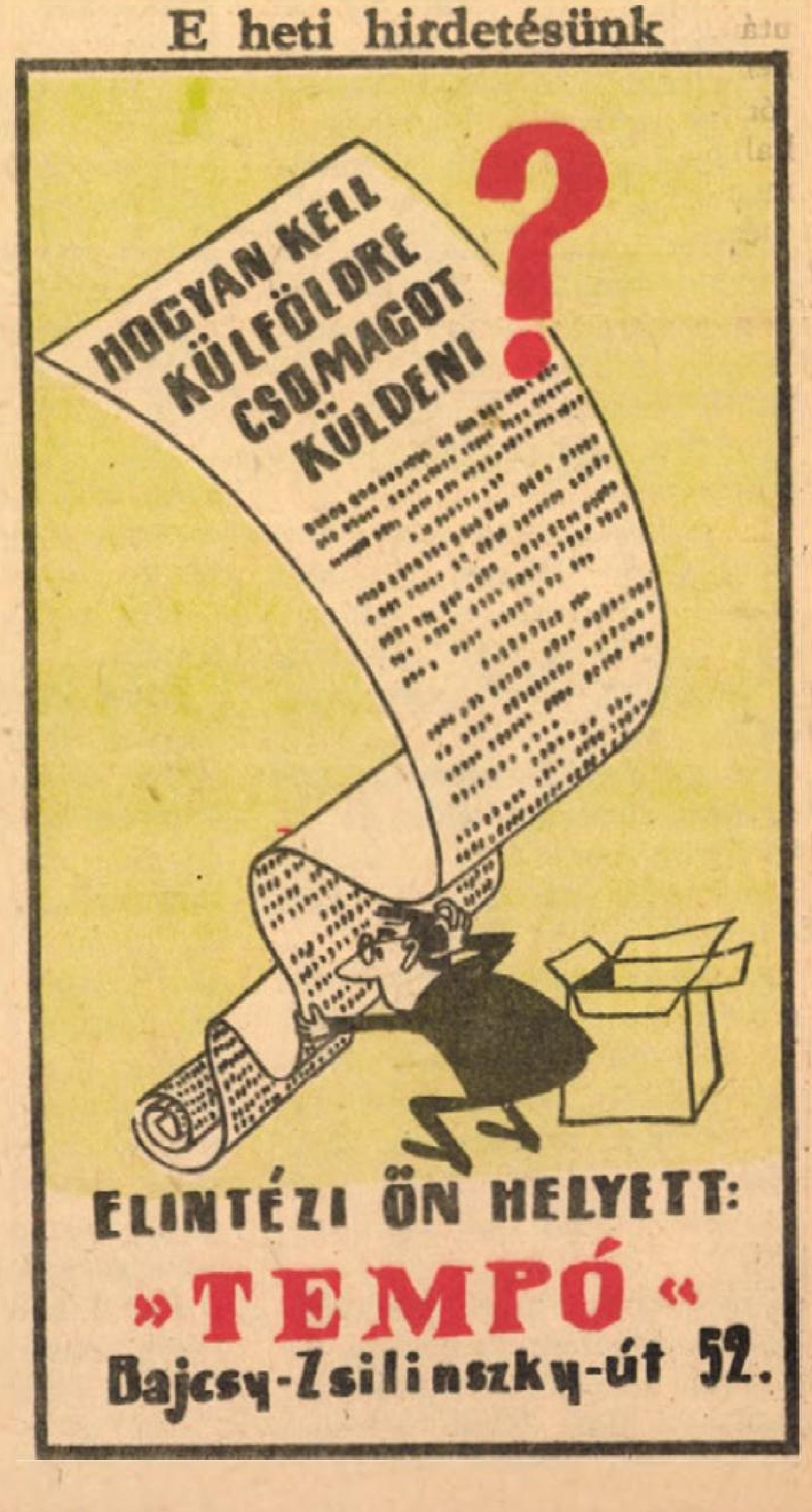
HOGYAN KELL KÜLFÖLDRE CSOMAGOT KÜLDENI ?
ELINTÉZI ÖN HELYETT:
»TEMPÓ«
Bajcsy-Zsilinszky-út 52.

Tusi néni és a házmester

Este azzal fogad a feleségem, hogy Tusi néni feljött Jászárokszállásról. Bent ül a szobában, beszélgessek vele, míg ő elkészíti a vacsorát.

Beljebb kerülök, kölcsönös üdvözlések, elkezdünk beszélgetni. Előrebocsátom, hogy Tusi nénit mindenki szereti a családban. Szelíd, jóságos öregasszony, a légynek sem vét. Hamarosan kiderült, ezúttal azért jött Pestre, mert megint rosszalkodik a szíve. Kezelte őt már valamikor egy specialista, azt akarta felkeresni.

– Képzeld, fiacskám, emlékeztem az utcára, meg a házra is, de csak nem találom a névtábláját a kapu alatt. Becsöngetek a házmesterhez. Kinyitja az ajtót. Én szépen köszönök, ő meg rámförmed: „Mit akar?" Erre én szépen megkérdezem: „Legyen szíves, mondja meg, hányadik emeleten lakik a doktor úr?" Mire ő: „Talán a harmadikon. De itt nem. Kidisszidált Amerikába. Ha kíváncsi rá, menjen utána!" Így. Szószerint. És becsapta előttem az ajtót. Mit szólsz hozzá?

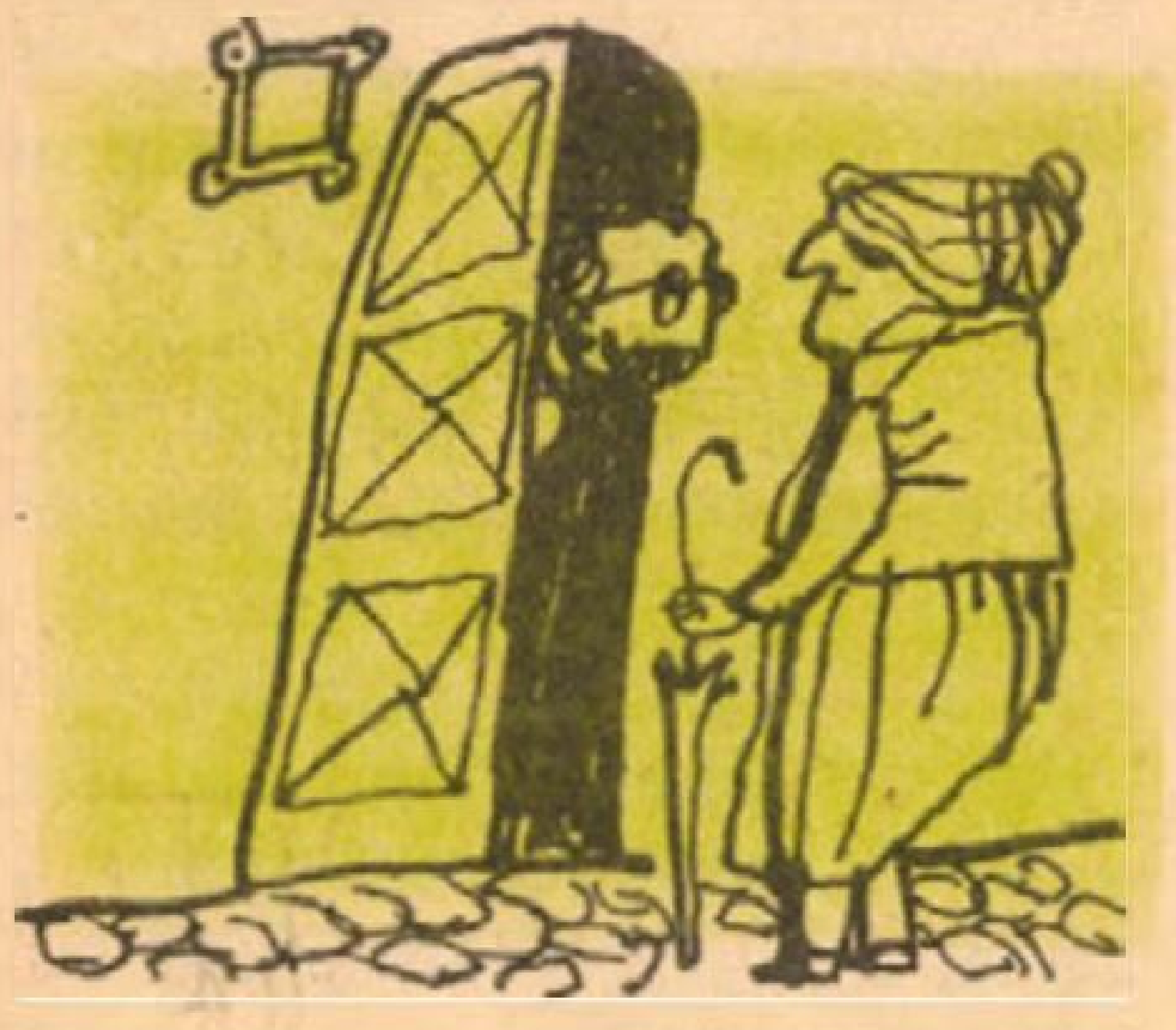

Szinte végszóra érkezett meg a húgom. Nagy csókolózás és utána Tusi néni azon melegében neki is elmeséli a fenti históriát. Én már csak félfüllel hallgattam oda, hiszen nekem mondta el elsőnek. Igen, most idézi a házmester durva szavait. De nicsak! Némiképp módosult a zárójelenet:

– Tudod, akkor tetőtől talpig végigmértem és azt mondtam: „Én udvariasan kérdeztem magától valamit. Nem volna szabad így beszélnie egy idős asszonnyal, aki az anyja lehetne magának. Gondolkozzék ezen!" Így. Szószerint. Megfordultam, eljöttem. Hadd szégyellje el magát.

Megnyugtattuk Tusi nénit, hogy van még jó orvos Pesten, felejtse el a délelőtti incidenst. Aztán leültünk vacsorázni. Közben mindenről beszélgettünk. Faggattuk, hogy szép-e a kert, megvan-e még a Mackó kutya stb. Készségesen felelt mindenre, de látszott, hogy gondolatai másutt kalandoznak.

Vacsora után kiment a konyhába, segíteni a mosogatásban. Ott duruzsoltak a feleségemmel. Egyszerre csak felcsattant Tusi néni hangja:

– Gondolhatod, hogy én sem maradtam adósa. „Vegye tudomásul, maga huligán, hogy ilyen hangon a mai világban már senkivel sem beszélhet! Szégyellje magát! Szemtelen!" Ezt mondtam neki. Tudod, nem vagyok veszekedős, de ami sok, az sok.

Másnap elintéztük Tusi néni dolgát. Az orvostól jövet még lebonyolított néhány rokoni látogatást, aztán visszautazott Jászárokszállásra.

– Nálatok is járt legutóbb Tusi néni? – kérdeztem néhány nap múlva a bátyámtól.

– Ne is említsd – legyintett bosszúsan. – Hogy így megváltozhat valaki öregkorában! Képzeld! Felpofozott egy házmestert és az ernyőjét is szétverte a szerencsétlen flótásnak a fején. És még dicsekszik is vele.

Kürti András

Indul a színházi idény

Pusztai Pál rajza

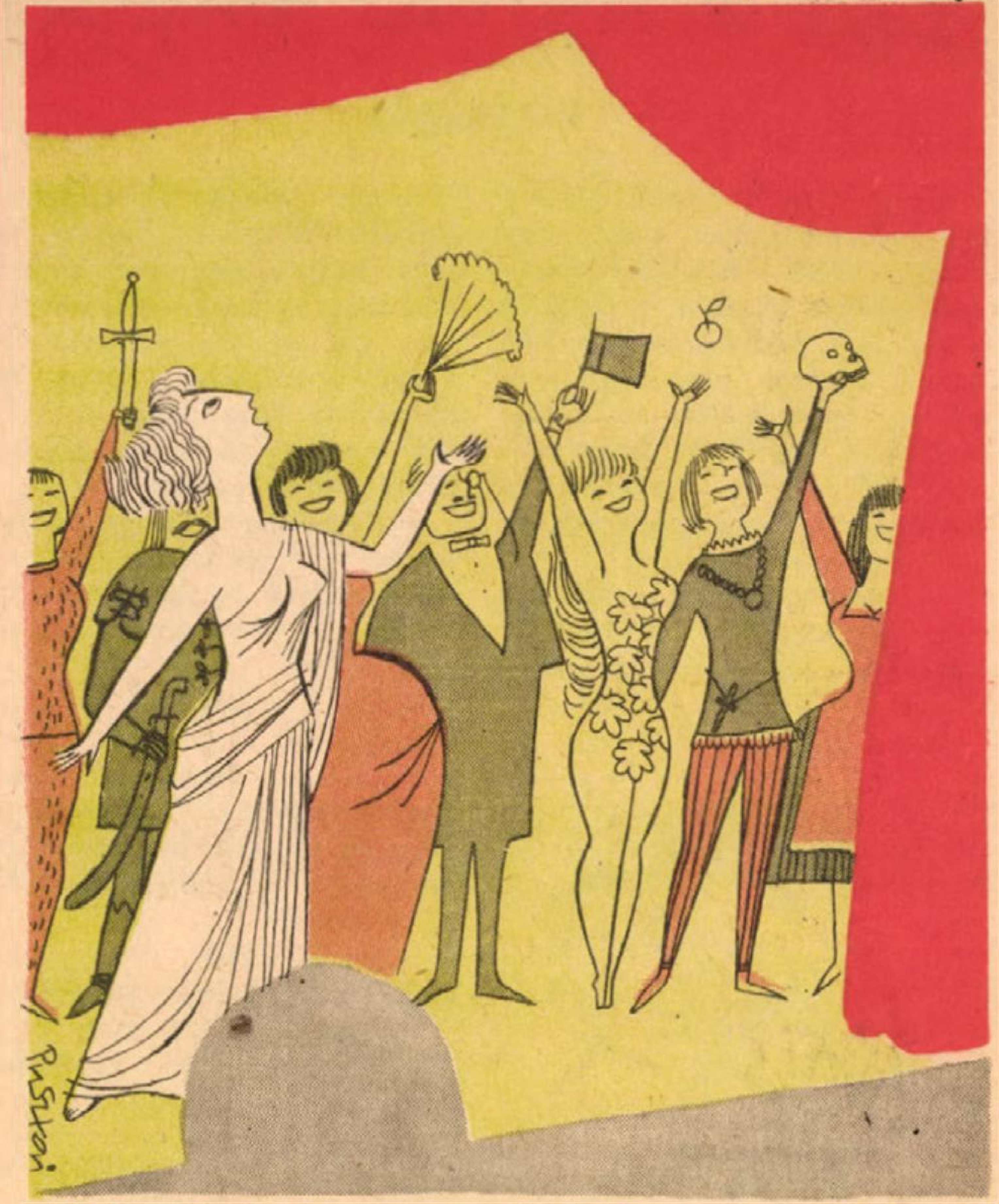

Thalia: Most már eshet az eső, fedél van a fejünk fölött!

Példás munkaerő

Hegedűs István rajza

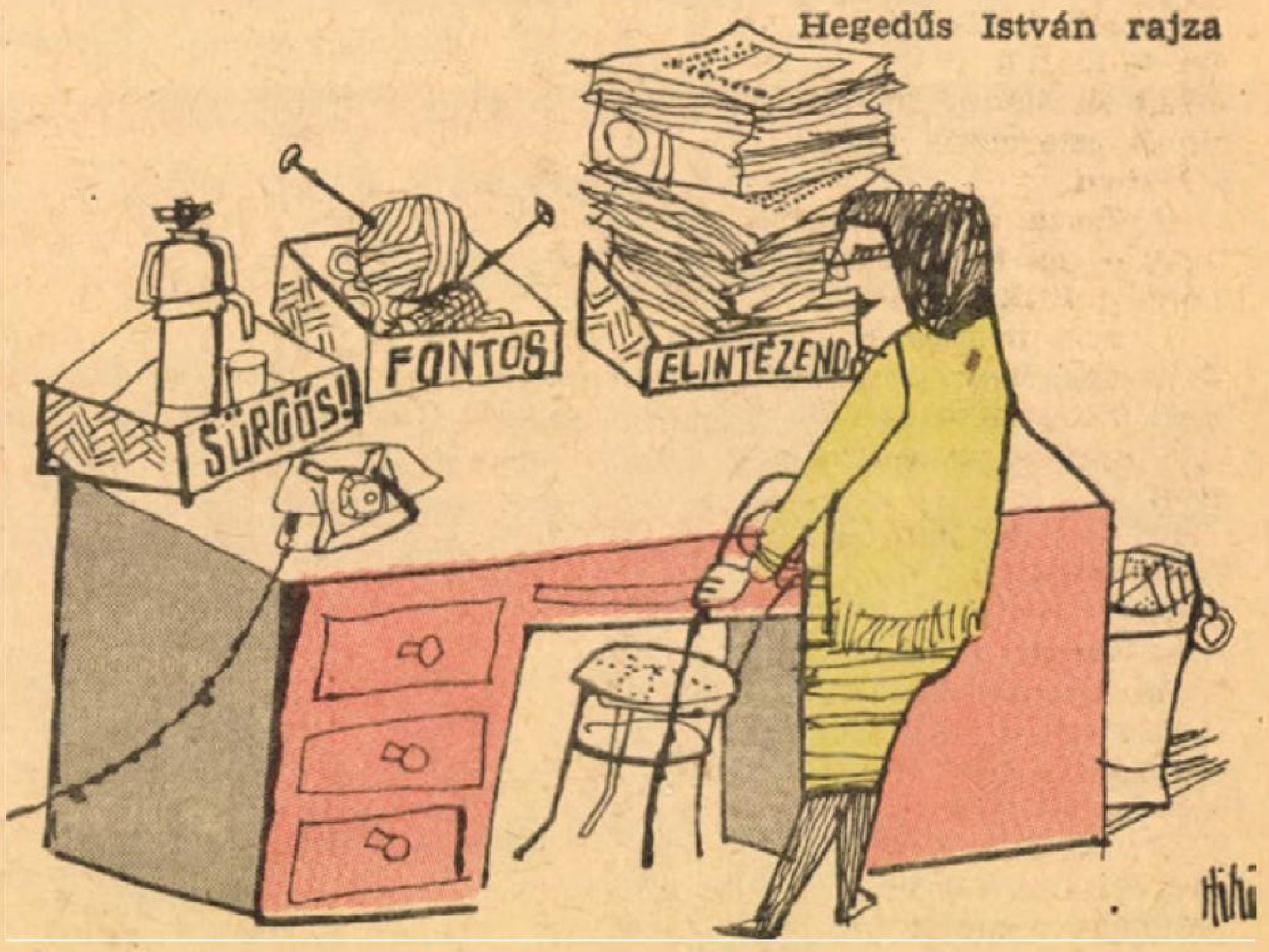

A világ teremtése

Toncz Tibor rajza

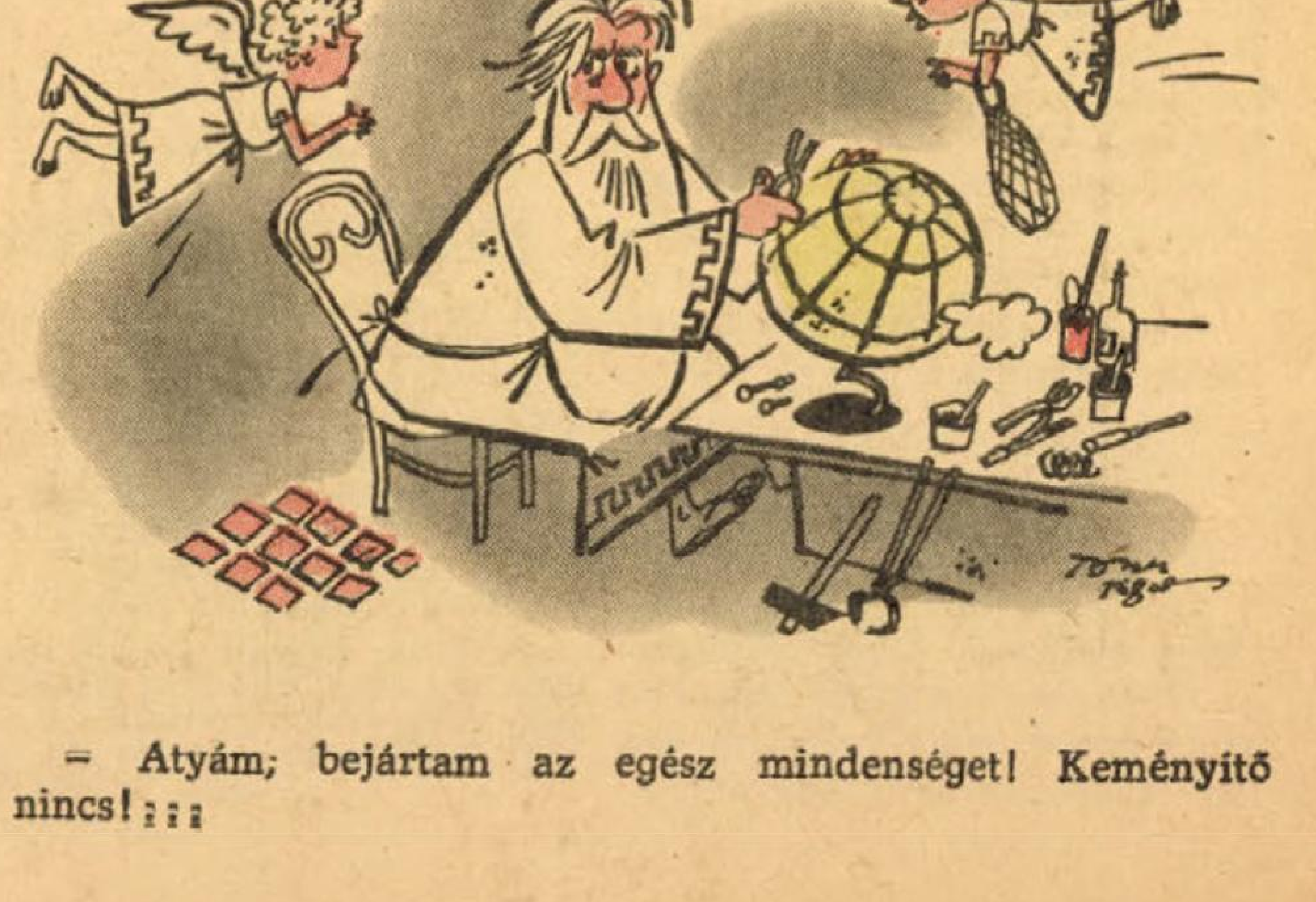

– Atyám; bejártam az egész mindenséget! Keményítő nincs! ; ; ;

Egy kis ötletességgel

Kaján Tibor rajza

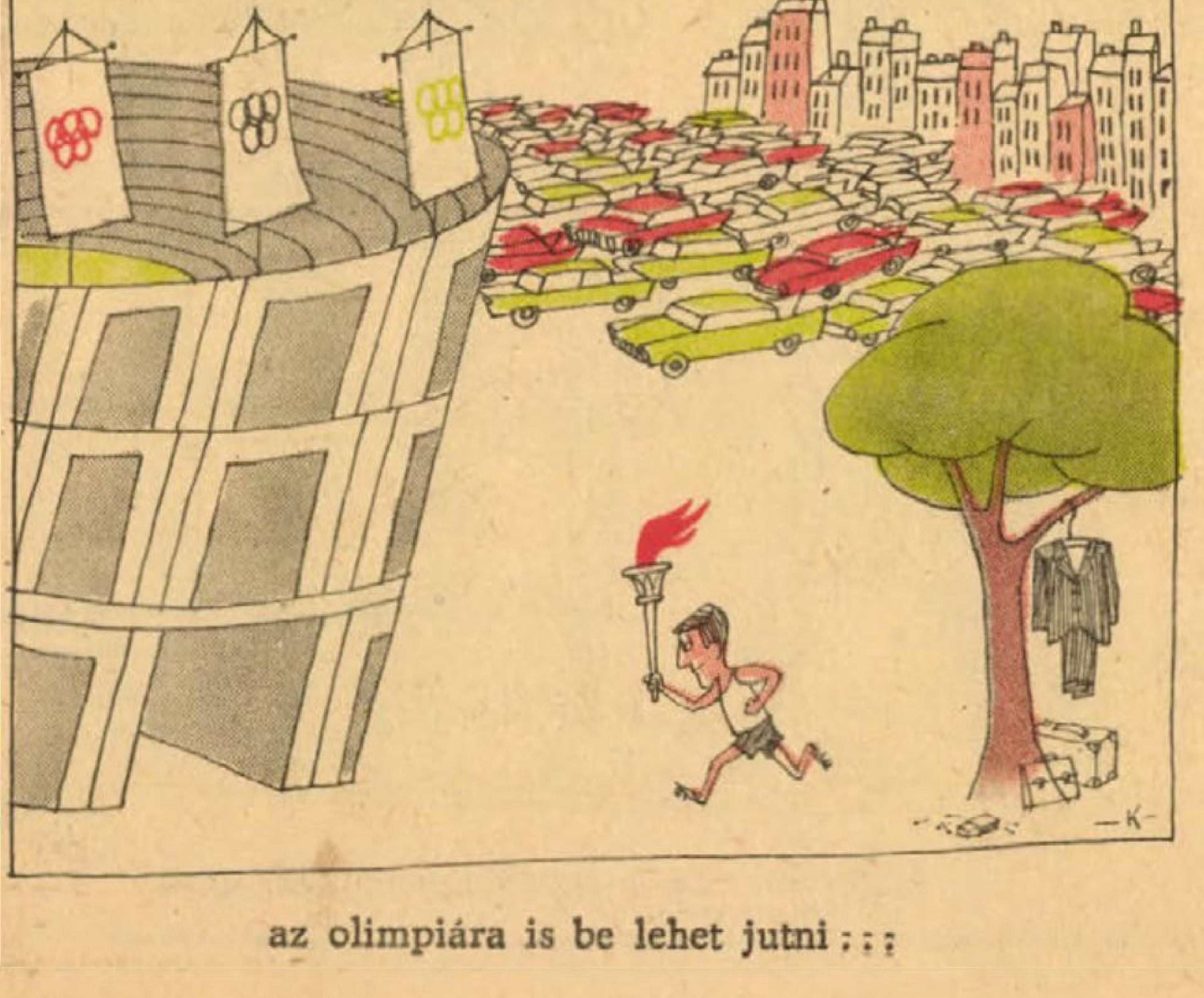

az olimpiára is be lehet jutni ; ; ;

Le a bürokráciával

Hajvágás

Bevetődtem a Lenin körúton egy fodrászüzletbe, amely ott van az épülő Fővárosi Vígszínház mellett. Amikor a borbély a géppel a hajamba kapott, még nem gondoltam arra, hogy nemsokára átvitt értelemben is hajbakapunk. Az történt, hogy amikor befejezéshez közeledett a hajvágás, a fodrász megkérdezte:

– Hajszesz? Fejmosás?

– Köszönöm, nem kérek semmit. Van otthon hajszeszem. Talán egy kis vizet és egy csöpp olajat.

Maró gúnnyal kérdezte:

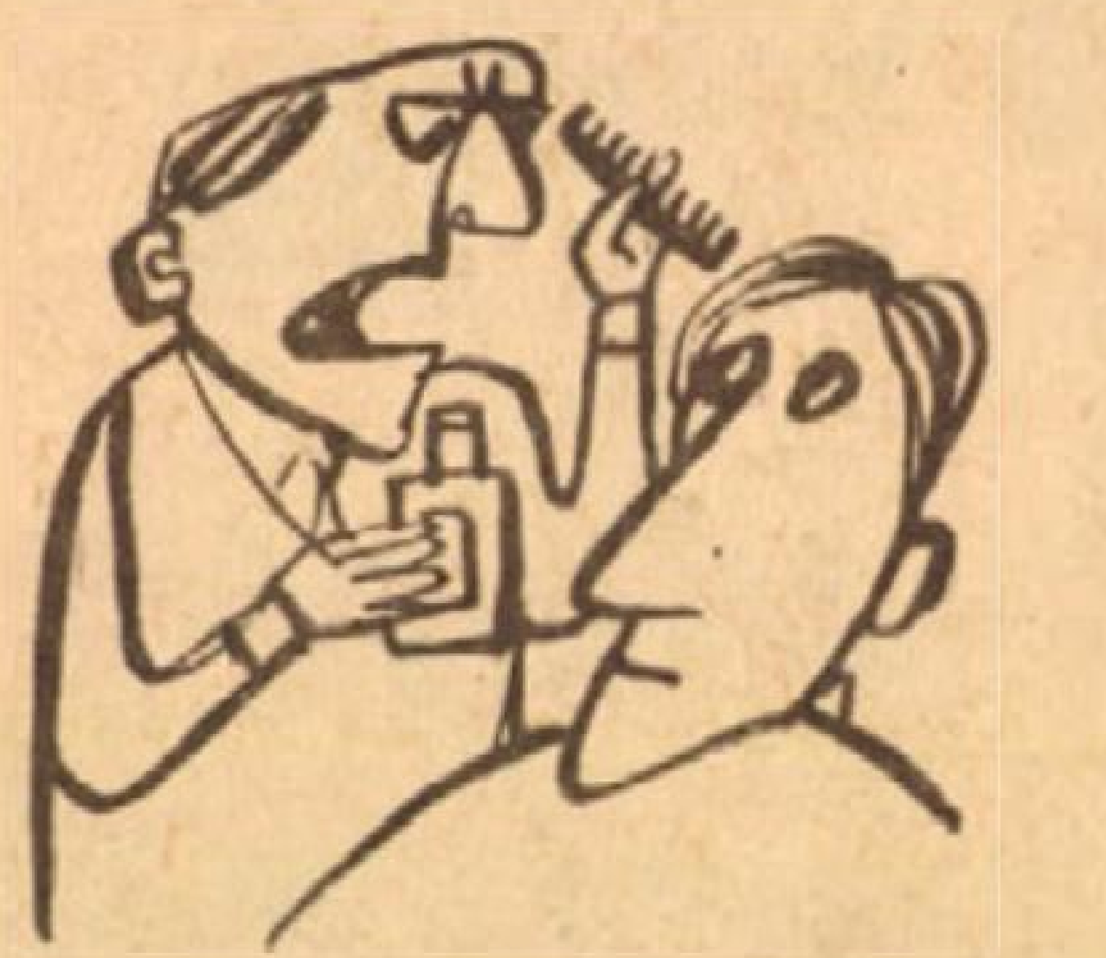

– Ez lenne a semmi? Szóval valamit mégis óhajt.

Aki nem ismeri az árszabályokat, azt fel kell világositanom arról, hogy a hajmosás és a hajszesz külön-külön is drágább, mint a hajvágás. A víz és a hajolaj viszont ingyenes. Innen a gúnyos megjegyzés.

Kicsit összehúztam magam a borbélyszékben. A fodrász gúnyos megjegyzése miatt smucig, krajcáros alaknak éreztem magam, aki sajnálja embertársától a mellékszolgáltatás után járó százalékot. Még jobban szégyelltem magam, amikor az én borbélyom megjegyezte:

– Ilyen nagy hajvágás és más semmi. Jól néznénk ki, ha mindenki otthon dörzsölné be a haját szesszel. Tudhatná, hogy nálunk is van hajszesz!

– Majd legközelebb – mondtam ijedten, mert még olló volt a kezében. Arra gondoltam, hogy milyen kényelmetlenül érezném magam, ha meg is borotválna – és nem kérnék kölnit az arcomra.

– Legközelebb ... – mondta maró gúnnyal, éles hangsúllyal.

– Még nem fejeztem be – mondtam most már kicsit bátrabban, mert készen voltunk és letette az ollót is a kezéből –, legközelebb más borbélyhoz megyek, ahol nem erőszakolják a vendégre a szeszt és a hajmosást.

Dühösen nézett rám. Félve nyújtottam át egy forint negyven fillér borravalót. Elfogadta, de nem köszönte meg ...

(p.)

Tihanyi visszhang

Esténként, úgy tizenegy óra tájban a tihanyi MOTEL-bár vendégei izgatottan kérik számlájukat. Sietnek, mert jön a Füred felé tartó autóbusz, amely annyira zsúfolt, hogy húszanharmincan mindig lemaradnak róla. A következő busz pedig késő éjjel, háromnegyed egy órakor indul.

– Mi van a busszal? – kérdi valaki a 11,15-kor induló kocsi előtt. – Miért van, hogy mindenki, aki még nem fért fel, így felindul?

– *Indul ...*

*

A Motel szobái szépek, az étteremben kapni mindent, mi szem, száj ingere. A külföldiekkel zsúfolt szálló már kicsinek bizonyult az idén.

Bőséges Motel-tálat eszik egy vendég. Felsóhajt és odaszól szomszédjához:

– Tudod, mit szeretnék a pazar tál helyett?

– ?

– *Helyet.*

*

Tihanyban nincs orvos, nincs gyógyszertár. A Motel kérésére az Orvos Egészségügyi Szakszervezet engedélyezte, hogy egy orvos rendelőórákat tartson a Motelben. Igen ám, de az orvos nem adhat SZTK-receptet, holott hatszáz SZTK-tag közül sokan igényelnek orvosságot. Így Balatonfüredre kell bemenni a recepttel, ott kaphat csak a beteg a vényre bélyegzőt és orvosságot. Az érdekeltek azt kérik, hogy adjanak úgynevezett vándorpecsétet az orvosnak.

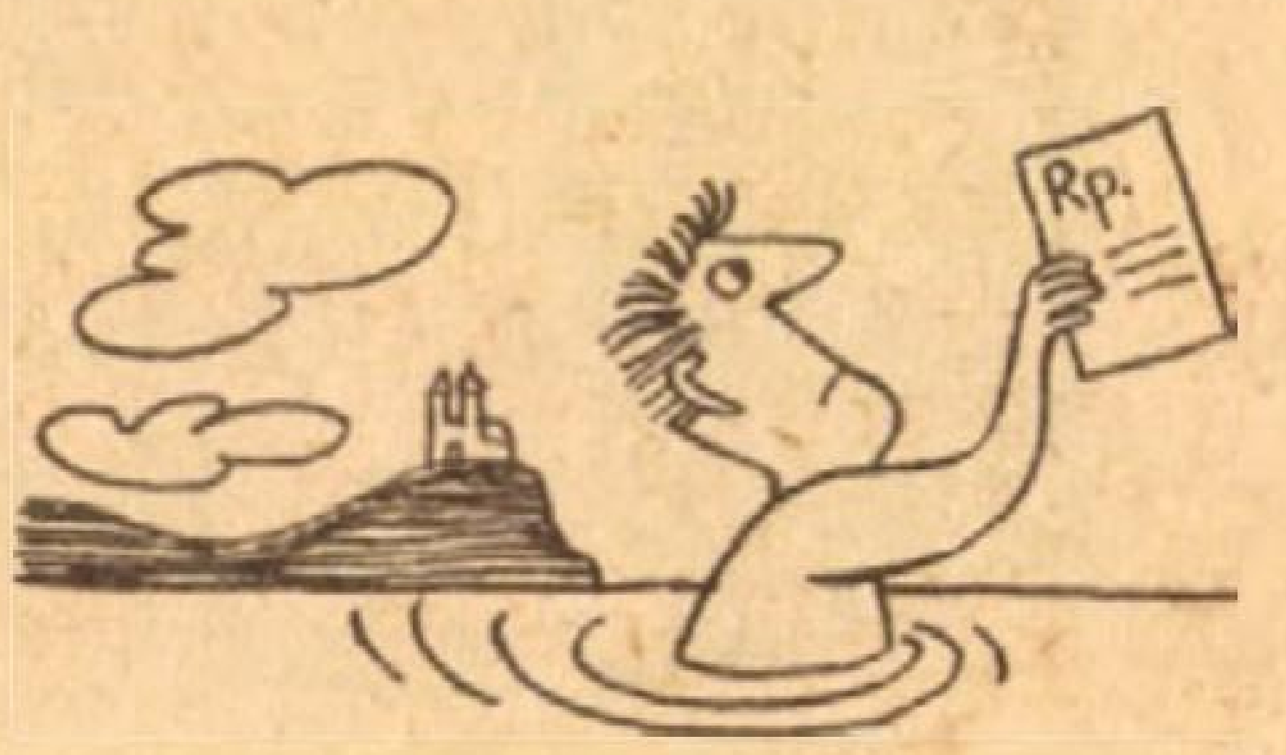

Új tihanyi jelszó: a kérésnek szerezzenek érvényt.

– *Vényt! ...*

(sti)

Nemsikerült vetkőztetés

A Szentkirályi utca 40-ben lévő Központi Stomatológiai Intézet várótermében egy zománcozott táblán az alábbi figyelmeztetés olvasható:

RUHATÁR KÖTELEZŐ!
A VÁRÓTEREMBEN
FELSŐRUHÁBAN
TARTÓZKODNI TILOS!

A tábla szigorú figyelmeztetése ellenére örömmel állapítottam meg, hogy egyikünket sem vetkőztették le — alsóruhára.

Egy felsőruhás

Szabadtéri panaszok

Külföldi látogatóink kitűnő szórakozása az Operaház margitszigeti szinpada. A festői környezet, a jó előadás és a remekül szervezett közlekedés nagy útiélménnyé avatja a szigeti operaelőadásokat.

Eddig a dicséret, most két szerény kifogás következik.

A nézőtéren párnát és takarót kölcsönöznek. Bárkire rábízzák a párnát egyforintos kölcsöndíj ellenében, csodálatosképpen elhiszik, hogy aki harminc forintot fizet egy belépőjegyért, nem fog meglógni a kispárnával. Más a helyzet a takarónál. Nagyon értékes dolog – hiszen hat forint kölcsöndíjat számitanak érte. Biztosítékul személyazonossági igazolványt kérnek. Nem elég mutatni. Letétbe kell helyezni.

Törvényeink tiltják, hogy személyazonossági igazolványunktól megváljunk. Ezt mindenki tudja, kérjük közölni az Operaházzal is. (Egyébként nem akarván törvénysértést elkövetni, az igazolvány helyett készpénz-kauciót tettem le, mint egy békebeli katonatiszt nősülés előtt.)

*

Külföldi vendégeim tiszteletére jó előre három-három jegyet foglaltattam két operaelőadásra. A legeslegjobbat. Az egyikre a hatodik sorba adtak (a szélén), a másikra csak a tizenötödik sorba (a közepén). „Jobb már nincs" – közölték. Ha nincs, hát nincs.

Augusztus 7-én megjelentünk a János vitéz előadásán és miután vendégeimnek előadtam, milyen nagy szerencse ért bennünket, mert ide rendkívül nehéz jegyet kapni, a legnagyobb csodálkozásomra, jóval előttünk rengeteg üres hely ásított. A harmadik sor egész jobboldalán összesen ketten ültek, de akadtak kettesével, hármasával üres helyek az első és a második sorban is. Helyenként akkora területek tátongtak, mint Kukorica Jancsi nyájának legelője. Gyönyörű idő volt, még azt sem mondhatjuk, hogy sokan megvették a jegyet és nem jöttek el.

Ha az illetékesek nem hiszik el ezt a nézőtéri helyzetet, kéressék be a pénztári jelentést.

(-a)

Jobb későn, mint soha

Szűr-Szabó József raiza

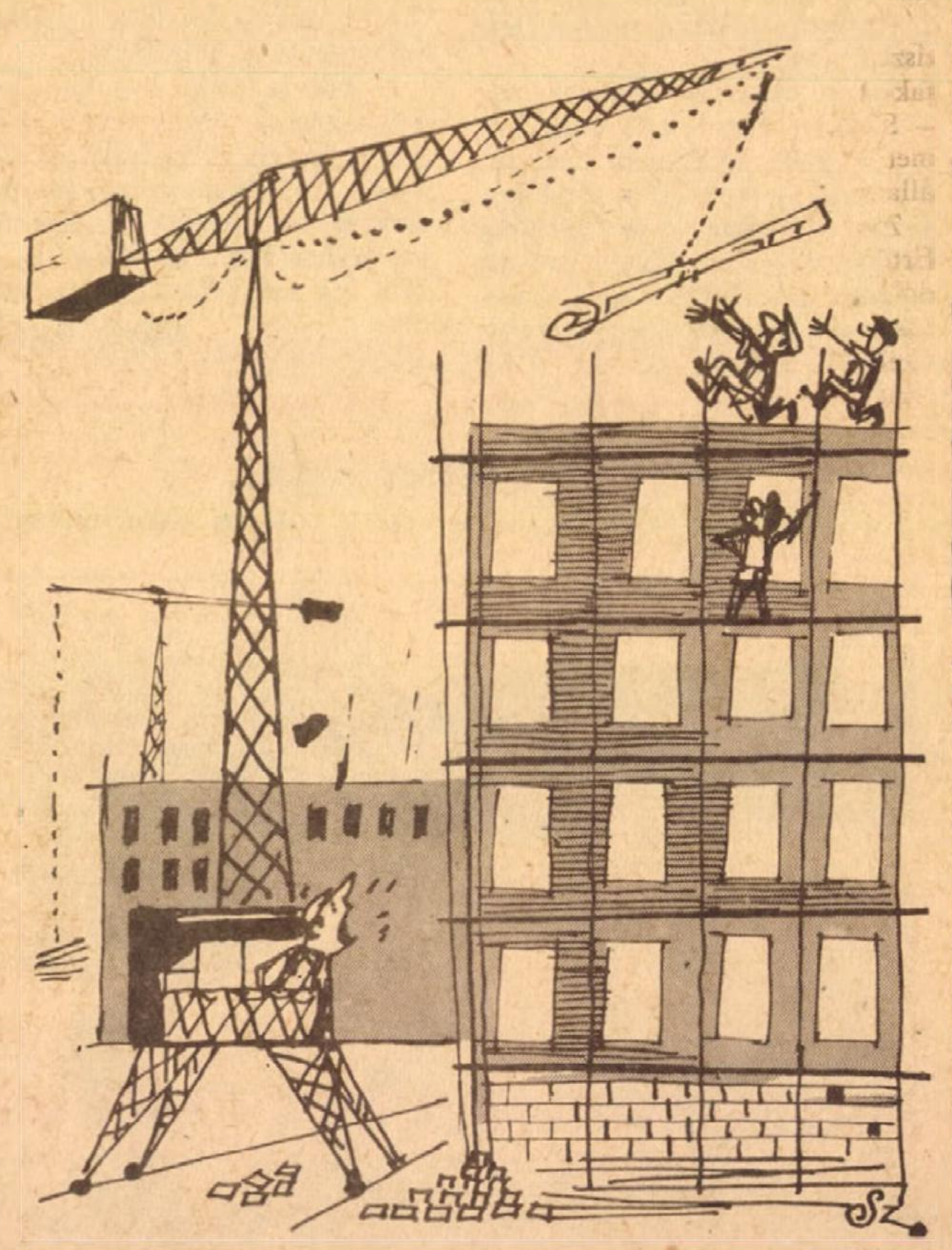

– Halló, itt van a további emeletek terve!

Diadalmas huszadik század

Török János rajza

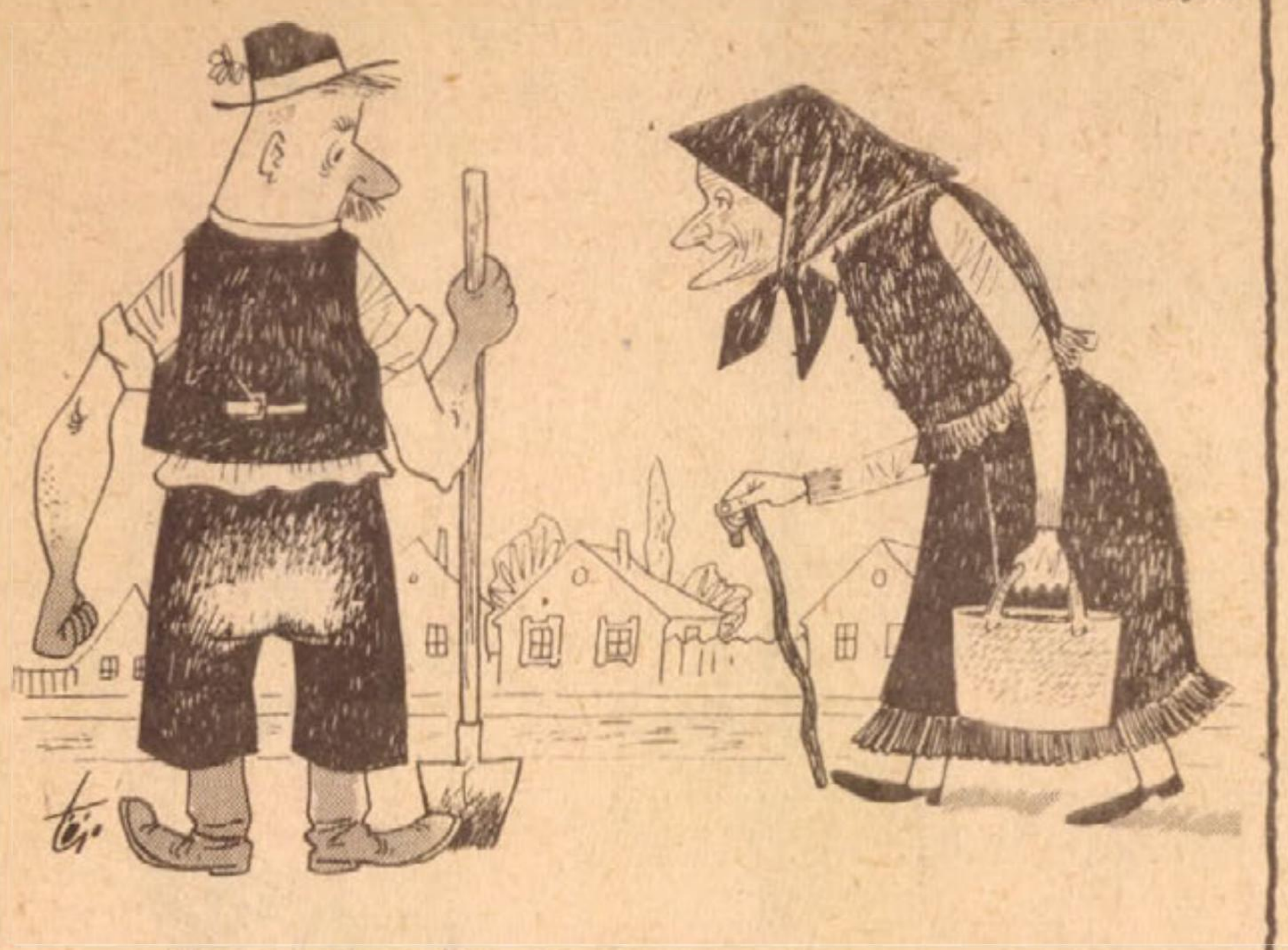

– Hova mégy, Örzse?
– Viszem a harisnyáimat a szemfelszedőhöz.

Úgy is néz ki!...

Várnai György rajza

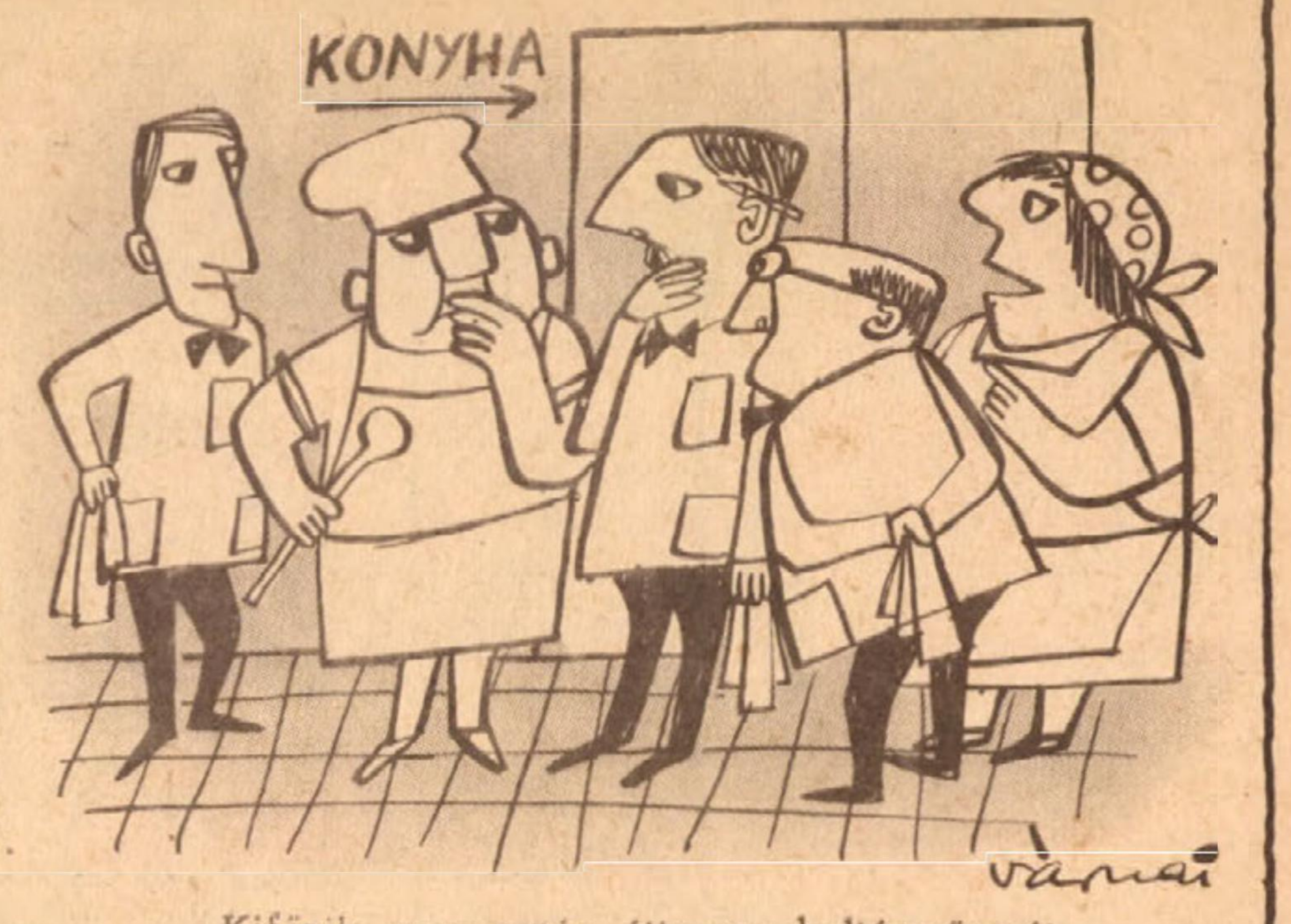

Kifőzik egy zenés étterem kultúrműsorát.

Egy kis tiszteletdíj

Ugyan kérem! Nekem ne mondja, hogy így, meg úgy, akadnak azért olyan orvosok, akik nem várják el azt a kis extra „dugi" tiszteletdíjat. Hallgassa csak meg az esetemet Dropacsek doktorral.

Múltkor hosszas lelki tusa után úgy döntöttem, hogy kétszáz forintot adok Dropacsek doktornak, SZTK orvosomnak. Három hónapig kezelt, ami ugyan hivatali kötelessége, de minden bizonnyal elvárja, hogy külön is honoráljam. Ismerem az ilyeneket. Szóval borítékba csúsztattam két darab százast és alighogy letette az injekciós tűt, kezébe nyomtam:

– Kedves doktor úr, egy kis tiszteletdíj. Hálám jeléül! – Tiltakozva és azonnal visszaadta: – Szó se róla, csak kötelességemet teljesítettem. Ezért fizet az állam.

Zsebrevágtam a borítékot. Értem. Úgy látszik, Dropacsek doktornak nem elég a két lilahasú, túl soványnak találta a borítékot. Többhöz szokott. Mit csináljak? Mélyebbre kell a bukszámba nyúlnom. Legközelebb hát egy vaskosabb kuvertát nyújtottam át neki. Négy darab százas lapult benne. Szívem véréből lelkedzett valamennyi: – Kedves, jó Dropacsek doktor úr... – motyogtam – nem teheti velem, hogy visszautasít. Ez csak parányi jelképe tiszteletemnek.

Megint visszaadta és azonnal: – Hát nem érti – szólt most már kissé türelmetlenebbül –, hogy egy fillért sem fogadok el? Összeférhetetlen a hivatásommal.

Aha, ez egy agyafúrtabb alak, semmint gondoltam volna. Egy fillért sem fogad el. Szóval nem pénzre megy. Csinos kis ajándékocska, az kell neki. Mert azt nem lehet négyszázból megúszni. De mit csináljak? Az ember ki van szolgáltatva az orvosának. Ha most megneheztel rám, ki tudja, legközelebb mit ad be azzal az injekciós tűvel?

Szerencsére épp prémium ütötte a markomat. Vettem hát egy művészien cizellált ezüst cigarettadobozt nyolcszázért. És dühvel telt szívvel, utolsó filléremet is rááldozva bevésettem: – Igaz szeretettel és nagyra becsüléssel doktor Dropacsek Menyhártnak hálás páciense.

Becsomagoltam. És átkozva a sorsot, amely ilyen rafinált, igényes alakkal sodort össze, átnyújtottam neki.

Könnybe lábadt a szeme: – Ember, hát nem képes felfogni – kiáltotta –, hogy én nem azért gyógyítok! Vigye azonnal vissza!

Én is elpityeredtem. És úgy könyörögtem, hogy ne tegye ezt velem, ne utasítsa vissza ezt a semmiséget. Ujra a kezébe nyomtam. Visszadobta. Lefogtam a karját és úgy akartam az aktatáskájába csempészni. Kiszabadította magát és ő kísérelte meg az én táskámba csúsztatni. Negyedórás dulakodás után, miközben állandóan azt hajtogatta, hogy ő nem azért gyógyít, kénytelen voltam vert hadakkal és az ezüst cigarettás dobozzal visszavonulni.

Szóval nem ezért gyógyít. Tehát még ez is kevés neki. Hazavánszorogtam, majd lerogyva egy székre, megfeszített észmunkával töprengtem: most mi a teendő? Lehetetlen, hogy magamra haragítsam. Legközelebb akár bubópestissel, vagy kiütéses tífusszal tántoroghatok hozzá, akkor sem ír ki. Határoztam. Kerüljön, amibe kerül!

Féláron eladtam a cigarettatárcát és – noha utálok kölcsönkérni – családom valamennyi tagjától kisebb-nagyobb pénzösszeget vettem fel félévi visszafizetésre azzal, hogy az életemről van szó. Az együttes összegből egy mosógépet vásároltam. (Sikerült kitudnom, hogy a doktor három lányka atyja, ahol pedig gyerek van, mint májusi eső, úgy kell a mosógép.) Késő este szállítottam a lakására.

– Vigye vissza azonnal azt a masinát! – kiáltotta méltatlankodva. – Térdre vetettem magam előtte és átkulcsolva lábait, úgy könyörögtem, ne tegye ezt velem. Inkább itt halok meg, de a gépet nem viszem vissza.

Láttam meginog: – Most mit csináljak? – töprengett. – Hová vitessem éjnek évadján, télvíz idején ezt a masinát? Nem viaskodom tovább magával, mert megüt a guta. Úgyis magas a vérnyomásom, nem szabad izgatnom magam. Hagyja itt és menjen a pokolba.

Nahát, ezért mondom én, hogy minden orvos elvárja azt a kis dugi-honoráriumot. Hát nem rettenetes, hogy ilyen korrupció van?

És az ember nem tehet semmit sem ellene.

Kertész Magda

„Különleges méretek" az iparban

Schwott Lajos rajza

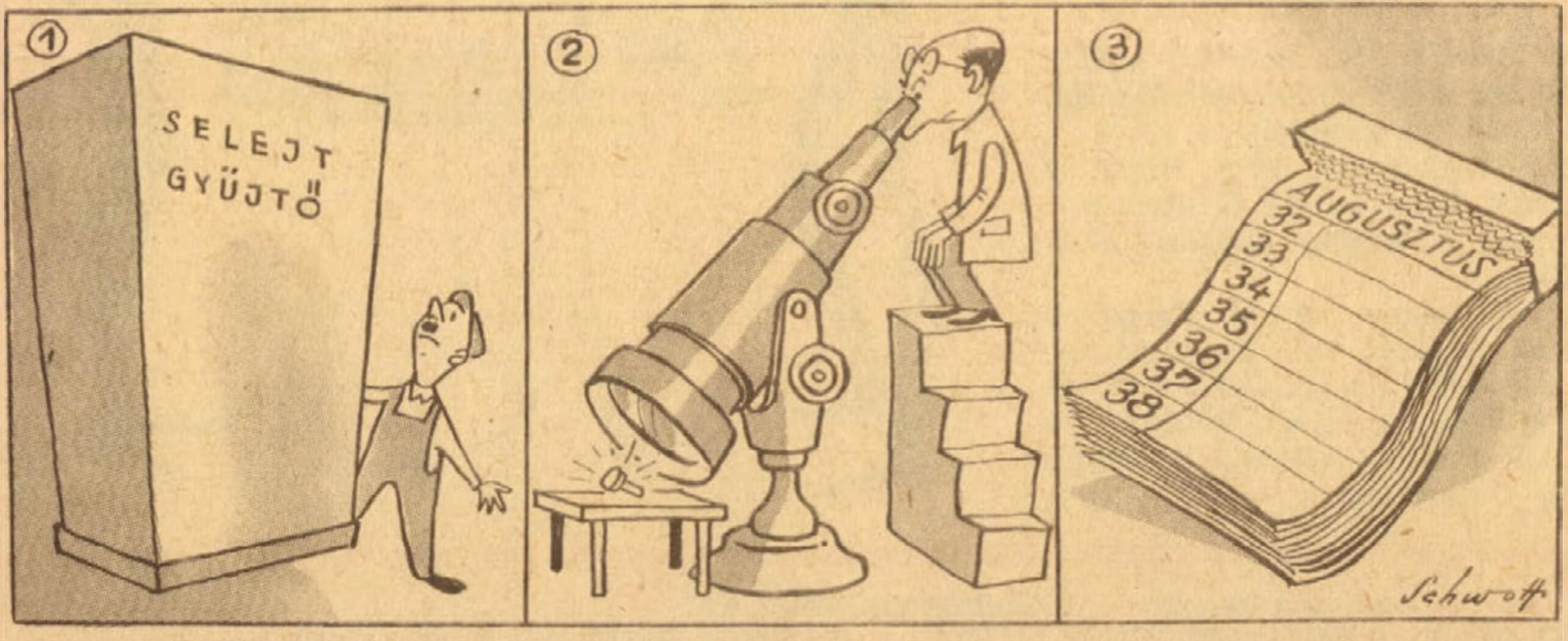

Alkatrészgyártó üzemnek

Meósnak

Programozónak

Speidel Amerikában

Vasvári Anna rajza

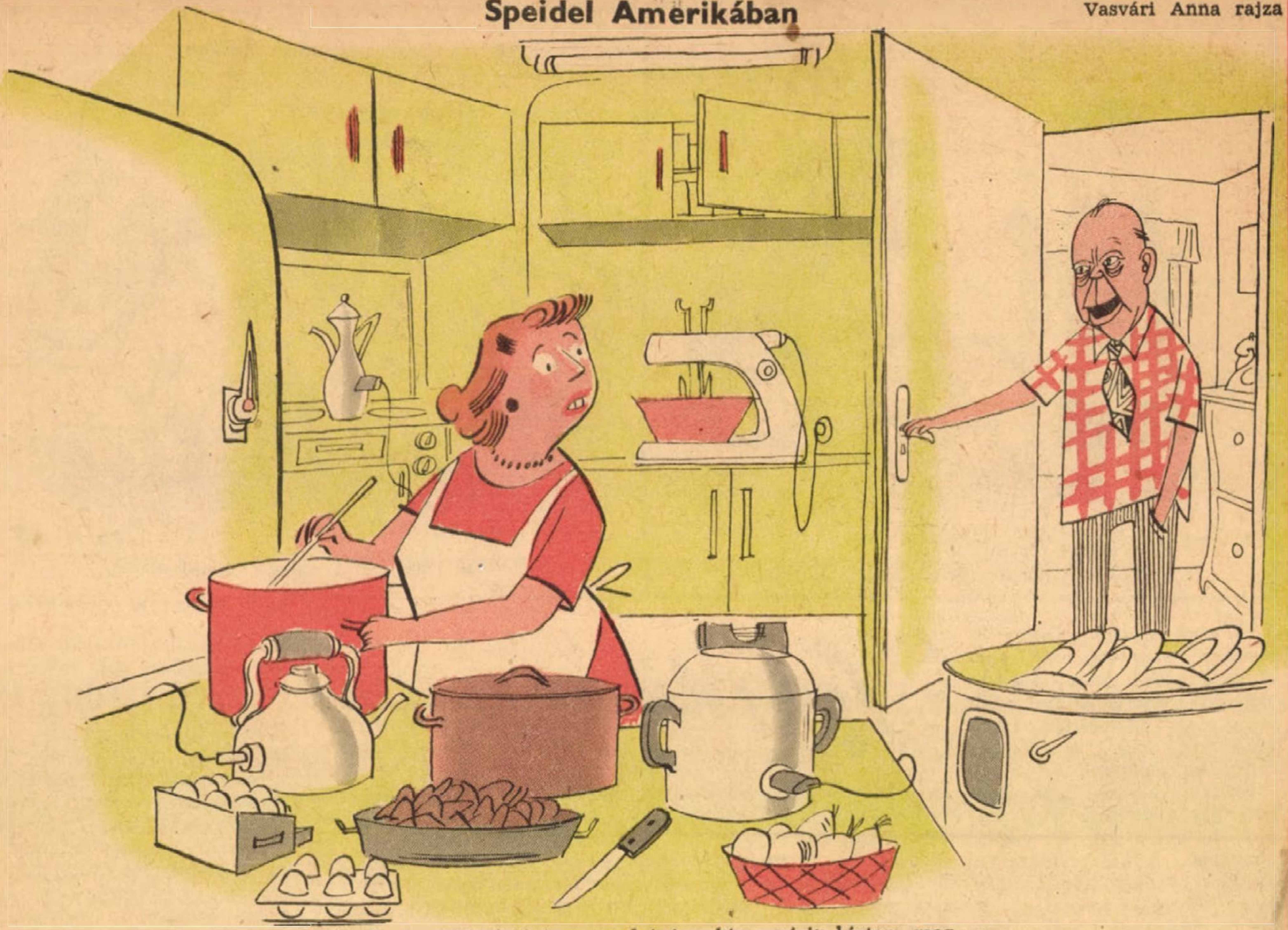

Eisenhower: Jó ebéd legyen, drágám, híres nácit hívtam meg . . .

Hátha valaki nem ismeri...

Mottó: Nincsenek régi viccek, csak öreg emberek vannak. Egy újszülöttnek minden vicc új.

Boros betéved egy kiskocsmába. Egymás után kéri az étlapon levő húsételeket, de a pincér mindegyiknél azt válaszolja, hogy nincs, a végén pedig kijelenti, hogy csak pörkölttel szolgálhat.

– De hiszen itt az étlapon tizenöt hús-étel van feltüntetve – mondja felháborodottan a vendég.

– Kérem – feleli a pincér –, az csak étvágygerjesztő.

Ha a gengszter gengszterfilmet ír

„Lucky" Luciano, az amerikai alvilág egyik legjelentősebb vezére jelenleg Nápolyban tölti száműzetését, s azzal a gondolattal foglalkozik, hogy filmet ír saját életéről. Hogy miért? Ő maga magyarázta meg a „Sunday Express" munkatársának:

– Nemrég láttam az Al Caponéról szóló filmet. Szörnyű volt. Én igazán ismertem Alt, igen rendes fickó volt. És mit csinált belőle a film? Bűnözőt. Az ilyesmit el akarom kerülni, s magam írom meg a filmemet.

Biztonsági szoknya

Kaján Tibor rajza

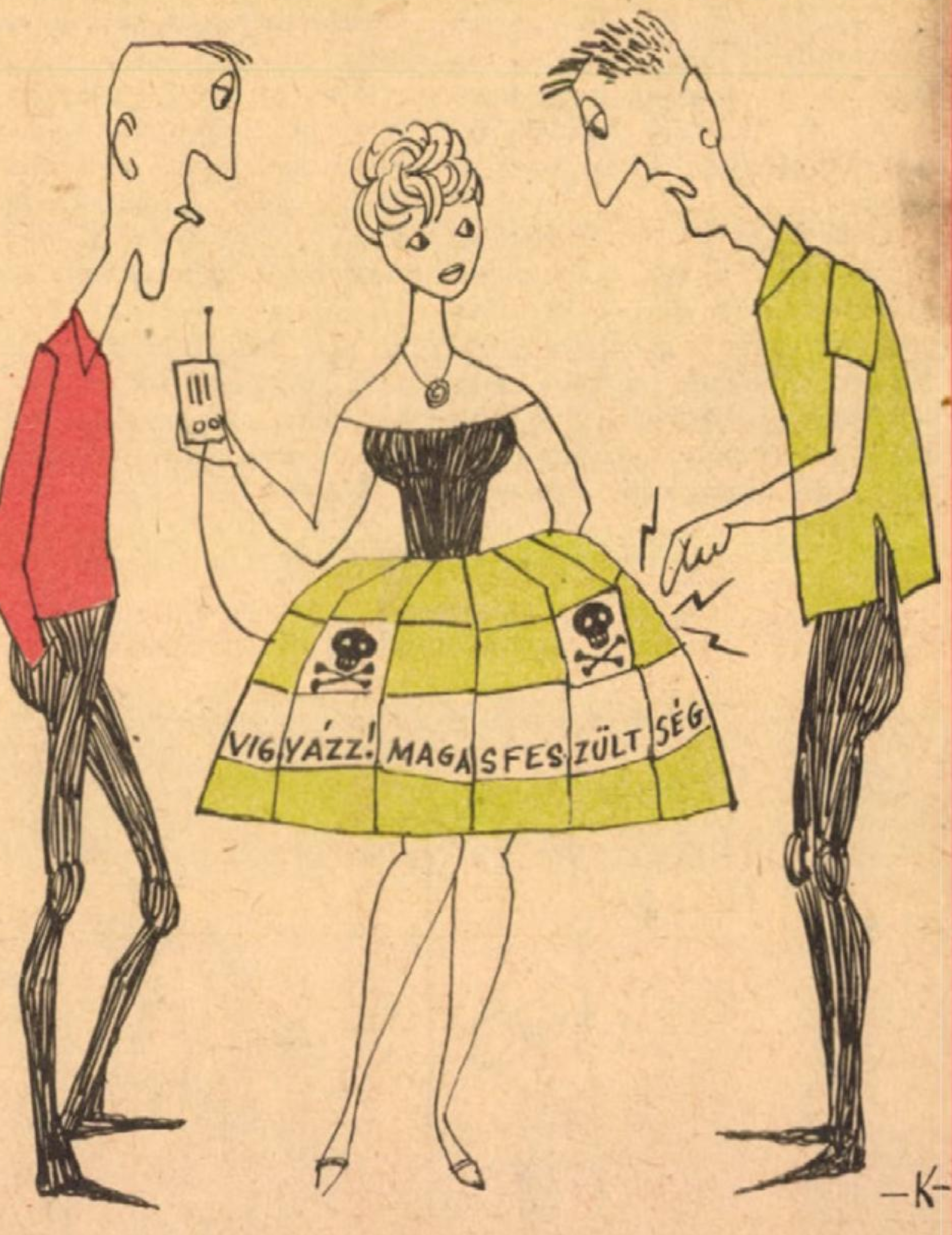

LUDAS MATYI — SZATIRIKUS HETILAP
Főszerkesztő: Tabi László. — Szerkesztő: Földes György. — Művészeti szerkesztő: Toncz Tibor.
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat. — Felelős kiadó: Csollány Ferenc. — Szerkesztőség: Budapest, VIII., Gyulai Pál utca 14. — Tel.: 335—718. — Kiadóhivatal: VIII., Blaha Lujza tér 3. Tel. 343—100, 142—220. — 60.3446 — Kossuth Nyomda, Budapest, V., Alkotmány utca 3. — Felelős vezető: Lengyel Lajos igazgató. — Terjeszti a Posta Központi Hírlap Iroda 180—850.